

МИОДРАГ МРКИЋ

КРАЋИ ОГЛЕДИ

7

Прво издање

Ауторово издање

Компјутерска обрада:
Јелена Ђаковић

Коректура:
Божидар Стефановић

Штампа
Штампарија ДМД

Тираж
150 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-4

МРКИЋ, Миодраг, 1932-

Краћи огледи. 7 / Миодраг Мркић. - 1. изд. - Београд : М. Мркић,
2021 (Београд : ДМД). - 141 стр. ; 24 cm

Ауторова слика. - Тираж 150. - Есејиста Миодраг Мркић: стр. 131-135.
- Биобиблиографска белешка: стр. 136-139.

ISBN 978-86-919813-6-5

COBISS.SR-ID 35941897

МИОДРАГ МРКИЋ

КРАЋИ ОГЛЕДИ

7

Предговор

Ево и књига *Краћи огледи 7* је писана у сенци вируса короне, ковида 19. Некако смо у сенци односа микро и макро. Значи ту је квантно, нано. Ко је круна живог живота: човек или вирус? Круна је оно чега има бар у смислу науке.

Ова књига је под бројем 7. Бар нешто рецимо о симболичкој супстанци броја 7.

Седам – број свемира, микрокосма. Потпуност, свеукупност... Први број што садржи духовно и световно. Савршенство је, безбедност, сигурност... Девичанство и број велике мајке.

Да – богата је симболичка супстанца броја 7.

*

Први оглед је „Златно доба“ у нама ми у „Златном добу“.
(Комунизам у људској вертикали и хоризонтали)

Земља, Тера блудећа свемиром (ако је један, ако нема два свемира). Не(бићем), Празнином, Тишином... блуди.

За ћифте духа морамо бити конкретнији, јаснији...

Дух времена – општа алхемија трача.

Но – духови духа и даха „Златног доба“.

Ковид 19 и Земља, Тера...

Апел Запада у паници: „...ко год има вољу помозите нам...“ Дубока и искрена стиже помоћ из Кине, Русије и Кубе... Да, дух и дах људске вертикале „Златног доба“.

Авион из Кине и помоћ стиже. На авиону пише: „Ми смо таласи истог мора, листови истог дрвета“.

Русија – „помоћ која ће стизати свакодневно. Од Русије с љубављу“.

„Куба са 52 лекара... борићемо се и победићемо. Италија није сама.“

Авај! Запад ће и поред живог духа „Златног доба“ говорити ћилкошки, ријалити како је успео да „зајебе“, „прејебе“ и Кину, и Русију, и Кубу. Како се све одвијало у епизоди „Златног доба“ знамо. Знамо да у САД 60 милиона нема здравствено осигурање. Да – „Златно доба“ и ми и ја у једној епизоди.

Поднаслови у овом огледу „Златно доба у нама и ми у златном добу“ су:

– *Марксизам-лењинизам (комунизам) у вертикали „Златног доба“*

– Место „Златног доба“ први човек ЦИА-е Ален Далас и Збигњев Бжежински

Несразмер између развитка материјалне и уметничке производње

– Лоцирање у миту „Златно доба“

– Сада је 3333. година

– Црне рупе постоје, оне су свуда око нас

– Злоупотреба појмова (комунизам, „Златно доба“...)

*

Фрагменти фрагмената
из
могућег живота златног доба

У процесу вертикале *Златног доба* могући су разни видови друштвеног бића. Могући су видови Утопије, негативне утопије... Став према животу па и сатирични, хуморски став. Поетички гледано може се рећи да је присутна жанровска толеранција. Извесна моја јефтина иронија па и можда је негде у питању ауторско право.

Фрагменти фрагмената су извесне илустрације хоризонтале, из нашег времена. Део се састоји од текстова: *Медијација; Завет на самртном часу; Читање фељтона Васе Казимировића; Другарица Сервантесова баба и Чиста енергија... одлагање политичког отпада и Мутити у бирократским мистификацијама (Приручник за рад са масом).*

Било како било у оквиру целине *Фрагменти фрагмената* која је издвојена римском цифром II налазе се подтеме.

Мислим да сви ти *фрагменти фрагмената* у оквиру теме *Златног доба* разбијају утисак неког читаоца да је аутор теме *Златног доба* наиван и да не зна законе дијалектике развитка друштва и у вези са тим и конкретности живота у коме он живи. Конкретност која је само један део вертикале *Златног доба*.

*

Лирски пресек времена

Следећи оглед је *Лирски пресек времена*, можда епохе (23 песама Александра Лукића у *Браничеву* број 3-4/2020. год.)

За мене је ово трећи оглед о делима Александра Лукића. Први је о роману *Маестро Пер Пјетро*; други о *Лирици Капларско коло* и ево трећи оглед о 23 песме објављене у *Браничеву* 3-4/2020- год. Велики утисак су оставиле 23 песме на мене. Доживео сам их као један лирски пресек Европе. Европе која је сада „наша светла и срећна будућност“. Доживели смо нашу светлу и срећну будућност из времена СФРЈ. Сада у „компромису“ идемо у... па да у...

*

Смрт и једанаест песама
(Миодраг Сибиновић)

Ето, десило се да се моје тумачење 11 лирских песама професора славистике Миодрага Сибиновића објављених у *Савременику* умеша у последње дане његовог живота и да, мислим, његов последњи текст буде упућен мени. Да не објашњавам много, читалац може прочитати цео рад од преко 20 страна.

Популизам метафизика и моје место

Чаролија прећуткивања

Иако нисам имао више контаката са професором Сибиновићем, мисао о томе да постоји такав аутор оплемењивала је смисао мога писања, моје активности.

*

Популистичка метафорика и моја метафорика овај оглед има поднаслов: Матија Бећковић – *Морачки јасновидац*; Радомир Андрић – *Заветница*; *А ти и Бог*; *Још ја и Бог*; *Из протокола сваиточина*.

Зашто ме прећуткују је једна од подтема. Неки одговор је у метафизици мојој и њиховој. Но ево и нешто конкретнијег одговора.

Прећуткују ме и због Јастребова.

Прећуткују ме и због моје књиге о горанској народној поезији – Тајне горанског Парнаса.

Прећуткују ме због Ћосића, Булатовића, Бећковића, Киша, Марине Абрамовић...

Итд... итд... итд... итд...

Због више мојих књига...

Прећуткују ме и због мог мозга, ако је мој, и због моје физиолошке радости у телу при писању огледа.

*

Чаролија прећуткивања је рад од око 5-6 страна. Упадљива чаролија прећуткивања мога рада је од објављивања књиге *Превредновање* (Три витеза рестаурације: Добрица Ћосић, Миодраг Булатовић и Матија Бећковић). Наравно прећуткивање видим у оквиру бирократских мистификација, рестаурације, „црвеног цара“ и „црвене буржоазије“.

*

Превредновање превредновања је исто везано за Савременик чији је уредник Срба Игњатовић. Пре двадесет година у *Савременику* је Мирослав Лукић покренуо питање превредновања у нашој књижевности. Ево Срба Игњатовић опет покреће то питање... (Савременик⁺ број 294-295-296/2020). Овај мој рад има следеће поднаслов:

„Уместо уводника

Стварно или виртуелно“:

Цензура и превредновање; Цензура уместо страха рађала отпор; Одлука жирија: „Медаковић за Вукићевића“ и Савременик неће „поетичку сламу“. Рад има 7-8 страница.

Оно што мучи *Савременик*, *Савременик* + (плус) уредника Србе Игњатовића мучи и Заветине Мирослава Лукића. Заветине – завет...

Мислим да *Превредновање превредновања* са подтемама *Цензура* и *Маске цензуре* покрива целу књигу *Краћи огледи 7. Превредновању превредновања* не смета *Упутство за бирократске мистификације* као и многа мишљења у вези са златним добом па и са више мојих књига.

*

„Златно доба“ је део „светиње приповедања“ о људском трајању на Земљи. Део приповедања о човековим блудњама у стварности свега, у Свемиру, Не(бићу), Празнини, Пунини, Ништа... Ово шта је у књизи *Краћи огледи 7* (броју свемира, микрокозме, потпуност... небесима... број духовног и световног... број савршенства: безбедности...)... Да, јесте – симболичка супстанца броја 7 као „монограма садржине“ – насловом даје ми неку сигурност у ширини кретања, у

мотивском и тематском простору. Да, даје ми неку сигурност у мотивацијском систему књиге...

То што је у књизи је део времена, хоризонтале која је уграђена у вертикали људског трајања и у њој „златно доба“ и његово остваривање. Доживљај дијалектичког материјализма. Неке језе моје у свемиру, у димензијама за које сада знамо: материја, простор, време, кретање и информациона димензија... Јесте, и у мерама светлосних година и у бедној краткоћи века човека, јер „богови су за себе задржали вечност па су опет несрећни“.

Ми у космосу, космос у нама (ако је један космос).

Наравно у Краћим огледима 7 су и извесни детаљи конкретнијег трајања мога времена.

Краћи огледи 7 је књига која је далеко од светских књига о теми „Златно доба“, комунизам. Да, прави комунизам а не изрођавање, бирократске мистификације у виду „самоуправни нестрстани социјализам са људским ликом“ као средство рестаурације. „Социјализам“ који је по укусу филозофске протуге Сартра. По укусу: извоз радника, сељака и интелектуалног пролетеријата у капиталистичке земље. Земље које биолошки изумиру и обнављају их Азија, Африка, Латинска Америка...

I

Ми у „златном добу“
„златно доба“ у нама

Комунизам у људској вертикали и хоризонтали

У мојим књигама често говорим о комунизму. О комунизму у вертикали људског друштва. Модерни човек постоји 300.000 година. Неандерталац... Гени неандерталца постоје у човеку... И пре модерног човека хиљаде година... Авај – милиони светлосних година... И човек у свему томе... „Човек круна живог“...

Говорим о вертикали која се у развоју састоји од хоризонтала, епоха... И увек се говори о степену развоја и специфичним условима. Не ретко, да бих колико толико есејистички рекао истине о вертикали развоја људског друштва, говорим о *Златном добу* као неком идеалу друштва! Идеалу и критици постојећег. Можда, пре свега хвалим геније песничства.

Но, ево шта каже *Речник књижевних термина*; Нолит, Београд, 1985, 888. страна:

„ЗЛАТНО ДОБА (према лат. *aurea aetas*) - Књижевни мотив утопијског карактера, пројекција времена среће и правде за људски род у прошлости или будућности. З. д. је несумњиво архетипска представа, јер се јавља у многим митолошким системима, и важан је саставни део сотериолошких учења, утопијских визија и тумачења историје. Најпознатије обраде мотива з. д. у античкој књижевности су Овидијева слика идеалне прошлости у *Метаморфозама* и Вергилијево пророчанство о идеалној будућности у *Еклогама*. Тумачење да мотив з. д. заправо представља колективно сећање на давне људске заједнице без конфликта и друштвених разлика, пати од истог редукционизма као и потпуно негирање колективног значења мотива. З. д. се заснива на једном једноставном метафорском систему у којем сваки метал има своје значење: злато означава благостање и потпуну срећу, бронза умерено благостање и праведне норме, а гвожђе хаос агресије и себичног интереса. Занимљиво је да су у књижевној и археолошкој периодизацији још остале ове ознаке (златно доба у књижевности, а бронзано и гвоздено доба у археолошкој периодизацији).“

Есејистички говоримо. Не пишем студију са критичким апаратом.

Ево подсећамо на:

- Примитивни комунизам...
- Библија... Бог створио човека и казнио га, обавезао га да се рађа и да ради у „зноју лица свога“. Религија (обавеза). Да: „у зноју лица свога“, не да експлоатише. Шта има марксизам-лењинизам против тога? У *Јовановом открочењу*, у четвртом јеванђељу се каже да „радници граде палате, а други живе у њима“. Марксизам и лењинизам исто мисле. Као да је Јован узео са барикада борбе радника из 19. века.
- Сервантес каже: „Моја баба је увек говорила: ‘На свету постоје само две нације – богати и сиромашни’“. Да су очеви нација СФРЈ, па и „отац васколиког српства“ читали Сервантеса можда не би постали... па и очеви „небеског народа“.
- Марин Држић у Предговору *Дунда Мароја* говори о срећној земљи Индији „где не има моје и твоје, ма је све опћенито“... Говори како се „девојке слободно крећу...“
- Филип Вишњић има стихове:

„Ту кнезови нису ради кавзи;
Нит су ради Турци изелице
већ је рада сиротиња раја
која глоба давати не може“.

Стихови Филипа Вишњића, не било кога. Он исто мисли као и Сервантесова баба.

- Ево и Чаплина. Он говори о томе да су појаве неутралне. Али ако добију класност, онда добију опредељен смисао. Ако сирота девојка купи нову хаљину, и сладолед који једе јој падне на хаљину, ми ћемо је жалити. Ако нека надмено богата девојка исто доживи са сладоледом, ми ћемо се радовати.

Примери из вертикале комунизма су школски, намерно узети јер су разумљиви и приступачни кроз школску литературу. Наравно примера има на претек... Платон... Утопија, негативна утопија... Томас Мор... Поновимо: Увек мора имати на уму степен развитка и специфични услови. На Земљи још има примитивних заједница упркос IV технолошкој револуцији.

Приватна својина... Русо: „Први човек који је оградио парче земље и рекао: ‘Ово је моје’ је највећи непријатељ човечанства“.

Јесењин има стих: „Сви смо бедно привезани за животе своје“.

Мутне и далеке ствари од племените „вечне“ идеје у људској вертикали, идеје и свести о „Златном добу“ чију основу видимо у класном из примера узетих из литературе доступне преко школске лектире.

Вероватно све ово што говорим о „Златном добу“ (комунизму) у људској вертикали није убедљиво у царству алхемије трача – реклаказалости, у времену свашточина, свирепих отимача. У времену које зна и за убијање деце ради продаје њихових органа. Интелектуалне ћифтице хоће да им се стварност човека на земљи развија на длану. Они не знају да су „богови задржали вечност за себе, па су опет несрећни, а човеку су дали смртност.“

Волео сам да цитирам Ђацима Лењинову мисао: „Развитак друштва не иде праволинијски, но цик-цак“. И увек се нађе неко од ђака да пита: „Је ли сад код нас Цик или Цак?“ Ја сам се вадио да не знам. Но будући да смо у првом разреду учили о експресивности самогласника: а – неутрално, и – ведро, траје жамор у разреду. Ђаци цик-цакишу тражећи у њиховој моћи где је самоуправно-несврстано са људским ликом...

Подсећамо велика Француска револуција била је јуче 1789... Октобарска пре неки сат...

Да постоји Кина... Латинска Америка... Африка...

Ја и већина читаоца мојих књига не мислимо исто кад кажемо комунизам. Поновимо – моја представа, мој опсег појма комунизам је шири, да кажемо флуидан је јер се креће у појму „Златно доба“ па и у некој мери и у појму утопије. Баш из тих разлога смо навели из лексикона одреднице и о „Златном добу“ и о утопији. Поновимо: Комунизам је нешто што је у вертикали људског трајања. Није неки експес историјски. Експес у виду марксизма-лењинизма, СССР-а, Кине, Кубе и бућкуриша самоуправно-несврстаног...

Можда и сами наслови мојих књига (монограми садржине, центар теме, име теме) говоре о томе коју ширину имају појмови које употребљавам.

Ево списка једног броја наслова мојих књига од преко шездесет:

Поетика древног и модерног; Поетско досезање бића; Прилози за биографију Ђавола; Прилози за биографију Бога; Голешка богиња; У метафизичкој истости; Кроз пукотине каменог неба; Сфера последње мистике; Сенке тишине; Љупка језа пролазности пред вратима визије; Трансцедентно савршенство сигнализма; Последња сфера мистике; Тајна тајног песника; Ми у космосу – Космос у нама; Тајни песник – савременик вечности;

Марксизам – лењинизам (комунизам) у вертикали златног доба

Већ рекосмо: друштвено трајање садашњег човека је 300.000 година. Своје место у том трајању у оквиру племените идеје златно доба и комунизам па и марксизам-лењинизам. Ако то буде могуће можемо лоцирати марксизам-лењинизам и у 450.000 година. Или у 600.000 година. Лоцирати 20. век у тој људској вертикали. 20. век је само детаљ вертикале Златног доба. 20. век и варијације „комунизма“, златног доба, у зависности од степена развитка и специфичних услова. На уму: 20. век је само једна од мера у димензијама: простор, време, материја, кретање и информациона димензија.

Да бисмо били колико толико оријентисани у димензијама о којима говоримо и у њима дијалектички материјализам марксизам-лењинизам замислимо да је сада 3333. година и у тој вертикали идеја о Златном добу и у њему комунизам марксизам-лењинизам. Да, то је сутра. Али рецимо у вертикали човека од 300.000 година. Неки ћифта ће рећи: „То је без везе“... Ипак, не може се ипак тако употребити појам *комунизам* без чвршћег лоцирања *комунизма* у људској вертикали, у вертикали Златног доба. Наравно да знамо за употребу појма комунизам у идеологији специјалног рата.

Да – говоримо у оквиру рачунања времена по хришћанству. На неколико места у мојим књигама имам стихоклепе:

Никад нећемо знати
колико је у вечности сати.

Ја бринем о читаоцу овог мог рада. Треба да зна да смо у океану литературе, а мој рад је есеј. Ето, мислим да ће читаоцу бар мало значити цитиране одреднице о Златном добу и Утопији. Наравно не би сметале и друге одреднице, али мотивацијски систем овог огледа (покушаја) је слободнији.

Хтели не хтели морамо казати: и те како комунизам (дијалектички материјализам марксизма лењинизма) у вертикали људског трајања од неколико стотина хиљада година имају своје видљиво и посебно значајно место у идеји *Златног доба*.

Да поновимо: Јуче је била велика Француска буржоаска револуција (1789). Да буржоаска!! Пре неки сат је била Октобарска... Кина... Куба... Афричке земље... Азијске...

Интелектуалне ћифте „бедно привезани за животе своје“ хоће на длану због грабежа, отимачине да им се вечност људског трајања на Земљи (можда забити свемира, „стварности свега“) развије на длану...

Место „златног доба“ први човек ЦИА-е Ален Даглас и Збигњев Бжежински

Рестаурације као и револуције су законите. Наше време је време рестаурације. Време антикомунизма, анти социјализма, анти *Златног доба*. Силе рестаурације место идеја златног доба. место Платона... Томаса Мора... Марина Држића... Вишњића... Бабе Сервантесове... Место Маркса, Енгелса и Лењина... Узеле су књигу Алена Даласа – *Како победити Словене* и Збигњеба Бжежинског.

„Наравно ту су и општи процеси кретања друштва са унутрашњим специфичностима и степеном развитка.

Можда у том општем контексту посебно место заузима *Како победити Словене?*. Питање које неке мучи кроз векове. Неки од давних одговора: „Уништити им породицу“. Волим да цитирам првог човека ЦИА-е Алена Даласа: **„Словене ратом не можеш да победиш. Ми ћемо им дати лажне идеале и они ће сами себе уништити. Ми ћемо наћи истомишљенике, своје савезнике и помоћнике и у њиховој домовини. Честитост и поштење биће исмевани и сматраће се остатком прошлости. Подмуклост и дрскост, лаж и превара, пијанство, наркоманија, хомосексуализам, издајништво, шовинизам и међунационална мржња... Све ћемо то неприметно култивисати у свест људи“.**

„Наравно, *културни рат* подразумева и филозофију и метафизику.

Елитно име Запада у културном рату је Збигњев Бжежински. Американац, Пољак. Његово није да зна историју, филозофију... Његово је да атрактивно напада комунизам (СССР, Кину, Исток...). Да правда крваве ратове, противуречности капитализма које свој народ и народе света схвата као потрошну робу, материјал. Његово је да збуњује народ: „пучину, стоку грдну“ (Његош), „крдо“ (Флобер), „стадо“ (Милтон).

Јесте – то је његово, а мје је да искрено и поштено кажем о свету у коме живим.

Јесте – у све то Збигњева Бжежинског као Словена, Пољака да зна како се могу победити Словени по мишљењу шефа ЦИА-е.

Но ево шта каже Збигњев Бжежински: „То нису социјалистичке, већ комунистичке, бољшевичке, бандитске творевине! То су земље које су узурпирале пљачкашком тиранијом бирократа и убица!“

И он је духовна елита времена!? Ђифте, пиљари глобалног села не знају да су револуције и рестаурације законите.“ Не знају за II светски рат.

Ален Далас и Бжежински су њихов Платон, њихов марксизам-лењинизам... Њихово златно доба. Они „плаћени дисиденти“. Они свашточине... Борци за „социјализам са људским ликом“ чију инфраструктуру чини извоз радника и сељака и интелектуалног пролетеријата. Инфраструктура за рађање „црвене буржоазије“ под вођством „црвеног цара“. Црвена буржоазија у отимачини са тајкунима из прошлих времена. Још увек траје отимачина у реституцији. Ето, Ђинђићева породица још се вуче по судовима. Крвава служба идејама Даласа и Бжежинског.

Да – Даласово: „шовинизам и међунационална мржња“ су култивисане до максимума. Чак до грдних крвопролића. И још се култивишу на етно нивоу: „Да се динарци врате одакле су дошли“ (Д. Михајловић) и „Црногорци со соли српског народа“ (Булатовић М.). Неки су видели моје претеривање у томе па и моју завист,

љубомору а не стрепњу за оно што ће доћи – одцепљење Црне Горе ... Ништа није лакше Драгослава Михајловића: „да се динарци врате одакле су дошли“. „Највећем живом писцу“ Драгославу Михајловићу не смета што динарци воде главну реч у одбрани позоришне представе *Кад су цветале тикве* и сада воде главну реч у вези са додељивањем награда „највећем живом српском писцу“ и академику и, и, и... Да код нас су свирепи, немилосрдни у похвалама и награђивању.

Сви знају да није здраво кад је много слано, да није добра идеја да се враћа одакле је ко дошао јер будући да је у питању „небески народ“ враћају га на небо. Није здраво и није добро да је отац васколиког српства пред крај живота рекао да је „Херцеговац пореклом“, а не Моравац.

„На неколико места у овој књизи говорим да је модерни капитализам изрешетан на нивоу кванта, нано... Кина, Русија и Куба... Помажу... Често се цитира наша народна: „Не пада снег да прекрије брег, но да свака зверка покаже траг“.

Да капитализам покаже траг. Оно што се дешава у САД, у Европи у склопу вируса короне, ковида 19 и класно-расних збивања је за мене велики доказ о животу ЗЛАТНОГ ДОБА. Да – 21. век је живи детаљ векова, миленијума – дакле ЗЛАТНОГ ДОБА. Марксизам-лењинизам у пракси 21. века.

Јесте – на путу човечанства ка ЗЛАТНОМ ДОБУ коме тежи човечанство и о коме се говори у књигама светске елите; и верским, и научним, и уметничким.

Земље бивше колоније и експлоатисани у земљама запада и, и, и... Дакле – у **специфичним условима и степену развика у IV технолошкој револуцији и, и, и... су велика потврда бар за себе о дубокој живости истинске вертикале идеја ЗЛАТНОГ ДОБА**. Бивши колонијални народи сада биолошки колонизирају бивше колонијалне силе.

„Да би читалац разумео о чему говорим, дајемо краће објашњење. Читаоцима који се баве овим темама сувишно је. Устанци... револуције... еволуције су законите... Формације родовска, робовласничка, феудална, капиталистичка, социјалистичка. Постоје и прелазни периоди... Ради се о вековима...

Наша тема су *рестаурације*.

И рестаурације су законите. И изрођавање класа је законито.

Читалац мора оперисати са вековима. Ето јуче је била велика француска револуција 1789. године. Пре неки сат је била Октобарска револуција.

Јесењин има стих: „Сви смо бедно привезани за животе своје“. Интелектуални малограђански пиљари, ћифте хоће да им се „стварност свега“, Не(Биће), Празина... одвије на длану. Они не знају да су „богови вечност задржали за себе, а смрт дали човеку, па су опет несрећни“. Подсећамо читаоца.

Постоји естетика примитивне уметности, књижевности више уз рад и религију...

Постоји естетика народне књижевности.. средњевековне... Постоји и естетика самоуправна – несврстана са „људским ликом“, „темпрално неутрална“. Да – нити смрди нити мирише. Естетика „плаћених дисидената“, „небеског народа“, „народа који не зна да мрзи“, али брзо учи „са посебним посланством“...

Постоји естетика, поетика соц. реализма која је нашла примену у капиталистичком реализму. Соц. реализам је бело цвеће према капиталистичком реализму виду рестаурације. Соц. реализам бар није употребљавао Бога, мада је „црвеног цара“, „белу љубичицу“, „плаву љубичицу“ славио као Бога на Земљи и у земљи СФРЈ.

Капитал. реализам је у функцији у којој су умешане и небеске силе „небеског народа“. У поетичком систему, поетичкој пракси су: лакировка, агитпроп, тенденциозност, политичка ангажованост... Довољно је у лакировки поменути: „небески народ“, „народ са посебним посланством“, „народ који не зна да мрзи“... Плаћени дисиденти, а нарочито „отац васколиког српства“ свирепи су и немилосрдни у лакировки и у другим поетичким својствима „српског народног бића“ „зле коби и усуда“. Наравно свих 6 република и две покрајине су у тим поетичким својствима, али са специјалним условима и степена развитка. Важно је да та лакировка доприноси рестаурацији и распадању СФРЈ, крвавом распадању које у Србији још траје и видећемо... Век распадања раван је веку распадања пластичних кеса. Распада се и загађује све око себе па и ја се распадам. Конкуришем пластичним кесама.

У употреби су национализам па чак и етношовонизам. „Да се врате динарци одакле су дошли“ итд.

Шест поетика република и две покрајинске поетике у служби рестаурације и у служби интернационале крупног капитала, глобалног села. Мислим да су и Уједињене нације у тој служби крупном капиталу.

Да, још једном кажемо: рестаурације су законите и дуго трају. „Развитак друштва иде цик-цак“ – каже Лењин. Рат – крвави вид привреде и разрешења унутрашњих противуречности оружаном средствима.

Произведена је и ружа ТИТО... Улица Тита, трг Тита, установа Тито, школа Тито, предузеће Тито, награде Тито, вила Тито, градови Тито, ловиште Тито... титовка – тотално смо се били потгитили, растгитили, утгитили, изтгитили, растгитоисали се... Тотално растгитљење. Узгитили се, притгитили се, дотгитили се. Ишли смо ка томе да „стварност свега“, Не(биће) прогласимо за Тита. Да Тито = „стварност свега“, „Не(Биће)“. Не, не – никако „комунистички култ личности“, но култ личности рестаурације, изрођавања у служби крупног капитала. У тој служби видимо и УН – Уједињене нације. Тито, Јосип Броз је историјска личност – лидер рестаурације и изрођавања, лидер „црвене буржоазије“ која је још у отимачини са старом буржоазијом, тајкунима ко зна из којег времена. Лидер изрођене сељако-радничке класе и „поштене интелигенције“. Култ личности. Личност култа. Титоизам је благи амортизер рестаурације која је на крају завршила крваво и на светском нивоу. Знамо, и те како знамо да постоји Кина... Латинска Америка итд, итд. Не ради се о разочарању. Ради се о законитостима *златног доба* које оперише са вековима, хиљадама година.

„Црвени цар“ – „феномен“, „елегантан“, „кумир“, „саговорник света“, „шармер“, „народни човек“... „Ми ти се кунемо!“, „Дан младости“... „Демагог“... Све то као нешто што служи антикомунизму, неоколонијализму, умртвљивању колонијалног бунта и увозу јефтине радне снаге. У крајњем тај увоз јефтине радне снаге је дубока практична филозоф-колонија... Да... јесте: „најнапреднија арапска земља је Француска“... Црнци играју фудбал, а белци су навијачи... У тој дубинско тананој игри значајну улогу има и „црвени цар“ и „несврстаност, самоуправљање“.

Никако не смемо разна изопачења ради рестаурације, узимати као идеје комунизма, марксизма–лењинизма – као идеје *Златног доба* које стоји у вертикалном степену хиљада година живота човека на Земљи... Изопачења у соц. реализма. То што се назива соц. реализам је изопачење. Подметање марксизму-

комунизму... И не само Маркс и Енгелс но било који теоретичар реализма почев од Шамфлерија говори против тенденциозности, политичке ангажованости, агитпропа... „Прогресивно мишљење...“ – ти је подметање естетици комунизма, марксизма-лењинизма...

Није подметање *Златном добу* „соц. реализама...“ за потребе рестаурације, за потребе „несврстаног социјализма са људским ликом“. Пазите: „несврстани“. Пазите: „са људским ликом“.

Ето довољно је читати Маркс – Енгелс *О књижевности и уметности*, Рад, Реч и мисао, Београд 1963. Ево овде доносимо са 20-22. стране - Несразмер између развитка материјалне и уметничке производње.

„Несразмер између развитка материјалне и уметничке производње

... 6. Неједнаки однос развитка материјалне производње, на пример, према уметничкој. Уопште, појам прогреса не треба схватити у обичној апстракцији. У питањима уметности итд, та диспропорција још и није тако важна, нити тако тешко појмљива као у области практично-друштвених односа. Узмимо, на пример, стварање Уједињених Америчких Држава у односу на Европу. Но, нарочито тешка тачка коју овде треба размотрити састоји се у томе како односи производње, као правни односи, ступају у неједнаки развитак. Дакле, на пример, однос римског приватног права (већ за кривично и за јавно право то мање важи) према модерној производњи.

7. Ово схватање се показује као *нужни развитак*. Али и као оправдање случајности. *Варира*. (Међу осталим и слобода.) Уплив саобраћајних средстава. Светска историја није увек постојала; историја као светска историја је резултат.

8. *Полазна тачка је, разуме се, у природној одређености*; субјективно и објективно, племена, расе итд.

Што се тиче уметности, познато је да одређени периоди њеног процвата не стоје ни у каквом сразмеру с општим развитком друштва, па према томе ни са материјалном основом друштва, као са скелетом његове организације. На пример, Грци у поређењу са модерним народима или, пак, Шекспир. У погледу извесних облика уметности, као што је, на пример, *еп*, чак је признато да они у свом класичном виду, који ствара епоху у историји, никад не могу бити произведени чим наступи уметничка производња као таква; дакле, да у области саме уметности извесни њени значајни видови могу да се појаве једино на неразвијеном ступњу развитка уметности. Ако се то односи на разне родове у области саме уметности, још ће мање зачудити да то важи за однос целе области уметности према општем развитку друштва. Тешкоћа се састоји само у општој формулацији тих противречности. Чим се оне спецификују, већ су објашњене.

Узмимо, на пример, однос грчке уметности, а потом Шекспира према садашњици. Познато је да грчка митологија није само арсенал него и родно тло грчке уметности. Је ли онај поглед на природу и друштвене односе на коме се заснива грчка фантазија, па према томе и грчка уметност, могућан при аутоматским разбојима, железницама, локомотивама и електричним телеграфима? Куд је пристао Вулкан према Roberts&-Comp, куд Јупитер према муњоводу, куд Хермес према Credit Mobilier-у? Свака

митологија савлађује, надвладава и обликује природне силе у уобразиљи и помоћу уобразиље; она, према томе, ишчезава са стварним господарењем над тим силама. Шта ће богиња Фама пред Printinghousesquare-a? Грчка уметност претпоставља грчку митологију, то јест саму природу и друштвене облике већ прерађене у народној фантазији на несвесно уметнички начин. То је њен материјал. Али, не ма коју митологију, то јест не коју му драго несвесно-уметничку прераду природе (укључивши ту и све предметно, то јест и друштво). Египатска митологија никада није могла постати тло или материнско крило грчке уметности. Али, у сваком случају, једна митологија. Дакле, ни у ком случају то не може бити такав друштвени развитак који искључује сваки митолошки однос према природи, свако митологизирање природе, који, дакле, од уметника захтева фантазију независну од митологије.

С друге стране: је ли Ахил могућан уз постојање барута и олова? Или, уопште, Илијада уз штампарску пресу или чак уз штампарску машину? И зар појање, и казивање и музе не престају нужно са појавом штампарске тезге, и зар тиме не ишчезавају нужни услови епске поезије?

Међутим, тешкоћа се не састоји у томе да се схвати како су грчка уметност и еп везани за извесне облике друштвеног развитка. Тешкоћа се састоји у томе што нам грчка уметност и еп увек пружају уметничко уживање и што у извесном смислу још увек важе као норма и као недостижни узори.

Човек не може да постане поново дете сем да се подетињи. Али зар га не весели наивност детета, и зар не мора и он сам да на једном вишем ступњу стреми за тим да репродукује његову истину? Зар у детињој природи не оживљава у свакој епоси њен особени карактер у својој интуитивној истини? Зашто не би историјско детињство човечанства, тамо где се оно најлепше испољило, вршило своју вечиту драж као ступањ који се више никад неће вратити? Има невоспитане деце, а има и стармале деце. Многи од старих народа спадају у ову категорију. Нормална деца – били су Грци. Чар коју њихова уметност врши на нас у противуречности је с неразвијеним друштвеним ступњем на коме је никла. Напротив, она је његов резултат, и она је неразрешиво повезана са чињеницом да се незрели друштвени услови под којима је настала и једино могла настати, више никад не могу повратити.

К. Маркс, Увод у Критику политичке економије (1857).

К. Маркс, Ка критици политичке економије. Москва 1934, додатак, стр. 246-248.“

Није на одмет прочитати целу књигу.

Кључно је да се за разлику науке и технике, уметност не развија. На жалост наше књиге су пуне „развитка уметности и књижевности“... И академици... Они ученији дубокоумно кажу „развојни лук“. Камо среће да се уметност развија, ја бих онда био бољи од Гилгамеша, Сервантеса... Боре Станковића...

Наши аутори ко зна кога све цитирају, а не ауторе од угледа којима се верује. Шолохов каже: „Соц. реализам пре свега подразумева поштење“. Дакле није соц. реализам оно што официјелни режими за своје потребе режимски и политички лансирају као на пример у СССР-у, у СФРЈ (самоуправној, несврстаној...).

Мора се тачно рећи шта је то комунизам и комунистичко. Директно шта кажу позвани. Чак и нијансе. Ко је „поштени секташ“, а ко „плаћени дисидент“... Увек

на уму степен развика друштва и специфични услови. Филистри, мали буржуји, малограђани... Крда свашточина за које ништа не значи за динар прећи из партије у партију, оцинкарити некога... Крвава отимачина у кретању друштва „ЦИК-ЦАК“ како каже Лењин. Не треба бити ни очаран ни разочаран. Мислим да нисам био разочаран. У смислу разочаран што вода ври на 100⁰, или што дан траје 24 сата... Сам си крив ако си разочаран. Ето 30 година нисам објављивао... Тешко је бити јунак кинеске песме од пре више од 2 хиљаде година...

Но, вратимо се марксизму. Мислим да марксизам и лењинизам су, парадоксално, веома допринели животу капитализма после њих. Речено је: „Истина је у парадоксу“. Изучавајући марксизам-лењинизам, нарочито *Капитал* дошло се и до рестаурација... Мислим да је изучавање класика марксизма-лењинизма допринело и IV технолошкој револуцији. Увек на уму марксизам-лењинизам су у вертикали људског трајања на Земљи, у вертикали идеје и неке праксе Златног доба. Маркс има мисли рођене у оном степену развика капитализма... 1789. је била велика Француска буржоаска револуција. Значи јуче је била буржоаска... А њифтице света и наше хоће све да им се одвије за време њиховог кратког живота. А писмени и неписмени лапонци знају да друштвене формације трају и хиљаде година. А наши интелектуалци извршиоци прџавог посла књиге *Како победити Словене* и идеја Бжежинског, наше вође „небеског народа“, „зле коби усуда“ не знају. „Плаћени дисиденти“ све знају. „Шта год дође ја сам му наредан“. Ето наредни су свашточине свему и соц. реализму и „капитал. реализму“.

Но, ево мисли Маркса: „Производња деце“. „Брак је озакоњена проституција“.

„Брак је озакоњена проституција“ и „Производња деце“

Капитал... Математика, математичка логика, су најобјективније науке, мада неки чак и математику оптужују за субјективност. Мислим да је умесно у вези са марксизмом, комунизмом... капиталом рећи нешто о симболичкој супстанци броја поготову када је у питању дело Капитал... Број је источник свега и хармонија на којој почива свемир... „Свет бројева је изједначен са светом разума...“ Одреднице о бројевима веома су богате.

Мислимо да има разлога да се позивамо на број у овом тумачењу ове две мисли о капитализму Карла Маркса: „Брак је озакоњена проституција“ и „Производња деце“. Оно „шта је Бог саставио да човек не растави“. Црква брак мушкарца и жене. Сада брак мушкарца и мушкарца, жене и жене. Да је жив, Бакуњин би скакао од радости, будући да је по речима Маркса: „Био помаман за мушкарцима“.

„Брак је озакоњена проституција“. У проституцији се дају паре на руке, а у браку на друге начине. Производња деце за потребе рада.

Колико има развода. 600 хиљада парова код нас не може да има децу. Много импотентних мушкараца због уролошких разлога и психолошких. Од 20 младића преко двадесет и неку годину свега неколико има здраву сперму... Теретане. Опет наводимо мисли лекара... „Мишићи, а тестиси као кликери..“

Све ово о чему говорим и те како користи режимима. Користи Белој богињи, Белој кути. Замислимо да нема беле куге... Да нема абортуса по приватним ординацијама... Све ово коси и сам Запад који захваљујући томе може да увози јефтину радну снагу, и да увози „федер месо“, јер већ се говори „о Француској као најнапреднијој арапској

земљи“. Та „најнапреднија арапска земља“ се хвали слободом и трпи тероризам, одсецање глава, убијање по улицама. Бивше колонијалне земље сада биолошки колонизирају своје колонизаторе...

У свему томе код нас је крађа беба из породилишта. Ево већ више година покрадени родитељи покушавају да уђу у траг продатој деци... Судови... Скупштина... Ту је и трговина „белим робљем“... Ко зна за које све сексуалне потребе, па и педофилске...

„Производња деце“

Као и за „Брак је озаконена проституција“ тако и за „Производња деце“ нападају Маркса за нехуманост. Наши хуманисти удружени са црквом распадоше се говоранцијом о љубави, о „светињи породице“ и деце. Наравно у капитализму је производња деце за потребе рада. Експлоатација деце... Модерни капитализам увози обучену јефтину радну снагу. IV технолошка револуција. Извозимо раднике, сељаке и интелектуални пролетеријат. *Како уништити Словене*. Тим рецептом Запад уништава своје народе: „лажним идеалима“. „Честитост и поштење се исмевају“. „Подлост и дрскост, лаж и превара, пијанство и наркоманија, хомосексуализам, издајништво, шовинизам и међународна мржња“. Да, посебно шовинизам и међународна мржња неговани су у СФРЈ. Али је и код њих култивисано... Ето ових дана тероризам... И тек ће све то „култивисано у свест људи“ и Запада и тек ће да процвета... Дакле – „производња деце“ и увоз јефтине радне снаге тек ће да покажу и неку логику хуманости. Запад увози „федер месо“ – фалус, а „фалус је мушки творни принцип... млаз живота...“ Производња деце за извоз. Продаја беба још се вуче по судовима... У скупштини... Производња деце да би се у Жутим кућама клала да би се њихови органи пресађивали, па и за импотентне старце. „У капитализму ствари пре но сазру мењају се“ (Маркс). Кипти у нашој држави од несазрелих ствари које се мењају.

Марксову мисао о професионалном идиотизму модерни капитализам је узео у виду: „Фах идиот“...

Шта хоћемо да кажемо? Хоћемо да кажемо да је Марксов Капитал парадоксалана књига која је највише допринела модерном капитализму и IV технолошкој револуцији. Више но све књиге написане против комунизма, марксизма-лењинизма...

Наравно, не будимо несрећни. Дијалектика јединства супротности... И у питању су законите рестаурације. У питању су векови... Хиљаде година. У питању је Лењина мисао: „Развитак друштва иде у цик-цак, а не праволинијски“.

Математичко виђење капитализма... Капитал. Запад сада увози, као што рекосмо. „федер месо“. Породица разорена. Разорено је и рађање из љубави. Место светиње, институција брака је „озаконена проституција“. Исток још има светиња. Рађају се деца... Исељавају се и биолошки колонизирају Запад. До бивше колонијалне земље. Тероризам... Као одговор на тероризам шефови држава говоре о слободама. Не смеју ни да помисле да се врате радници у земље из којих су дошли.

Рецимо при крају овог рада. Под појмом комунизам ја пре свега мислим на златно доба. На људску вертикалу, на 300.000 година. Мислим на примитивни комунизам. У тој вертикали лоцирам 19. и 20. век и у њима марксизам-лењинизам. Имам свест о

утопијама па и негативним утопијама. Наравно да знамо и за изопачење марксизма-лењинизма, па и у естетици. И рестаурације су законите као и еволуције и револуције. Мука је у томе што „смо сви бедно привезани за животе своје“ (Јасењин) па и поетичари соц. реализма. Па и плаћени дисиденти, као што су сада „бедно привезани за своје животе“ плаћени дисиденти... Да „црвени цар“, „црвена буржоазија“. Ђачко знање о функцији и значају уметности... Уз рад и религију... Сазнајна, васпитна и естетска функција...

Да – ревизионизам... Да – степен развитка и специфични услови...

Лоцирање у миту Златно доба

У својој самоодбрани и одбрани човека уопште лоцирам наше време – време марксизма-лењинизма у миту Златно доба. Мислим да је то време у арматури људске вертикале. Верујем са правом будући да је математика присутна у *Капиталу*, а математика је најобјективнија наука мада и у њу неки оптужују за субјективност.

Но Златно доба је МИТ, а мит је прича, предање – Света прича, предање коме се верује. Исказује колективне представе наивне свести. Одредница о миту је обимна... Речено је да је „причање једна од људских светиња“...

Наравно да се дуже задржавам на говору о златном добу, због и ради „црвене буржоазије“ и „плаћених дисидената“ који су маркситама-лењинизам заменили Аленом Даласем (Како победити Словене) и Бжежинским. Све има и своју смешну страну. Ево шта каже Жежи Лец у сатиричном афоризму: „Када сплетке старе, постају од њих митови“.

Заиста кроз вертикалу људског трајања сплетке су имале времена да старе и остаре. И у старости постају мудре.

Оговарање. Андрић каже: „Оговарање санкционисано временом“... Јесте – алхемија трача. Мислим да је *Златно доба* прошло и још пролази победоносно кроз оговарања и све се баш потврђује као срж истине - светиње предања... Ето и IV технолошка револуција потврђује. Нека нам помогне Оскар Вајлд. Нека он брани *Златно доба*.

„Само је једна ствар на свету гора од оговарања – не бити оговаран“. Више говоре о себи они који оговарају *Златно доба* но о Златно доба...

Модерно оговарање, модерна алхемија трача у IV технолошкој револуцији је ИНЖИЊЕРИНГ трача, инжењеринг алхемије трача... Медији... Електронски медији... Шта ја да радим у тој технолошкој бирократској мистификацији глобалног села, ја за кога је још увек хемијска оловка чудо технике и *Вежбанка* у линијама за коју сам пре неки дан сазнао да постоји мушка и женска.

Сада је 3333. година

Пре подне је негде око 11 сати. Да – ако уопште буде нешто тако постојало 3333. године. Ако буде представа о времену и рачунању времена по хришћанству. Новембар месец 21. новембар 3333. год. Неки есејиста пише о *Златном добу*. Узима као значајан део вертикале људског трајања Златно доба и у њему 19., 20. и 21. век и марксизам-лењинизам у вертикали *Златног доба*.

Есејиста чита и о томе како је Земљом харао вирус корона, ковид 19. Чита и о неком „небеском народу“, „народу са посебним посланством“, „који не зна да мрзи, али брзо учи“. Многи су се заразили и будући да су „небески народ“ повучени су на небо...

Писца есеја о *Златном добу* још увек мучи то што ми нећемо знати колико је у вечности сати.

„Новости, 16. октобра, 2020. год.

*Професор др. Милан С. Димитријевић,
научни саветник Астрономске опсерваторије,
о суштини открића овенчаног Нобеловом наградом за достигнућа у физици*

ЦРНЕ РУПЕ ПОСТОЈЕ, ОНЕ СУ СВУДА ОКО НАС
*Лауреати доказали да су оне последица теорије релативитета.
Шта је унутар тајанственог хоризонта догађаја?*

Пише Бранка Борисављевић

ЦРНЕ рупе постоје. Ако одете да их тражите, наћи ћете их. Астрономи су кренули у лов, и пронашли их. То више није хипотеза, него потврђена истина, награђена Нобеловом наградом за физику. Лауреат је британски физичар Роџер Пенроуз, а са њим „Нобела“ деле Рајнхард Генцел и Андреа Геџ, два успешна ловца на црну рупу, који су доказали њено постојање у центру наше галаксије.

До сада је Нобелова награда за физику додељена 114 пута, а било је 216 добитника. Најмлађи добитник је имао 25, а најстарији 96 година. Андреа Геџ је тек четврта жена која је добила „Нобела“ за физику. Претходне добитнице су Марија Кири, Марија Геперт Мајер и Дона Стрикланд.

Овако за „Новости“ проф. др Милан С. Димитријевић, научни саветник Астрономске опсерваторије у пензији, објашњава суштину открића награђеног најзначајнијим признањем у свету науке. Он наводи да су црне рупе области простора где је гравитација толико јака да чак ни светлост не може да побегне од њих, велика загонетка и оне су у центру истраживања модерне астрофизике.

- Пенроуз је, у чувеном раду из 1965. године, развио нове математичке методе којима је доказао да су црне рупе реална последица теорије релативности, а не научна фантастика – каже професор Димитријевић. – Према Пенроузу, када звезда почне да се урушава у саму себе, остаће толико густа да чак ни светлост не може да савлада њену силу гравитације и побегне са ње. Када нестане иза ове границе коју астрономи зову хоризонт догађаја, о њој више ништа не можемо да сазнамо, а Пенроуз је показао да ће се претворити у малу тачку у којој престају да важе познати закони физике.

Први пут у историји, фотографија црне рупе у центру галаксије М87, удаљене 55 милиона светлосних година од наше, објављена је априла 2019. Велике заслуге за овај подвиг иду Кејти Буман (30), која је предводила тим који је радио на алгоритму уз помоћ којег је фотографија настала.

Фотографију је обрадио њен алгоритам који је почела да прави док је била студент Масачусетског технолошког института (МИТ). Она је била вођа пројекта у којем су учествовали Лабораторија за компјутерске науке и вештачку интелигенцију на МИТ, опсерваторије „Хајстак“ и „Харвард Смитсоњијан“ центар за астрофизику. Фотографију црне рупе направио је телескоп „Хоризонт догађаја“, који је заправо мрежа осам повезаних телескопа широм света.

Професор Димитријевић истиче да данас знамо како настаје црна рупа, можемо да измеримо њену величину и масу и посматрамо њен утицај на околину. Теорија о томе шта је унутар тајанственог хоризонта догађаја, истиче он, још чека свога творца.

- Пенроузов чланак је покренуо лавину истраживања и лов на њих – наводи наш саговорник. – Године 1983. Субраманијан Чандрасекхар је добио Нобелову награду јер је растумачио развојни пут звезда и њихову коначну судбину и показао колику масу треба да има звезда да би постала црна рупа. Године 2017. Рајнер Вајс, Бери Бериш и Кит Торн добили су „Нобела“ за откриће гравитационих таласа насталих у току судара две огромне црне рупе.

Другу половину овогодишње награде за физику добили су Рајнхард Генцел и Андреа Гец, који су доказали да у центру Млечног пута, који се налази у сазвежђу Стрелца, постоји огромна црна рупа са масом од четири милиона Сунчевих маса.

- Црне рупе су крајњи стадијуми у развоју звезда велике масе – наводи професор Димитријевић. – Огромне црне рупе, чије се масе мере милионима и милијардама Сунчевих маса, налазе се у средиштима галаксија. Оне су нека врста њиховог мотора који управља кретањем звезда око центра. Због црне рупе у центру, наша галаксија има облик, који подсећа на вртлог са спиралним крацима. Пошто из њих не може да побегне светлост не виде се, али на њихово постојање указује њихов утицај на средину око себе. Расту усисавајући околни гас и својом гравитацијом утичу на кретање блиских звезда. Пошто сила гравитације опада са квадратом растојања, опасност представљају само за објекте у њиховој близини.

Професора Димитријевића питали смо како обичном човеку описати „природни процес“ по коме се звезда урушила и претворила у црну рупу?

- Сунцу и другим звездама, сјај и топлоту, без које не би постојао живот на Земљи, дају нуклеарне реакције у његовом језгру – каже наш еминентни научник. – То су процеси који се одигравају приликом експлозије водородне бомбе, а у унутрашњости наше звезде ствара се енергија која одговара експлозији милиона оваквих бомби. Обична звезда не експлодира под налетом ове силе, зато што је у равнотежи држи исто тако страховита сила гравитације њене велике масе. Али, када се нуклеарно гориво потроши, силу гравитације више нема шта да обузда и звезда почиње да се сажима док се то не заустави отпором честица које је чине. Звезда ће одбацивати спољашње делове у експлозији коју ово сажимање изазове, што астрономи виде као супернову, а остало ће се урушити у црну рупу.“

Злоупотреба појмова (комунизам, златно доба...)

Да би смо се разумели, као што је познато, морамо оперисати са истим појмовима. Да не идем у филозофију појма само останимо у наговештају. „...мисаони корелат битних својстава... Мисао о бити онога што мислимо... Апстракција, генерализација односно синтеза појединих својстава реалног света...“

У овом раду у питању је **комунизам**. Појам комунизам ја схватам у оквиру синтагме, појма Златно доба. Дакле, нешто што није само марксистичко-лењинистичко, руско, кинеско... Нешто што је питање филозофије живота и филозофије смрти. Нешто у вертикали хиљада година људског трајања. Да „целина живота“. У томе мислим и на метафизику... Мислимо и на најнепосреднију стварност... И на самобитак, тубитак и Не(битак), „човек је круна живог, живота...“

Наравно у спознајној оријентацији важна је и смрт. Да не детаљисамо. Ту главну реч вероватно имају религије. Душа... материја. По Хегелу „смрт је највиша уопштеност до које допире појединост“. И те како поетички у људској вертикали су умешане, па наравно и марксистичка поетика коју видимо и у вертикали златног доба, поетике која је само један слој у тој вертикали и то веома значајан бар се нама чини као савременицима и учесницима, учесницима као негаторима или као ауторима који са присебношћу је оцењују и не пристају да марксистичко-лењинистичку поетику у оквиру *Златног доба* замене са идејама Алена Даласа (*Како победити Словене*) и *Бжежинског*. Не пристају на „плаћено дисиденство“, не пристају на лакировку, агитпроп, политичку ангажованост, тенденциозност... Поетика „небеског народа“... Поетика која користи исте реквизите као и соц. реализам. Морамо поновити познату ствар, да бисмо се разумели потребно је да оперишемо са појмовима које исто схватамо. Опсег и значење у времену у коме живимо. Мислим да кроз време појмови добијају патину древности и тиме неку љупкост поетску, лирску. Ја кад кажем комунизам (комунистичко) мислим пре свега на људску вертикалу и у њој на *Златно доба* (Мит). У оквиру тога мита пре свега класно, експлоатација. Дакле, навели смо примере из те вертикале: примитивни комунизам, Библију, Сервантесову бабу, Марина Држића, Филипа Вишњића, Чаплина...

Кад кажем комунизам никако не мислим на разна изопачења. Нама најпознатије изопачење је „самоуправни-несврстани социјализам са људским ликом“. Социјализам СФРЈ који је био љубимац протуве књижевника и филозофа Жан Пол Сартра. Какав је то социјализам, комунизам који живи на инфраструктури извоза радника, сељака и интелектуалног пролетеријата „нашег највећег богатства“. Извоз који је омогућен животу Беле куге, која омогућава и увоз „федер меса“ (мушки полни орган). Дегенерација капиталистичког Запада кога сада биолошки освајају бивше колоније. Сам сам и те како доживео плодове тог „комунизма“. 30 година нисам ништа објављивао.

Увек на уму: формације друштвене трају и хиљадама година; рестаурације су законите као и еволуције и револуције. „Развитак друштва не иде праволинијски, но цик-цак“ (Лењин). Пазите! Јуче је била велика Француска буржоаска револуција 1789. год. Пре неки сат Октобарска...

На уму СФРЈ... „Црвена буржоазија“, „Црвени цар“, „плаћени дисиденти“.

Браничево, часопис за књижевност и културу бр. 5-6/2020. објавио је скоро на 150 страна рад Небојше Васовића *Кога бране кишобрани и његови пионири*. Мислим да је рад, како се то каже, незаобилазан у изучавању књижевности нашег времена. Ово што ја говорим има неку есејистичку слободу и неку истиноносност о вертикали када је у питању комунизам у миту *Златног доба*. Ипак рецимо Васовић пише студију ... Критички... Цитатологија. Ја? Ја пишем есеј, оглед, покушај.

Општи поглед, а Васовић даје конкретност трајања једног броја писаца савременика. Васовићеве су конкретне ствари, поетике праксе и живих људи. Конкретно видимо поетичка изопачења и марксизма, као и књижевности као уметности. Но, видимо и морал писца па и уметнички морал. За мене је велики допринос превредновању у нашој књижевности. Мислим и велики допринос идеји и захтеву за превредновање од неколико деценија Мирослава Лукића. Објективно Васовић доприноси неком раскринкавању поетике „плаћених дисидената“. Поетике која под маском „црвене буржоазије“ и „црвеног цара“... служи интернационали капитала.

Мени као есејисти је дозвољена субјективност, а Васовићу мање. Велики прилог превредновању књижевности нашег времена. Допринос том процесу у чијој вертикали и наша два века, као и марксизам-лењинизам. Мислим да ће историја књижевности имати шта да тражи у делу Васовића. Његово дело уноси извесну храброст код аутора који су из разноразних разлога бојажљиви и прљаво-мучно раде у сфери плаћених дисидената у служби интернационале капитала крупног.

За дивљење колико Васовић има снаге, и знања да се снађе у алхемији трача у чијој је основи Ален Далас (Како победити Словене) и Бжежински. Наравно и многих других из филозофија (Сартр), религије „небеског народа“ у чијој је основи Ђилкошка метафизика и, и, и... Наравно и те употребљиве филозофије, религије за народ – „пучину стоку грдну“, „крдо“ (Милтон) и „стадо“ (Флобер).

Поред свега изгледа да је дошло до извесног неспоразума код Владушића, код тумачења Владушића. Ево цитата са 95. стране *Браничево* бр. 5-6/2020.

„Када новине у уметности пореди са новинама у технологији и науци, Владушић говори као марксиста који напредак у бази препоручује као модел културе („надградње“). Кад каже да је култура „машина за прераду новине“, Владушић (иначе професор факултета!) ствара илузију да су „ново“ и „оригинално“ категорије подједнаког значаја у области естетике. Не, уметничка новина није топ и оригиналност. Ново често не значи више него „мали јефтини украс/орнамент“, што је једно од речничких дефиниција ове речи. Оригиналност се, пак, односи или на *извор* или на *креативност*, а у естетици подразумева дубоко прожимање садржаја и форме у једном делу, откуда такво дело јесте оригинал (извор) који се не може тек тако копирати и имитирати. У Борхесов књижевни стил, на пример, могу се унети извесне новине (јефтине орнаменти), али опонашање његових литерарних дела не може бити оригинално; нити, пак, спољашње новине, накалемљене на један оригинални књижевни стил, могу гарантовати вредност какву има литерарни узор. Оно што је код Киша донекле ново јесте агресивно позивање овог писца на литерарне поступке већ канонизованих аутора, позивање које је функционисало, а и данас функционише, као својеврсна уцена књижевне критике. Тако је створена атмосфера да критиковати

Киша не значи друго до критиковати читаву плејаду његових књижевних узора, као да се не ради о делима једног аутора него читаве армије духова.“

Валдушић не говори као марксиста. Он слепо узима да су то Марскове идеје... Напротив то нису Маркове и Енгелсове идеје. То су подметнуте идеје марксизму као што је подметнут и „социјалистички реализам“.

Основна идеја марксизма је да се „уметност за разлику од науке и технике не развија“. Код нас кипти од „развитка књижевности“. Они ученији говоре о „развојном луку...“

Бринем о читаоцу мање упућеном и кажем да се лако може упутити у оно што кажу Маркс – Енгелс о тој теми из књиге: Маркс – Енгелс, *О књижевности и уметности*, Реч и мисао, Рад, Београд 1962. год.

Колико толико да помогнемо читаоцу овде доносимо на претходним странама са 20-22 стране *Несразмер између развитке материјалне и уметничке производње*.

Да упростимо: да се уметност (књижевност) развијају ја и било које пискарало били би смо бољи и од Хомера... и од Његоша... и од Боре... и од ...

Пазите! Ја говорим у оквиру идеја *Златног доба*. Значи хиљаде и хиљаде година у људској вертикали. И у тој вертикали лоцирам и марксизам-лењинизам и два века (19. и 20)... Они имају значајно место и за нас савременике те епохе у *Златном добу* најзначајније место. Ето из моје генерације мало их има. Већ су у... Па да каква је и које место смрти у *Златном добу*?!

II

Фрагменти фрагмената

Фрагменти фрагмената су видови живота **Никоговине**, утопије **Никоговине** - **драме** - **res-publike**. Пример хоризонтале вертикале **Златно доба**. Можда пример када живе заједно, бар у случају писца богови и људи.

Фрагменти фрагмената, одломци одломака о земљи негативној утопији названој **Никоговина**, настањена никојевићима. Веома је изражена толеранција жанровска. Земља, држава, поданство је из неког вида Златног доба када су живели заједно богови и људи. Да... можда земаљски богови. Из фрагмената виде се различити степени и услови живота и личног и друштвеног. Различити ниво апстракције поетичке па и од сирове конкретизације до негативно утопијске апстракције - високе, можда и претенциозне метафизичке апстракције у задњем, последњем фрагменту, који је неки наставак тумачења лирског језгра - црне рупе *Берачи малина* из књиге Мирослава Тодоровића *ПОгледи из Трешњевице*.

Фрагменти фрагмената су хоризонтални део вертикале Златног доба. Конкретизација нашег... Наравно сви простори и времена на Земљи имају неке посебности.

Сигурно је умесно подсетити у оквиру теме Златног доба када су људи и богови живели заједно. Подсетити на моје три есејистичке драме: *Прилози за биографију Ђавола*; *Прилози за биографију Бога*; *Голешка богиња (Наша велика мајка, Косовка девојка на Булевару револуције)*... Чак и паганац МОМ - Бог критике узима моје име и презиме за свој псеудоним. Ето, дошли богови, божанства (и хришћански, и паганац, па и једна моја новоконпонована наша богиња Голешка су са нама).

Све ово у вези са фрагментима фрагмената актуелизује Златно доба и показује и конкретизује ширину појма, синтагме Златно доба. Покушава да актуелизује свест човека у његовом трајању на Земљи.

Фрагменти фрагмената су илустрација нужности хоризонтале Златног доба. Фрагменти су жаришта негативне утопије. Поред Никоговина можемо је назвати по републици **Драми** Александра Лукића - **Res-publika**.

Овде смо дали кроз један број краћих текстова неку слику живота у негативној утопији хоризонтале Златног доба.

Ево тих наслова текстова: Медијација; Завет на самртном часу; Приручник за бирократске мистификације; Другарица Сервантесова баба; Чиста енергија; Одлагање политичког отпада; Мутити у бирократским мистификацијама (приручник за рад са масом); Два клошара као поете; Протокол (манифест свашточина) и Поглед из Трешњевице згуснут у лирску црну рупу - негативну утопију.

По реченом у тим текстовима поданици се владају, живе као по бонтону, а бонтон предвиђа оно што не предвиђа закон.

Неко време Златног доба када богови живе са људима. Нешто од тога се види и у мојим есејистичким драмама, као што бог критике МОМ узима моје име и презиме за свој псеудоним.

У фрагментима видимо видове живота, установе..., морал, филозофију, религију, народ, човека. Народ је потрошна роба, потрошни материјал **res-publike**. Политички репрезент света... јаве и снова.

У тој **res-publici** Златног доба је царство **рекла-казалости** попрскано крвљу и глупошћу. Кипти од награђивања. Главна награда је Златни орден за алхемију трача...

Златно доба, златни орден - Страдија има своје потомке.

Медијација

Нешто сам се споречкао са Богом и Ђаволом, мојим Богом и мојим Ђаволом. Споречкао се и са мојом Голешком богињом. Чак сам се споречкао и са Богом критике МОМ-ом, богом који узима моје име и презиме за свој псеудоним... Па да, и ја сам из „небеског народа“... Наши смо... Јесте – крупна моја мука. Шта ћу и куд ћу без њих? Без њих сам као беспомоћно дете. Сан ми се пореметио. У једно свитање у жеку короне – ковида 19 чујем громогласни глас са Неба, из Неба:

„Непослушни божји робе! Узми медијатора. Најбоље је да узмеш Љубичицу плаву. Највећег сина наших народа и народности... Али он је давно на Небу... И овде је презадужен и пада на нос од ширења несврстаности јер овамо је ВЕЧНОСТ, а вечност је „темпорално неутрална“. И сам си склепао стихове:

„А никад нећемо знати –
колико је сада у ВЕЧНОСТИ сати?“

Ипак узми неког од остатака СФРЈ – „самоуправно-несврстаних“. И „отац васколиког српства“, и он је овамо. А и „српска мајка Дафина“... Овамо су и праксисовци... И поете ваше неке скарабуцене метафизике... Сналази се. Не знам шта да ти кажем... Они овамо заводе ред... Изгледа како ми рече Сотона: „Јебали смо жежа и ми горе и ви доле“. Види, можда да узмеш неког из америчке амбасаде... Ајд, ћаво! Јави ми шта си урадио...“

Завет на самртном часу

На самртном часу „црвене буржујке“... Самртни час „црвене буржујке“ бабе, бакутанера, змаја... Баба је из срца „васколиког српства“, „небеског народа“, али живи у Београду. Умире. Оградили је синови, кћери, унучад...

Зева баба, змај... Очекују задње, последње заветне речи. Аманет... Речи које ће се преносити са колена на колена, од уста до уста. Да се прича и приповеда док је света и века. „Ето када је она умирала... задње речи, последње речи су јој биле...“. Мада баба умире у сенци неотвореног тестаментa. Шта ли пише... Шта ли је мени оставила?

Бабац, бакутанер, змај зева. Уници, унукe, кћери и синови нагињу се да чују последње, задње речи, заветне из дубине душе народне, из срца „васколиког српства“ из села Неродимља. Змај зева и промрси: „Нема проблема... <Ајд ћаво... Океј... Видимо се... Јеботе! Срање!“

Најстарији син очекивао је: „Неустрашиво објављивање истине“, „Свечане истине“. Али, бабац, змај на самртном часу „био је на сатаниној страни“. Анђеозатирач већ је узео под своје – „рובהање греху, оскрнављено светиште“.

Бабац, змај није Сервантесова баба. Наш змај разуме „свети ланац истине“. Океј, нема проблема – ускликнимо с љубављу.

На самртном часу стара комуњара - црвена буржујка, Титова омладинка, члан СКЈ има грдну лову и у страним банкама. Њен покојни муж првоборац, носилац

споменице, републички функционер и ко зна шта све и **света свашточина...**

Она умире. Превалила је 95. годину. Грдна лова... Не зна се шта је и коме шта оставила. Оградили је синови, кћери, унуци и унуке. Има и у банкама у иностранству. Чак и у слеу у родној Шумадији има куће и имање.

Једна унука води главу реч. Бабац, змај зева, покушава да нешто каже. Зева и никако да нешто каже. Један унук помисли: „Што се не сконцентрише да одапне“. Змај зева и каже: „По... по... по...“

Главна унука: „Хоће попа...Стара комуњарка хоће попа.“ Бабац наставља зевање и разговетно рече: „Полиграф.“ Главна унука Кери каже: „Јебо те! Каква фора!? Скроз је одлепила матора.“

Змај нешто рукама показује и говори: „СКЈ... Секретар комитета... ОУР... СИЗ... СИ... С...Ајд ћаво, ћав... Па видимо се...“ Ту је и свећа, догорева... Душа јој се одвоји од тела, изгледа тело од душе.

Приручник за бирократске мистификације (Пендрек место пера)

Нисмо тиква без корена.... А уз то „небески народ“... „Проклетство“... Богато наслеђе... Учили смо од Европе. Од Беча из прошлих векова.

Наш живот медија, и електронских и штампаних, заснован је научно. Та научност је заснована на ономе шта каже један амерички теоретичар штампе, новинарства: „Новинари место пендрека држе перо“. Тај пендрек модерни је, софистициран на квантном, нано нивоу. На нивоу молекула... Да – бирократске мистификације на нивоу јединке, породице и глобалног села... Да, јесте – те танане мистификације за маскирање класних експлоатација. Мистификације које користе све видове реклаказала, алхемију трача. Користе народ... А народ: „пучина једна стока грдна“ (Његош), „стадо“ (Милтон), „крдо“ (Флобер). Манипулисање мозгом. Демократија, слобода, правда, једнакост су економске категорије, а не лепршаве шарене лаже. Капитализам узима за своју маску народ – „стоку грдну“, „стадо“, „крдо“ и то да га воде политичари. А „политика је уточиште хуља“ како је неко рекао... У свему томе је суштина „пера“ – „пендрека“ – модерних бирократских мистификација...

Народ бира... Народ – потрошна роба, потрошни материјал погодан за бирократске мистификације.

Моја припомоћ „уточишту хуља“ је и овај мој одломак из замишљеног *Лексикона бирократских мистификација*. Тај замишљени лексикон, односно одломак из њега треба да покаже да ми као „небески народ“ нисмо од јуче и да наш пут у Европу је више повратак кући. И још да и Европа од нас самоуправно-несврстаних може да учи. Ако ништа друго да учи како америчка амбасада цензурише наше књиге када је у питању да у књиге не уђу идеје комунизма.

Моје читање фељтона Васе Казамировића “Моћна и разуздана сила”¹

Не знам колико је моје читање, учитавање, рашчитавање овог фељтона Васе Казамировића законито. Колико задирем у ауторска права. Може оправдати старост. Лако је бити млађи од мене, али мало теже је бити старији. У 90. години сам. Међутим овај мој рад, моје читање Казамировићевог фељтона може се узети као похвала, комплимент аутору фељтона. Грех је да наша историја штампе, књижевности, социологије... не зна за ширу садржину Казамировићевог рада. Ја не знам, можда има и других радова. Не би требало да моја јефтина иронија смета читаоцу мог рада.

Земља Никоговина. Списатељи од Никоговине... Сумњиве присрбице, морални српски несојевићи...

*

Корени таблоидне штампе у Србији почетком прошлог века. Моћна и разуздана сила. Подметања и клеветања туђе части... Све то, али сада и у тананости електронских медија и могућности прислушкивања и снимања... Партијски и тржишни листови новинске оштре јагагане и перне буздоване. Али сада и у квантном, нано нивоу. Журналистика преплављена најнижим друштвеним олошем и безочним партизанима. Главне и најуносније теме. Безобзирност, вулгарност и циничност лагања... Клеветању туђе части. Презадихана и неподносиво брзорека. Незнање, некултурност и корупција.

По арени јавног мњења смуцају се неки типови... Новинарске протуве, проблематичне егзистенције, вагабунде. Уцењивачки бандити. Обавезе јавног и приватног морала њих не везују. Милитаристички занесењаци... Оружани народ. *Коришићење псовки и увреда уместо аргумента.*

Буржоаске слободе и либерални буржоаски закони о штампи. Режим терора замењен режимом скандала. Скандалозно лагање и клеветање и сумњичење.

Жута штампа – сокачка и безобзирна штампа. Језик покупљен по ћор-буцацима којим драже нервну гомилу. Тржишни... Јавна писма. Из народа... Са терена... Избијала „пена једа и злоће на уста“. Безобзирна трговина речима. Епиграми и песма у десетерцу. Одаладио.

Уличне сензације или порнографија. Безобзирна трговина са јавном речју. Псеудоними из страха. У новинарској борби не игра глава. Најциничније лагање, клеветање и денуцирање.

Српски народ гледа сва та чуда и поборе, гледа и камени се. Вређам се и ниподоштавам редакције листова. Угрожена слобода штампе. Најзагриженији противници режима. Ругло српске штампе, којима ништа није свето и који безочно плују на све што је честито у Србији.

Полиција је за то да врши законе, а никако зато да она сама газии. Листови финансирани из иностранства. Унутрашња ситуација перманентно ровита, а ни спољно-политички положај Србије није био како треба. Штампа се у Србији

¹ Фељтон објављен у *Новостима – Корени таблоидне штампе у Србији почетком прошлог века* – Написао: Васа Казамировић, *Новости* 14. до 17. децембра 2020. год.

проституисала. Српско новинарство у благу. Употреба речника уличног, мангупског, управо казаматског.

Државни ће разбојници добити маха и куражи...

Претворити штампу у компанију за узајамну рекламу, у једну огромну фабрику јефтених ода и панагерика, у личност.

Рецепт је узет из Беча, од опскурних бечких булеварских новина. Са јаким везама и тражио толико и толико пара да би се обуставило даље ружење по новинама. Да се курталише напада. Везан за јасно министарство спољних послова. Лист који за туђинске паре ради о глави своје отаџбине. Лист који одавно трује ваздух ове земље, који подлачким измишљотинама и сантанским интригама против своје отаџбине отворено и дрско служи туђинским интересима... Призор јавна развратничка Србија стоји у пуном знаку корупције и деморализације. Крава музара котеријаша и котерија. Час за један, час за други лист... Рођен у селу НИКОЈЕВИЋИ. Отаџбина – НИКОГОВИНА.

Из приручног лексикона за модерне бюрократске мистификације

Мада живимо у IV технолошкој револуцији, у време квантног, нано... па и у време пандемије короне, ковида 19, неће сметати образовању новинара којима је стало до традиције, наслеђа па и у новинарству. Кома је стало до „небеског народа“, „васколиког српства“, коме је стало до тога да нисмо тиква без корена. Да смо стари европски народ са богатом традицијом па и у новинарству. Неће сметати показивање чињеница да смо ми у Европи. Ето, многе ствари па и уцењивање појединих личности... „Рецепт је узет из Беча, од опскурних бечких булеварских новина“.

Језик као „кућа бића“ (Хајдегер) мало је архаичан, али утолико боље јер добије шарм, патину лиричности. Но, ево једног броја речи, синтагми које и те како могу послужити нашим модерним новинарима из IV технолошке револуције. И штампи, ТВ и радију, па и науци...

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> – Будалетина, зврндов, чанколиз – Режим скандала, режим терора – Мућкароши и дервиши – Грешник да му нема равна – Мераклија на марјаш – Орган излапелих и осрамоћених – Лопурда, људождер – Разбијачки клеветници – Име малим почетним словом – Лажљивац и прљавац од главе до перчина – Пузавац, улизица, подлац и кукавица – Прима стипендије и хонораре од редакције – Новине – прави арсеник за новинарске бандите – Свет полаже на његова тврђења колико и поп на циганску заклетву – Кловновско бекељење – Ајман и рикац НИКОГОВИНЕ – Погана скотадио – Робијашка тарафунда – Морални српски несојевићи – Револверска мафија – Српски народ гледа сва та чуда и поборе | <ul style="list-style-type: none"> – Мари за народ исто толико колико за лањски снег – Тера политичку оргинарног циганског ината и зачикавања – Прима новац од непријатеља Србије и српства. Везан за јасле министарства спољних послова – Реакционарна блебетања – Тупава глава у социологију се разбира колико и Кара Мустафа у телеграф – Стојане, жено строшена / Не прави лажна голема / Не буди фуга лажовска – Блесаста безобразлуци – Углибљена робијашка фурдо – Сумњиве ПРИСРБИЦЕ – Уличне сензације или порнографија – Безобзирна трговина јавном речју – Ђозбојадилук и буздованлук – Кипте од преиспољне глупости – Изађи из бусија и кажи ко си – Псеудонима је било свакојаких: Pardanus, Garrix, FOX, Brutus... – Лудачко дело да је он шенувши памећу. |
|--|---|

Другарица Сервантесова баба

Као што је речено: Рецепт је узет из Беча, од опскурних бечких булеварских новина. Да, из ЕВРОПЕ наше будућности. Европе која хоће да нас прими као распаднуту СРФЈ. Ето Србија се још није распала. Има дуг век распадања као пластичне кесе. А и ја се богами споро распадам. Изгледа то што 30 година нисам објављивао и 30 година ево сам скоро апсолутно прећуткиван. На прагу деведесете сам.

24 јужнословенска племена дошла су на Балкан. Сада их у виду држава има неколико. Зависи где и како су живели додавали ић, ов, додавали ски. Додавали и одбацивали у зависности од економских и друштвених прилика. Другарица Сервантесова баба каже: „На свету постоје само две нације – богати и сиромашни“.

У балканским НИКОГОВИНАМА живе рођени у селима Никојевићима... Живе народи, али и ПРИСРБИЦЕ, прихрвати, прицрногорци, примакедонци, приарнаути, при бугари, при, при, при...

Изгледа да нема – прицигана, прирома, мада међу црквеним великодостојницима има цигана, Рома који су се присрбили. Колико је другарица Сервантесова баба у праву можда нам говоре и неки подаци из сексологије. Те бројке говоре колико су сумњиве ствари „прави Србин“, „прави Хрват“, „прави Црногорац“, прави, прави... Но ево бројева. Сваком трећем детеду није отац званични отац. Ко зна ко је све кога право...

Неки ред може да уведе ДНК. Но коме је стало до тог реда. Што рекла Фата у вицу: „Пушти јадан ђецу да се играју“. Даље бројке говоре да је сваки трећи мушкарац хомосексуалац. Неки кажу: „Не – сваки пети“. Да не говоримо о другим девојчицама. Но сви функционишу као грађани (потрошна роба, материјал), сви плаћају порез, пуну рату, иду у школе, баве се и уметношћу.

Чиста енергија... Одлагање политичког отпада

Брдо смећа које није спаковано на прописан начин... Не може све да се рециклира. Отпад ће се одлагати на новој депонији... Прерада политичког отпада увелико је у току... Улази се у овај посао кроз јавно-приватно партнерство. Са фирмама и из иностранства... „Чиста енергија“.

Санирано клизиште... Постављене бране и велики бедеми. Може се, одлагати политички отпад уз помоћ фирми из иностранства... Комунални отпад, наслеђени отпад... Радистабиланизације клизишта... Систем за... саприпадајућом инфраструктуром наслеђеном из прошлог времена, наслеђеном од „небеског народа“, „народа који не зна да мрзи“, али брзо учи.

Предвиђено је унапређење система управљања политичким отпадом по угледу на Европу. Њиме ће се решити горући политички проблем управљања, политички проблем отпада, као и осталог не много опасног отпада уметничког, књижевног... и научног. Такође овим пројектом предвиђено је унапређење система примене селекције отпада на месту настанка... Амбалажни отпад... комунални... дивље депоније отпада које су веома опасне за државу па и за народ... Увек на уму: веома је значајан проценат повећања рециклаже отпада... рециклирани политички отпад комуњарски... Центри

за скупљање отпада... за раздвајање отпада... Мешани политички отпад... Заштита животне средине, план управљања политичким отпадом... Збрињавање целокупног политичког отпада који се генерише на територији „небеског народа“, „народа који не зна да мрзи“, „народа зле коби и усуда“ итд, итд... Ја са великим искуством књижевног отпада од 60 година.

Мутити у „бирокуратским мистификацијама“ (Приручник за рад са масом)

Мутите... затим додајте... Утисните како тако да буду издигнуте. Умутите и мутите док не добијете масу мале густине... Када се то охлади ставите масу и украсите... Оставите масу да се одмори једно време. Масу која је омекшала. Сједините масу и оставите да надође... Замесите, развуците и поделите на два дела и сваки део развуците... Али увек мешајте масу и ставите је у калуп који сте подмазали. Поређајте их... док не омекшају. Окрените нагоре и украсите док не омекша маса.

Непрестано мешајте док не добијете масу. Сјединити све и у калуп... И када се маса охлади... изврните је...

Уз стално мућење приметите да се неће ништа дешавати... и смеса почне да се лагано хвата за дно... Али мешајте све време током припреме... масе за употребу... Загрејте до врења... и увек на уму мешајте масу док не постане хомогена... Од момента кључања склоните масу и када се охлади... И увек, увек мутите, добро мутите и умутите да бисте добили глатку масу, уједињену масу.

Потребно је: исеците... додајте... Све то промешајте... Утрљајте... Нанижите... И увек измешајте... па убаците да добијете сједињене да се охлади... пред крај додајте... Поновите поступак док не утрошите сву масу, материјал. Оставите да одстоји...

Масу очистите, оставите да прокључа. Кад се маса охлади мешајте док се маса не сједини за мућење и мутите, стално мутите тако да маса буде погодна за употребу... И увек: све добро мутите и умутите, али и украсите, украшавајте јер је и то потребно, а не само да маса буде глатка за употребу... да стоји... да омекша... Распоредите и одозго украсите, декоришите...

Постепено додајте и стављајте је у подмазани калуп и онда, онда... пада: онда опет мешајте, мутите и у подмазаним калупима...

/

Помешајте масу и добро излупајте па да одстоји једно време. Овако припремљену масу сједините са... да омекша. Уколико је неопходно разводните масу... заједно са... оставите да се... док не омекша и онда оставите док не буде за употребу. Значи све заједно умутите тако да добијете глатку хомогену масу... Овај смути можете употребљавати све док не постане... кувајте и мутите док не испари вишак масе... А вишак масе можете извозити на гладно тржиште. Посебно припремљена маса на овај начин је погодна за извоз.

/

Оперите и обришите, одрешите са горње стране а затим одстраните из средине... Такође подмажите па све промешајте да маса буде уједначена... Напуните до врха уз

лагано мешање... Промешајте да би се укуси сјединили.... Можете модификовати... а постоји неколико верзија... заједно уситните кад постане маса хомогена... добро измутите и умутите, па онда пустите да се маса одмори и онда обликујте масу по вашој потреби, али то радите ако сте претходно подмазали... Повремено окрећите... Помешајте све, зачините мешавину и добро промешајте.

Умутите додајући и остале састојке... Обложите и оставите да одстоји... да се добро стегне, а затим додајте једно по једно... помешајте и ставите... ако сте претходно подмазали, можете украсити по жељи као уобичајено. Додајте... кувајте и закувајте по упутствима стручњака за закувавање, мућење и умућивање.

Зачините са обе стране да омекшају... Одсеците да само вири из масе. При крају у загрејану масу ставите... да маса очува боју... Измрвите је, промешајте добро па затим масу обликујте... Уваљајте, провучите са једне стране и пажљиво окрените на другу страну док је топла. Умутите масу... помешајте... Уваљајте док не добијете боју коју желите и која је употребљива. Смањите температуру и спремајте масу да поново прокључа... Забиберите масу прекривену паром тако да буде окренута надоле, а преко ставите мешавину, а затим проверите да ли је маса употребљива.

Мутите док маса не постане... И мутите, па мутите... У то додајте умућена... Охлађену масу пресеците на два дела... Премажите са обе стране и спојите... Загревајте масу уз мешање, добро измешајте па поделите на два дела. У први део ставите... а у други... Тамни део увите у... затим оставите да се стегне... масу добро измешајте па је ставите у калуп...

Два клошара као поете

Клошар у двојци

Свега ми је доста

Свега ми је доста:
и патње и радости;
од свега ништа не оста.
Смрт нек премости.

И патње Гилгамеша
и вечности „прљавог веша“.
И моје од есеја драме.
И људске душе таме.
И убице и самоубице
и живота друге трице.
Свега, свега ми је доста.

И раскошне дражи тела жене
и дечачке успомене...

Свега, свега ми је доста.
Од свега, свега оста
стих од Тина и
наркомана сина.

И још, и још - Матош.
Живот на бис - Дис.
И још, и још Пушкин, Његош...

Не није фер - ...Бодлер...
Кажи јасно течно
шта је пусто а шта вечно.
Оно о суициду имај у виду.
И многе друге
распаднуте од туге.
Смрад очаја,
раскош ада,
мртвост сада,
живост јуче
од Празнине кључе.

Клошар на Тргу слободе

Клошар у кратким панталонама без кошуље. Лежи. Две штаке су поред њега. На њему отворене ране на ногама и грудима. Поред њега текст на гломазној картонској кутији. Застају и читају:

Ти што читаш!
Са тобом се коси.
И на тебе се односи.
Ти прекину први смешак бебе.
И на тебе и на тебе!

„Неустрашиво објављивање истине, не може да те мине. На Сатаниној страни... Свечана истина... Вера кроз дела... Одвојени од других народа... Божији народ на пробу истине... Зачарано тло... Света тајна. Пали у несвесност о својим гресима и опасностима... Умртвљена савест... Реч и дело.

Свашточине са својим телима утичу на снагу и чистоћу ума и срца... Разумевање светог ланца истине.“

Из Протокола свашточина

Ја не знам да ли овај нађени текст, ови оштећени одломци имају наслов *Протокол свашточина или пак Манифест свашточина*.

...У сврху националистичке апологетике, фалсификована стварност... Геније буржоаске глупости – оснивач утилитаризма... Вођа међународног ревизионизма...

Ситнобуржоаски социјалист... Революционарни демократа... Малограђански песник... Политички лиричар... Песник псеудофилозоф... Ситнобуржоаски социјалист... Материјализам, али без дијалектичког метода...

Представник малограђанског конфузног социјализма... Буржоаски социјализам... Истакнути представник малограђански конфузног... следбеник кога је још разводнио и банализовао... Публицист црвено-буржоаски радикал који је учествовао у револуцији која тече... Непомирљиви противник комунизма... Революционарни демократа... Теоретичар малограђанског конфузног социјализма са људским ликом... Члан Савеза комуниста који су у буљудима примани као млади комунисти... Филозофи који су оснивали комби странке... Да, јесте – праксисовци... Филозофски дуализам – компромис између идеализма и материјализма... Творац реакционарног култа личности... Високопарне оде „љубичици белој“, „плавој“... Писци плитких и вештих лакрдија под фирмом социјалистичког реализма... Шпијун... Шпијуни... Самоуправни несврстани романтични соц. реалистички списатељ и списатељица... касније хришћанског социјализма... Опортунизам... Легитимисти... Централизоване и децентрализоване... Рестаурација... Тиха рестаурација... и крвава... Религиозно-реформаторско... ИСТИНСКИ СОЦИЈАЛИЗАМ...

Пророчанства... Ситнобуржоаски социјализам... Да, хуманитарни... Уставно-монархистичке идеје – доживотни занатлија – песник соц. реализма са ђилкошко-небеско-народном метафизиком... Прогласи себе не императором но доживотним председником. Да није председник и после смрти?... Али, и после Тита – Тито.

Свашточине узимају компетенције Бога... Следбеници свашточинства тајне и крваве праксе... Пролетерски песник... агент... пустилов... полицијски провокатор – срце и душа тихе и не јавно крваве рестаурације која ће имати свој крвави епилог па и у убијању деце да би се њихови органи крчили у „хумане медијске сврхе“.

Етоцео тај идеолошки крш, бућкуриш је трајао, а зато време, 30 година, ја нисам објављивао. Ћутао сам. Јасно сам знао да у том опасном бућкуришу идеологије где су пресудни цензори стране амбасаде, а посебно амбасада САД, не могу бити објављени радови о рестаурацији, о „црвеном цару“, о „црвеној буржоазии“. Ето када је почело крвопролиће, ја сам могао да објављујем. Забављени крвопролићем „небеског народа“, распадом СФРЈ... и Косова... и „компромисом“, и „првом Србијом“, и „другом Србијом“ ја ево објављујем књиге и ево, ово је 62.

Цео тај бућкуриш, идеолошко смеће „самоуправно-несврстано“ засновано је на инфраструктури која производи белу куту, значи смањену „производњу деце“ – радне снаге, јефтине радне снаге. Сходно томе мора да се увози. Увози се тиме и „федер месо“ (мушки полни орган). Да – производне снаге, производни односи... IV технолошка револуција... Рагови - крвави вид привреде... СФРЈ социјалистичка земља по укусу филозофске протуге Сартра. Укус? – Извоз радника, сељака и интелектуалног пролетеријата из СФРЈ у капиталистичку Француску за коју кажу да је „најнапреднија арапска земља“. Сартр – интимус „црвене буржоазии“, Дедијера и, и, и...

Култура сећања. Говори се о томе да је „код нас култура сећања слаба“. „Чување од заборава“. Заиста је то тако. Ето, бар у мом случају је тако. Тридесет година је трајао мој прекид објављивања радова. За време самоуправне несвестане Титове СФРЈ.

Када је било крвопролиће ја сам искористио јер нико није обраћао пажњу на мене и почео сам да објављујем есеје. Ево ово је 62. књига есеја.

Али ретко ко зна за моје књиге. Слаба култура сећања. Једино сам у евиденцији библиотеке Србије. Код нас је „слабо чување од заборава“. Сви то знају: и црква, и држава, и псици, па можда посебно изванредан број оних о чијим сам књигама објавио обимне радове, књиге. Они ме у својој „култури сећања“ „не чувају од заборава“. Напротив, они ме не помињу у библиографијама њиховим...

Да – предају ме забораву. А он – *заборав* у амбисима Празнине, Ништа... у амбисима Не(бића), Ништа, у Вечности има неограничено места... И Земља, Тера блудећа у простору и времену светлосних година и не зна да сам ја постојао. Па шта сад?!

Грех би био да читалац који познаје бар једну од мојих књига помисли да ја немам пуну свест о „програмираном забораву“ овде и негде програмиран. О манипулацијама масама... Природно је да и црква ме не искључује из својих планова за заборав као што ме не искључује све оно што је за рестаурацију... Да – све оно што је против *Златног доба*...

Погледи из Трешњевице згуснути у лирску црну рупу

Да - књига есеја - колумни, њена енергија сабијена у лирску негативну утопију, у жариште поетско од десетак речи и неколико синтагми: *Берачи малина, Златно доба, Људи без душе*...

Једно моје згушњавање целе књиге од неколико десетина есеја - колумни и Додатка књиге преко 250 страна сажето је у лирску црну рупу, лирско жариште са огромном поетском енергијом. То жариште је о души.

У *Додатку* књиге Мирослава Тодоровића *Погледи из Трешњевице* (Ниш: Нишки културни центар, 2020) у поднаслову Сенке реалне метафизике објављен у оквиру тумачења *Погледи из Трешњевице* и моја лирска песма Берачи малина.

У објашњењу кажем: Мислим да свако уметничко дело мора имати у себи, ако не метафизичко, а оно бар сенке метафизичког. Текстови у књизи Малина и други јади имају сенке метафизичког, бар у мери у којој су текстови белетристични. Овог тренутка ћемо показати монтажом песме од наслова текстова, од „монограма садржине“. „Монтажа даје треће“ - каже Ајзенштајн (*Монтажа атракција*).

Но, ево песме. Упућени схватају да је у питању нека техника надреалистичко-дадаистичка.

Берачи малина

Златно доба:
пусто и глуво;
људи без душе - проклети занат,
душа у замци хемије.
Мучене душе - списатељи и књиге у недоба.
Који је ово град.
Сувише невидљиви.

Говорим у раду да је Тодоровићева књига *ПОгледи из Трешњевице* ретко **употребљива књига**. На тако малом простору толико употребљивих чињеница за науку, за уметност. Веома употребљивих чињеница које су и ЗА и ПРОТИВ.

„Вечни“ реализам са ненаметљивом љупкошћу социјалног и критичког.

Да - „*ПОгледи из Трешњевице*“, а не из небеско скарабућене ђилкошке метафизике са привидном темпоралном неутралношћу. Грх би био да није објављена ова Тодоровићева књига.

велика је употребна вредност Тодоровићеве књиге. Ево је употребљавам у дадаистико-надреалистичком техником у стварању неке лирске својеврсне негативне утопије. Лирско жариште својеврсне лирске негативне утопије. неки сажети есеј. неки мото за обимну драму, роман или бар за причу, новелу. Утопија - „Легенда о Златном добу, пракомунизму...“ Негативне утопије... „пророчке - страх од будућности“.

Ова монтажа лирска је утопија негативна - страх од садашњости. Нека згуснута лирска *Страдија* са згуснутом сатиричном енергијом у симболичој супстанци малине која има у супстанци и црну боју.

Овај мој рад има наслов *Златно доба у нама ми у Златном добу*. Наравно да изазива асоцијацију када Тодоровић употреби синтагму Златно доба, као што изазива асоцијацију када употреби појам душа на мој рад *Душа корен нема* објављен пре 30 година (Поетика древног и модерног 2; Књижевна заједница Звездара; Београд 1992). Рад о изреци Срба на КиМ од преко 50 страна. Још уз то кажем да сам објавио три есејистичке драме: *Прилози за биографију Ђавола*; *Прилози за биографију Бога* и *Голешку богињу* (нашу велику мајку; Косовка девојка на Булевару револуције). Можемо поменути и књигу *Утами знака 2* и друге.

Дакле, са пуно разлога могу да видим сенке реалне метафизике у Тодоровићевој књизи *ПОгледи из Трешњевице* а поготову када говорим о *Златном добу* и души.

Фрагменти фрагмената су нека подтема Златног доба, као део хоризонтале (наше време) вертикале Златног доба људског трајања кроз таме миленијума.

Јесте - душа је друштвени феномен... Врхунска апстракција. „Онај унутрашњи суштински или нетелесни део сваке живе ствари“. Не, нисам смео тек тако прећи, проћи поред тога када Мирослав Тодоровић употреби појам душа. Поготову ја не смем који сам објавио неколико књига о његовој лирици.

„А душа је десетхиљада пута мања од пресека власи косе“.

Да... И писац књиге и ја живимо у четвртој технолошкој револуцији... Квантно, нано време...

Кратко тумачење, анализа овог лирског жаришта, лирске негативне утопије у којој је екстремно сабијена енергија лирске метафизике књиге *ПОгледи из Трешњевице*. Сабијена енергија сенки метафизике Тодоровићеве књиге. Метафизике која између осталог треба да се супротстави владајућој ђилкошкој метафизици „небеског народа“, „оца васколиког српства“ и његових чеда поета.

Идеално би било да црну рупу песничку тумачим техником математичких поетичара, јер математика је наука коју неки чак оптужују за субјективност. Упућени знају да и о кратким лирским пресмама постоје књиге. и сам сам објавио скоро о безречној песми књигу од 250 страна. О овој „мојој“ песми створеној дадаистичко-надреалистичком техником овде ће бити неколико страна.

Моја лисрка драматизација есеја - колумне сабијена је у језгро, лирско жариште... Да вероватно сам претерао у жанровској топлеранцији постмодерне.

Цела песма је лирско жариште. Лирска црна рупа са огромном поетском енергијом. Рупа која гута, храни се и гута сав материјал епски, лирски и драмски из књиге *ПОгледи из Трешњевице*. Црна рупа са огромном поетском енергијом духа и даха страдије, фарме итд. Духа државе Никоговине... или Дrame...

Кратко тумачење Берачи малина

Говорећи поетиком математичке поетике, рећићемо нешто о

0° (нултом степену) песме *Берачи малина*

и о

Блаженом стању.

0° (нултом степену). *Берачи малина* су у свом Златном добу. А њихово Златно доба је „пусто и глуво“: „Људи су без душе“. „Душа је у замци хемије“. „Мучење душе“.

Златно доба људи са таквом душом *Берачи малина* имају „списатеље и књиге у недоба“.

Крај песме је у дистиху чуђења:

„Који је ово град
Сувишни и невидљиви“.

Блажено стање. Дакле - *Берачи малина* живе у држави, граду - републици где су држављани, поданици „сувишни и невидљиви“. „Људи су без душе“, или „Душа у замци хемије“. Можемо троп - супстанцу - „замка хемије“ превести на замка алкохола, дрога, дувана... Да - и хемије живота бирократских мистификација па и исхране и медицине.

Наша хоризонтала у вертикали Златног доба је таква. Таква у језгру, жаришту црне рупе лирске поетске створене у свету у конкретизованим условима књиге *ПОгледи из Трешњевице*.

Морамо имати на уму самоубилачку супстанцу трешње.

„...Симболизује човека који на свет долази го без имовине, а такође се враћа у земљу... Воћка блажених и добрих дела... пролеће, нада...“

Јесте - тако доживљавам Тодоривићеве књиге *ПОгледи из Трешњевице* и ево ову монтирану песму *Берачи малина*, песму створену из извесних окрајака метафизичких књиге *ПОгледи из Трешњевице*. Песма - лирско жариште, метафизичка негативна утопија, утопија Страдија, Фарма, Драма, Никоговина.

Микро-лирски есеј колумна о души берача малина. Да, њиховој души коју овде описујемо.

Лирска црна рупа о чијем „блаженом стању“ говоримо, „блажено стање“ згуснуто у лирској црној рупи са огромном енергијом симболичком малине, нарочито црнином.

Јесте - тропичност у дубини, ширини и наравно тропичност. Све у свему песма је на путу ка термину, ка лексиконима.

Моја манипулација у време жанровске манипулације. Вероватно је у праву читалац који сада мисли „Не дозвољене манипулације“. Ипак тешко је рећи да

немам право на свој доживљај дискретног шарма метафизике у књизи Мирослава Тодоровића о чијој сам лирици објавио неколико књига.

Да је у питању неки дух негативне утопије нека *Страдија* негативноутопијска поред реченог говори и стих, синтагма - „проклети занат“. Већ је знано и о „проклетом песнику“ као категорији... Сетимо се Бодлера, Диса. Сенке проклетости имамо и у књигама Мирослава Тодоровића. Какво дивно место љупке раскоши негативноутопијске за живот, за „проклети занат“ списатеља књига у недоба.

„Какав је ово град
Сувишни и невидљиви“

Одговор је какав је град „република“, држава град који има „списатеље и књиге недоба“. „Проклети занат“. Град који песник писац књиге „*Погледи из Трешњевице* - погледи блажених и добрих дела... пролећа и наде“. Човека који ипак види у тамама трајања узиђивање у вертикалу Златног доба Човека. Види у пракси ковида-19 и...

Видим подухват Тодоровића, па и у овом микро есеју, црној рупи лирске утопије негативне монтираној од неких наслова његове књиге, подухват изазива асоцијацију на сибирске шамане, али и на дивље племе цејлонских веда који из улишта терају пчеле да би узели мед. Они при том раду певају песму да што лакше обаве посао:

„Гиди, гиди!
Рунгм рунг!
Хо, хо!
Пчеле одлећу“

Дакле: песме уз рад. Песма, уметност да би се лакше радило. Они верују да ће песмом, ритмом лакше и боље обавити посао узимања меда. Ту су и ведро И у првом стиху. Ту је у другом стиху борбено Р и тужно У. Ту је Х и неутрално А да пчеле одлећу.

Значи настала је песма, не ради песме да би се лакше и боље обавио посао око узимања меда. Уз то они верују да та песма, те речи помажу. Дакле уметност (књижевност) у функцији рада као и функцији религије.

Ова лирска микронегативна утопија (*Берачи малина*) и то је у функцији рада и религије, али у изопачавајућој функцији - отуђења рада, алијенације. „Изопачавајућа сила новца“. Згуснута, збијена епска, драмска и лирска енергија есеја, колумни Мирослава Тодоровића. У основи ствари, црна рупа лирска негативне утопије.

Берачи малина је у теми Златно доба у нама ми у Златном добу. Она је функцији рада и религије но, сада је религија обогаћена бирократским мистификацијама на нивоу глобалног села па и УН и Савета безбедности. Бирократске мистификације су куд и камо тананије захваљујући четвртој технолошкој револуцији. Наравно све то постоји и у *Погледима из Трешњевице* само распричано и конкретизовано. Неки дахови сибирских шамана су изазвани лирском негативном утопијом - лирским жариштем црне јаме.

И дахови *Берача меда* цејлонског племена изазивају *Берачи малина*. Али најдубљу асоцијацију као звучне кулисе - ојкачка певанија. Берачи ојкани и ојканице

„кликтавом душом“ у тамама реалне метафизике хоризонтале и вертикале Златног доба и ми у њему и оно у нама у слици жаришта лирске негативне утопије.

Коло потмулог ритма трајања, упорног са поруком упркос свему - БИТИ. НА ЗЕМЉИ БИТИ. Земља која блуди Васељеном у вечној загонетци бар за човека.

*

Ово је моје једно од читања дахова окрајака реалне метафизике... Моје учитавање, рашчитавање неко од Х (икс) значења дела књиге Мирослава Тодоровића *ПОгледи из Трешњевице*...

Слобода... Нема цензуре, а поготову ако Х (икс) значења објашњаваш о свом трошку.

Какво ће тек читање, рашчитавање, учитавање дати будућност: социјолози, психолози, историчари, есејисти, верници...

Ја који имам приватног Ђавола, Бога, Голешку богињу... „Приватна својина је светиња“; „загарантована“; „неприкосновена“... МОМ - бог критике узима моје име и презиме за свој псеудоним.

Да: у мрежи сам власништва... Тајни Танатоса... Вечности. А она, Вечност, кажу ми непристаје на сахрану у Алеји заслужних. Неки су чули за то па остављају у аманет да их не сахрањују тамо. Неки у бекству сахрањују се у другим земљама.

У хоризонтали и вертикали Златног доба и Тодоровићева књига јунаци као фрагмени фрагмената имају, мислим, и мислиће се тако завидно, значајно место. Већ ме обузима неконтролисано виђење онога што се налази у лирском жаришту црне поетске рупе негативне утопије рођене из окрајака метафизике књиге песника Мирослава Тодоровића - *ПОгледи из Трешњевице*. Утеха је што мислим да су више криви за моју старачку неконтролисаност *ПОгледи из Трешњевице*.

III

Смрт и једанаест песама Миодрага Сибиновића

Претходница Лирској антропологији

Моје прве књиге објавио сам у *Звездари* Милорада Блечића. Више писаца сам упознао у *Звездари* у то време познатог Блечића – БЛЕКА. Он је говорио о мени: „С ким га год упознам, он напише књигу о њему“. Наравно у томе има неке истине. Но, истина је да су мене занимале теме, а не писци...

У *Звездари* сам упознао проф. др. Миодрага Сибиновића. Опет ја без устручавања пред људима високо емоционалне интелигенције причам слободно. Са њим сам причао о превођењу. Поклонио ми је своју књигу о превођењу. Доживео сам га као човека са тананим етичким осећањем који јасно схвата и непосредно окружење као и „стварност свега“. Ето десило се да сам после двадесет и више година објавио једну страницу о њему у књизи *Краћи огледи 4* и у књизи *Краћи огледи 5* обимнији рад о његових 11 песама објављеним у *Савременику*. Треба да му дам примерке, ако је жив... Да – Корона, Ковид 19 се надмудрује са човеком. Без позе, без задње намере, са дејом радозналошћу, раздраганосту при сазнавању од њих.

Професор Миодраг Сибиновић био је далеко од естраде, па и естраде његове катедре. И те како сам знао за њега и радо читао његове преводе са руског. Многи професори и академици су толико на естради политичкој, као „плаћени дисиденти“ тако да слободно можемо рећи да су шоумени у игри бирократских мистификација које служе рестаурацији, Западу... У крајњем служе интернационали капитала. Дакле не соц. реализму (агитпропу, лакировки, утилитаризму, дневној политици...). Но агитпропу, лакировки, утилитаризму, тенденциозности... кап. реализму у виду популистичке, ђилкошке метафизике „небеског народа“, „народа са посебним посланством“ итд.

У *Краћим огледима 4* објавио сам на 84-86. страни краћи текст о преводу Сибиновића са руског. Ради се о преводу песама Тимора Киборова објављеном у *Савременику* 261-262.263/2017. год.

Светозар Марковић и садашње „луче моловано“

Често мислим на Светозара Марковића и на његове чувене чланке о књижевности. Потребан је и нашем времену неки Марковић који ће говорити о нашим данашњим песницима. Неки млад критичар... За то што говорим веома ми помаже др Миодраг Сибиновић и то у *Савременику*, број 261-262-263/2017. године, од 11. до 50 стране. Он је превео и песме Тимора Киборова (1955): *Ка питању о јединству форме и садржине и домаћа лектира*. Ето, и овде нам помажу „браћа Руси“. **Из превода од 11. до 50. стране, више сам, бар ја, сазнао о стању у нашој књижевности, но из... Да, из... Захваљујући професору Сибиновићу...**

Јединство форме и садржине има за мото Пушкина: „тезе...

А чиме си испуњен, комедијашу налицкани?“

Наши данашњи „комедијашаши налицкани“ испуњени специјално-ратовским идејама индивидуализма, пендрек естетиком, лажним националним бићем „небеског народа“, слоганом: „Само будале говоре о чињеницама“. Испуњен је оружјем које обезбеђује објављивање сочиненија, испуњен је плаћеним дисидентством као

сарадник неба. режима и страних... Испуњен је титоизмом и, и, и.. „После Тита – Тито“, али кажем и пре Тита – Тито!

Јесте... Но, ево цитата из Кимборових песама:

„Сад на плану изражаја
има много побољшања,
ал’ из плана садржаја
штрче погоршања –
све је раздешено,
здро острвљено

Ти си, не замери на изразу,
сав пун смећа, празна глава.“

Но, без коментара, ево цитата из друге песме:

Домаћа лектира

„А кад се осврне збуњен
према масама народним
угледаће само нага тела,
обнажену
једну плот човечју

А ко ли ће, ко ће нас да скрије
сад разголићене?
А ко ће да нас ту покрије,
голе
вitezове голог краља

О томе ни гласка...
Лежи у снегу као маска.“

Нека лирска допуна песми Русија, прве песме у задњем циклусу ЕПСијада. Ето, нека сам читалац одговори на питања.

Стара Србија и Албанија – Јастребов. „После 124 године од његове смрти, ово непроцењиво сведочанство најзад је објављено на српском, у преводу Весне Смиљанић-Рангелов и у издању „Службеног гласника“...“ Борисав Челиковић, уредник у „Службеном гласнику“ и иницијатор превођења и објављивања. Метохија, Македонија и Скадарска област у Албанији и „суровости Арнаута и Арнауташа“ су тема књиге. Мислим Јастребов види ужасе ропства, однарођења, али у дубини ствари види и политичко класно.

Удовица Јастребова је Српској краљевској академији предала његове путне записе. Она је предала СКА, а СКА је предала записе крваво прљавом заборау од 124 године. Заборав од пола века Србије и Југославије. Заборав титоизма и Тита је

разумљив, објашњив: „народи и народности“, „братство и јединство“... Но, Тито. Али и после Тита... Ја мислим, као што рекох, да је у питању и пре Тита – Тито! Дакле, чињенице које говори Јастребов о Метохији, Македонији, па и Албанији сметају режимима двадесетог века и ево и двадесет и првог века. Режији и слуге режима, па и академици, беже од чињеница јер „само будале говоре о чињеницама“ (слоган специјално-ратовски). Челиковић пристаје да буде „будала“. „Небески народ“, „помазани народ“, „народ са посебним посланством“... Има „оца нације“. Како он као „отац нације“ није објавио Јастребова макар као брошуру, о свом трошку, илегално. Он и његови синови академици који се распадају од јадиковки над „злом коби и усудом“ Срба... И академици и СКЗ. Какав је све крш објављивала СКЗ... Довољно је јадиковка за „најскупуљом српском речи – Косово“ и да...

Да – форма и садржина. Руска књижевност... Књижевност се не развија... За мене је кључно: Из превода Сибиновића од 11 до 50 стране више сам, бар ја, сазнао о стању о нашој књижевности данас... Да – сазнао захваљујући преводу Сибиновића.

Кибаров говори о чињеницама. Зар и у нашој књижевно-уметничкој пракси „изражај“ – поступак, средства, технологија, форма... је „израз“. Ето у мојим књигама мало више сам о томе у вези са Кишом, Булатовићем... А садржина – „све је раздешено / здраво острвљено“.

Без много увијања у стилске фигуре (има их 240-50) Тимор Киборов каже:

„Ти си, не замери на изразу
сав пун смећа, празна глава“

Код нас кипти од тог смећа чија је суштина у књизи Алена Даласа *Како победити Словене* и главног борца против комунизма, социјализма из *Културног рата Бжежинског*.

Не могу да одолим а да не кажем да стихове Тимара Киборова у некој мери тумачи *Говнаида Ђора* Палмотића (17. век, барок). Неко ће рећи анахронизам, „без везе“. Али јунак Ђоре Палмотића као да је писан да протумачи нашег јунака овде и сада „сав пун смећа, празна глава“. Да – „плаћени дисидент“ и, и, и...

У *Краћим огледима* 5 објавио сам рад о једанаест песама Миодрага Сибиновића: *Лирска антропологија Једанаест песама Миодрага Сибиновића*. Овде дајемо цео рад.

ЛИРСКА АНТРОПОЛОГИЈА

Једанаест песама Миодрага Сибиновића

Број, естрадни патриоте

Миодраг Сибиновић је у *Савременику* број 279-280-281/2019. објавио Једанаест песама. У делу броја *Поезија/Проза*. Миодраг Сибиновић је доктор, професор, преводац (писац књиге о превођењу)... Да, познато име. Но, нас овде пре свега занима његова лирика. Пре свега ових *Једанаест песама* од 12. до 18. стране.

Ево, некако се овде намеће број. Јесте број и лирско. Неки и математику оптужују за субјективност мада се сматра за најобјективнију науку. Лирика и математика. Квантна музика... Квантна књижевност. Но, одосмо далеко. Вратимо се Сибиновићевим песмама.

Лирска антропологија једанаест лирских песама Миодрага Сибиновића.

Овде лирско употребљавамо више у значењу лиризам, „више у значењу означавања атмосфере или штимунга“ у *Једанаест песама*... „Субјективност, интимни занос, израз меке осећајности која не прелази у разнеженост“.

Антропологија у њеном основном значењу: „проучава човека на основу анатомије, физиологије, психологије, историје, социологије, филозофије, археологије и науке о језику“.

Наравно у *Једанаест песама* Сибиновића има свега помало, а највише из психологије, социологије и наравно науке о језику. Мислим да је „наука“ лирске антропологије веома поуздана и да се психолози (и психијатри) и изучаваоци језика лирике, тропа речи, имају се чиме бавити. Због краткоће нашег рада, покушаја, ми смо остали у наговештајима.

У *Једанаест песама* објављених у *Савременику* видимо неке проблеске лирске утопије која је далеко од држава негативне утопије. Мало натегнуто жанровски приближавамо читаоцу *Једанаест песама* будући да у нашем времену постоји жанровска толеранција.

Рецимо овде да мало има интерпункције и правосписних знакова. Можда ТАМО нема правописних знакова. Можда је ТАМО још увек ОВАМО, а ТАМО је нешто што се у далеким слутњама можда назире у *Једанаест песама* чије је исходиште смрт.

Од свих присутних песника, присутних у часопису, посебно ме задржа Сибиновић. И ранији његови радови, преводи у *Савременику* су ме, да кажем уобичајено, освојили. Помињао сам га у мојој књизи *Краћи оледи 4*. Песник који делује на све четири духовне способности, бар на моје: осећање, машту, разум и вољу. Наравно, зна се да је такав редослед духовних способности када је у питању уметност па и лирика. Треба да кажем већи део лирике наше, бар за мене, не иде на осећања... емоционалну интелигенцију, но „иде на живце“. Да – „бирокарска књижевност“, „официјелна“, „режимска“, „плаћених дисидената“... Књижевност не соц. реализма, но капиталистичког реализма. Скарабуцене фолклорне метафизике „небеског народа“, „са посебним посланством“, „народа који не зна да мрзи“, „лудог народа“... Дакле капиталистички реализам који баца у сенку соц. реализам са својом капиталистичком лакировкой, агитпропом, непосредном утилитарношћу, ангажованошћу итд.

„Лик комунисте“... „Лик Србенде“. Естрадни патриоте са лирским фразама, окретни лирски фразери о „најскупљој речи“, о „српском националном бићу...“ Миљеници Академије наука и СКЗ. А тек је ове године објављен Јастребов. Наравно то су „борци за српско национално биће“, а није професор Драгољуб Симоновић (покојни) који је обавио више хиљада страна управо о српском националном бићу. Шта хоћу? Хоћу колико толико да лоцирам Сибиновића и његових Једанаест песама у ширем контексту.

Будући да је наслов „монограм садржине“ (Шопенхауер), центар теме, име теме, можемо бар нешто рећи о броју једанаест у традиционалној симболици. Број је „темељни принцип“ из којег произилази „читав објективни свет“, па рецимо и „свет лирике“.

Одредница за број једанаест је најкраћа од свих одредница бројева. Наводимо је целу: „Грех; погибао. Пошто је десет савршен број те закон, једанаест представља прекорачење и једног и другог. Дванаест... васељенски поредак“.

Значи: Између „савршеног“ и „васељенског поретка“. Можда говори, бар несвесно о непретенциозности песника са својим циклусом (ако је циклус), са својом групом песама (ако је група).

Посебно о песамама

Ето, речено је нешто о наслову групе једанаест песама. Али и „монограми садржине“ самих песама једноставни су, али и провокативни. По насловима првих неколико су *програмске песме*, *манифест песме*.

Прва песма је *Лавиринт поезије*.

И прва песма - *Лавиринт поезије*, како би рекли математички поетичари, има икс (x) значења. Наше је да читамо, учитавамо, рашчитавамо. Лирска поетика... Психологија стварања, процес настанка дела... Хомонимија и синонимија... Тропичност. Лирски лавиринт настанка дела. Лирске творевине о тропу – труљењу речи. Да – питања – Да ли је? Код књишких поета, официјелних, бирократских поета нема питања те врсте. Ето код професора, доктора наука, али пре свега лиричара има. Ненатегнути ток риме, срока. Питање: „Да ли је јарко море...?“

Тајне буре ирационалних поетичких врућа остају као вечна тајна. Вечна тајна Човек и у њему...

„Све набројано и јесте и није
јер може бити
и другачије
кад људска душа залепрша.“

Да не оптерећујемо рад. Риме има. Доминира женска.

Друга песма је *Уметност*.

Појам опсега уметности је шири од *Лавиринта поезије*. Шири, али и дубљи и комплекснији... Субјективна слика објективне стварности. Поетика – манифест, програмска песма. Наше читање, учитавање. Икс(x) значења. Колико читаоца толико

песама. Па и различито доба читања истог читаоца. Штампано је, како се каже, „мртво слово на папиру“ и оживљава га читалац. Ето ја оживљавам песму Сибиновића *Уметност*. Да, јесте не зна се број књига о уметности. И упркос томе Сибиновић пева о њој. И, ево ја говорим о њој, тумачим је трудећи се да не будем књишки човек. И песник и ја знамо за руски формализам и за друге поетичке и начине тумачења па ето и за математичку поетику која каже за лирску песму да је „мали организам“.

Уметност, мали организам има за мото Пастернаков катрен. Сама песма се састоји од три катрена и једног дистиха. У катренима рима је укрштена, а у дистиху наравно парна. Женска рима у свим строфама. Кључно је да је Сибиновић избегао књишкост упркос мотоу и Сибиновићу као доктору наука, професору.

У песнији је приметна, наравно, логика срца, лирска логика и њено *прогресивно мишљење* (логички појам, не идеолошки). Лирска индукција и дедукција.

Импресивне лирске „дефиниције“ уметности. Икс значења. Етерична флуидност... Ево бар неког стиха: „Сија чаробним неспокојем“. Да, живи организам: „...несташна птица“. Ето целу бих је цитирао и препоручио за читанке средњих школа, њу: „неуморну летачицу / створена можда сујеверјем“, али „мера јој је знам безмерје“. Не, нисам наишао на овакву „логику срца“, овакав опис икс (x) значења уметничког дела...

Но, чека нас трећа песма *Једанаест песама*, тог непарног броја, мушког, јер знано је да су парни бројеви женски.

Песма из сна

Тешке лирске задатке поставља себи професор, доктор Миодраг Сибиновић. Да, не могу бити тежи но што су теме „отрцане“, школске, свакодневне, популарне, уџбеничке: поезија, уметност, песма, сан, дан и ноћ, прародитељски грех... Заиста је лирски подвиг бити оригиналан у тим темама. Да кажем старински, одушевити мене који сам написао око шездесет књига претежно о лирици. Ја не знам да ли су други одушевљени. Но, пређимо на *Песму из сна*...

Ето „песма“..., али „сан“?! Навиру питања из дневног, из сановника, али из психологије и психијатрије... Тумачење снова и терапија. Несвесно, подсвесно, предсвесно и свесно. Ја волим да говорим о ирационалним врућама...

Но, значи: „Песма из сна“. Значи директно узета из сна. Ту већ можемо говорити о и чулном мишљењу, о интелигибилности, телесном, ћелији... О квантности па и о квантној књижевности, лирици. Наравно то о чему говорим је у чврстој спрези са симболиком грожђа. Са космичким лоцирањем садржине песме... Традиционална симболика грожђа нам помаже да разумемо *Песму из сна*. Мудрост – in vino veritas. Грожђе је абстракт божанства ратарства и плодности и представља вино, вино живота па отуд бесмртност... жртва... оргијања младалаштва... Да у песнији је „пуце“, „свако је оно сунца усна / или небеско, земље око“... „за нас“.

Песник тражи „тог живота / бар трунку више“.

Умиремо... и крај песме:

„Колико песама из нашег несна
са сном у кобну реку кане“

Да, опште људска слика, космичка, али хтели не хтели мислимо и на наше национално нестајање и оно је детаљ песникове антрополошке слике лоцирања човека у космосу преко метафорике и симболике грожђа.

И овде у овој песми песник не(употребљава) знаке интерпункције, правописа. Вероватно лирски простори у којима се налази песник, простори „ставарности свега“, како би рекли физичари, простори Не(бића) немају те знаке који су више људска категорија. Да, јесте – граматика Апсолута, Ништа... коју Сибиновић неће да призна..

Дан и ноћ

Песма има два катрена и један дистих. Рима је парна. Деветерци и десетерци.

Наравно *Дан и ноћ* као симболичке супстанце имају дубљи смисао, значење дубље. „Дуга раздобља... Дани стварања света... отварање и затварање Шивиних очију...“

Код песника Сибиновића су дан и ноћ у међуфункцији. „Око вир с лица“ премрежено трепавицама. У међузависности оку: „Пун сјај даје поноћна тмина“. Укључен је месец... Космос...

У следећој, другој строфи, катрену укључен је и сан:

„Из ока тада сан извири
да нам видике чудесне шири
и поуздање људско крепи
да ипак нисмо баш тако слепи“

Сан. Верујем да снови садрже нешто од порука које су наталожене у биолошком човека и његовог развитака као круне живота. То ширење видика видим у томе што нам сан открива (уз сигурно тумачење) многе ствари са нано, квантног нивоа. То видимо у „чудесном ширењу видика“ о којима ево пева Сибиновић. То нам „поуздање крепи“, „нисмо баш тако слепи“. Све ово говорим као неко ко је објавио књигу *Одгонетање сна* и да у овоме што о сну говори лирничар видим потврду за моја тврђења о сну.

И задња строфа, дистих, је нека потврда за мој рад о души *Душа корен нема* (српска народна изрека са Косова и Метохије)

„На укрштају душе и твари
живот је време чудесних чари“

Имам личних разлога зашто и ради чега ме везује група песама мушког (непарног) броја наслова *Једанаест песама*. Моје слагање, слагање есејисте са лирском антропологијом Сибиновића нарочито у вези са сновима.

Следећа песма је

Прародитељски грех

Исто позната тема, бар у хришћанству. Упасти логиком срца у књишку тему је извесна лирска храброст, херојство лирско... Можда „уклетости“, „проклетости“ песничке.

Песник Сибиновић у свом „проклетом“ херојству истура испред себе два цитата (сведока) из *Постања* (гл. 3, ст. 7. и гл. 3, ст. 11). Први цитат: „голи“... „смоквин лист“... Други: ... „забрањено воће“. Но захваљујући томе једењу схватили су да су голи...

Прародитељски грех је лирска сцена (појава, приказ) на којој су три мудраца. Песма се састоји од два катрена и једне терцине. Интересантна је рима: римовање стихова из првог катрена са стиховима из другог катрена. Чак и терцина је укључена у римариј песме. Други стих се римује са четвртим оба катрена. У самој терцини имамо обгрљену риму. Стихови су неједнаке дужине.

Први мудрац говори да је „превара рођења у Рају!“ и још: „без ње не би ни постојао овоземаљски род!“. Овај мудрац „се лупи шаком по челу“.

Други мудрац поглади ћелу и показује несигурност у знању човека уопште. „На Земљи је толико забрањеног воћа“. Даље он сумња у сазнање овог мудраца јер је „тек пуко ишчитавање Библије тад“. Слажем се са другим мудрацем, бар 90% читања Библије је „пуко ишчитавање“, заједно са свештенством све четири признате хришћанске вере. Сам почетак Старог завета неки делови четвртог Јовановог јеванђеља, Откровења Јовановог.

Реч религија је латинска и значи обавеза. Бог је „казнио“ човека, значи обавезао га је да се „множи“ и да „ради у зноју лица свога“. Значи „зној свога лица“, а не да експлоатише зној другог. Сва тумачења Библије треба од тога да полазе. Сва богослужења са тиме треба да почињу...

У Јовановом јеванђељу говори се о томе да „радници граде палате, а други станују у њима“. Као да се то говори на барикадама 19. и 20. века.

Да, јесте у праву је стих писца и његов други мудрац: „Тек пуки ишчитавања Библије плод“.

И трећи мудрац је у праву:

„Па и у рађање нам је уграђен змијећи код...
Слободни избор нам је од Постања – пех“

Модерне бирократије манипулишу са слободом као метафизичком категоријом, а не економском. „Слободан избор“ детета у стомаку, слободан избор беба, непунолетних. Манипулације са слободним избором у цркви, вери... Бог дао слободу избора. Наш песник Сибиновић лирским стиховима у некој мери раскринкава и „код“ и „слободан избор“. Извесни сведоци тог раскринкавања су у два мота за песму *Прародитељски грех*.

Друзи и недрузи

Шеста песма од једанаест песама у групи, циклусу (ако је циклус). Свака од песама у непарном броју групе *Једанаест песама* има своје место. Ево у мушком броју наслова песама *Друзи и недрузи* је женски број и то број 6. Символичка супстанца броја шест у односу на друге је у одредници кратка, али је атрактивна: равнотежа; хармонија, савршени број у декади: $1+2+3=6$. „Најпроизводнији од свих бројева. Символизује јединство поларности...“

Читалац ме разуме зашто нећемо о бројном месту сваке песме говорити. Можда бисмо упали у неки формализам у тумачењу колективног несвесног у хоризонтали и вертикали људског у које спада наравно лиричар Миодрог Сибиновић. Пожељно је да неко други то уради у неком другом контексту.

Ево и овде је мото из *Постања*, гл.3 ст. 15.:

„И још непријатељство између тебе и жене

и између сјемена твојега и сјемена њезина; оно ће ти на главу стајати, а ти ћеш га у пету уједати.“

То је мото, а извесна лирска интерпретација је у песми *Друзи и недрузи*. Метафорика, симболика – тропичност, библијска тумачена тропима песме *Друзи и недрузи* Сибиновића. Сибиновић укључује „небо“ и мудрост – „проседу браду“. Змија гледа да „и њој и жени буде боље“. „И семењу још додатно“. Дакле и људска вертикала, вертикала човека круне живота. Дијалектика „заваде“ јединства супротности (дијалектички принцип), заваде која распламсава.

Следи трећа строфа која у суштини има као мотив Каинов грех. Психолошко психијатријски мотив. „Закрви се брат са братом“. По Сибиновићу и небо негодује и гаврани реагују и ту је

„вртешка врашка
нашка“

Извесна актуелизација националног, конкретног, социјалног то потенцира крај строфе: „нашка“.

И сам крај песме - дистих:

„Недруг постаје друг јучерашњи
на кога насрће жалац страшни“.

Дакле – закључни мотив у општељудском значењу, али садашњи читалац може лако препознати и актуелности које га окружују.

У смислу композиције песме су класично компоноване из три мотива - I (уводни), II (разрадни) и III (закључни).

Можда има наслућивања извесне постмодерности у фрагментарности и неке жанровске толеранције.

У смислу композиционе структуре закључни мотив је најчешће у катрену и дистиху.

Подвижништво

је седма песма. *Подвижништво* као седма песма заслужује да се каже неколико речи о симболичкој супстанци броја седам. Одредница седам је богато обрађена у *Енциклопедији традиционалних симбола* Џ. К. Купера (превод Слободана Ђорђевића, Просвета – Нолит, 1986. год.). Седам – број свемира, макроkozма... Број што садржи духовно и световно...

Песма *Подвижништво* је општи доживљај тог феномена, без обзира на веру. У центру пажње је подвижник који „тражи пут из таме“. Дакле – подвижник као такав хоће да изиђе из ТАМЕ – „праисконски хаос, моћ хаоса; извориште дуализма постојања, зачетно стање света. Тама није суштински зла јер је подлога светлости... Прекосмогоонијска, пренатална тама претходи и рођењу и иницијацији...“

Остављамо читаоца нека се сам сналази у симболичкој супстанци таме, а ми да видимо *подвижништво* и његову таму и његов подвиг: „зна за чим жуди“; „у мраку лебди“: „дух снова прати“; „хода по греди“ и

„замеће влати
и вида ране
и наде буди
запретане

Ко тражи пут из таме
кадкад осване“

Можемо рећи да онај ко „тражи пут из таме“ је у некој лирској дијалектичкој мрежи закона дијалектике: јединство супротности, прелазак квантитета у квалитет и других.

Можда је овде важно истаћи да Сибиновић и овде не заборавља сан. Заиста сматрамо сан као нешто кључно и у изласку из таме, јер на неком квантном нивоу сматрамо да се у сновима налазе информације о људској вертикали, па и у смислу колективно несвесног. Све те информације су магациониране у мозгу и телу сваке јединке и казују се у сновима. Наравно треба их препознати и протумачити. Да протумачити „дах снова“ Сибиновића. Ето подвижници то раде... раде и лиричари Сибиновићи.

Руговети

је следећа песма. Без читања виде се два мотоа и четири катрена. Три катрена имају укрштenu риму. У четвртог катрену нема бар упадљиве риме. Наравно у већини песама има неке риме, алитерације и асонанце. Постоји неки ромор ритмички мање или више приметан. Углавном су десетерци.

Оба мотоа су из *Постања*. Први мото (Постање, гл. 9, ст. 1) је о „рађању и множењу“. Нема оног о „раду у зноју лица свог“, а не зноју туђе, оно о експлоатацији о чему смо већ говорили. Наравно да је песниково, и сваког аутора, да пише и цитира оно што мисли да треба и што нас уводи у срж теме, овде, песме. Други мото (Постање, гл. 10, ст. 1, 32) говори о породицама, племенима, народима после потопа.

Мислим да песник упркос сведоцима (цитатима) поставља питање: „По чијем налогу постаде свет?“. Песника муче „побуде“ датог налога. Види уклетост: „што нам за живот намеће рат“. Колико сам схватио не пристаје на библијско тумачење.

„Храна су наша смрти без броја
тек распор душе напуни зделу“.

Пазите: „распор душе напуни зделу“.

Неки суптилни, танани материјализам. Ту су и „корени родоскрвни“ и изванредни стих који материјалистички тумачи душу: „Шта ли је душа меса – у крви“. Ту је и анатомија, физиологија савести: „Савест нашу растачу црви“.

Целу песму доживљавамо као лирску антропологију.

Ево закључног мотива четвртог катрена:

„Превише сличимо једно другом
Док једни друге пљујемо тако
А сви смо сами по себи ругло
ужеглих душа народ и накот“

Заиста танане лирске слике човечанства. Расправа са ставовима Библије, бар цитираним мотоима. Расправа у којој видимо као победника песника.

Наравно да је читалац приметио и моје мишљење које је више социјално... Из света идеја које се у митском златном добу провлачи кроз хиљаде година: „Ту неима моје и твоје ма је све опћенито“ (*Дундо Мароје* – Држић).

Ипак, лирска дијалектика Сибиновића у оквиру контекста песме је убедљива. Али рат се дефинише и као „продужетак унутрашње политике оружаним стредствима“. Наравно то би био део тумачења онога из *Постања* да је Бог казнио човека да ради „у зноју лица свог“, а не да експлоатише друге. Религија је обавеза, Бог је обавеза, човека – „казнио“...

Читалац да ме разуме: песник пева како пева лични доживљај. „Логика срца“. Логика погледа на свет... Али и есејиста има право на своју логику, на своје, како се то каже, углове гледања на ствар, па и у *Руговете*. На ствар функције и безвучност Г и К. На асоцијације на музичке руковете...

Ево, *Беспомоћије*, следећа песма „књиге“ од *Једанаест песама*... Да, јесте: не признајем своје беспомоћије старачко, есејистичко у 88. години... Сенилност... деменција... Добро, ко признаје – пола му се прашта..

Беспомоћије се састоји од три секстине и једног катрена. Има и укрштене риме, и обрђене... Стихови су неједнаке дужине... Углавном није слободни стих...

Беспомоћије, *Подвижништво*, *Прадодитељски грех* па и *Смрт* су дахови верског, па ко хоће и православног, па и светосавља. Да – поновимо – ко хоће. Ја хоћу: *Лирска антропологија Једанаест песама* Миодрага Сибиновића без оног Др. Проф. Авај! – задња, последња песма од једанаест песама је *Смрт*. Ето стално цитирам нечију мисао: „Једини начин да се превазиђе смрт је књига“.

Сви смо беспомоћни. Но да видимо ближе беспомоћије лирског антрополога Сибиновића. Антрополог смрти у самртном титрају реалне метафизике. Беспомоћије је више у духу и даху реалне метафизике но верског... Душа подвижника реалног човека, и ко хоће нашег. Веомо далеко реална метафизика од текуће наше конфекцијске метафизике у служби индивидуализма и у крајњем у служби интернационале капитала... Но, ево...:

„Можда је ово тај последњи трен како знати...
..... у збуњеној глави
..... бруј златни
и чудно мирише околно растиње
не знам да ли у сну или пак на јави“

Кад цитирамо: „у сну“ онда наравно мислимо на „сан“ како га схвата Сибиновић, сан о којем говоримо на претходним странама...

Самртни часи. Његови и наши, општељудског значења и смисла. Има шта да тражи и нађе наука у *Једанаест песама* Миодрага Сибиновића па и у песми *Беспомоћије*.

У текућој „бироградској књижевности“, „официјелној“, „режимској“ може да нађе дух, трулу удворичку душу „плаћених дисидената“. Психологија и психијатрија имају шта да траже и у овој песми као и у свих једанаест песама.

„...ромор уснулог мора
Ваљда самртници то дубоко дишу
.....
и сваког гуши слепа љубомора!“

Да – дубоке и једноставне истине, антрополошке, без лажног профитабилног, шићарцијског човекољубља. Нагон бића човека самртни часи: „гуши слепа љубомора“. Ти живиш, а ја сам мртав. Тебе има, а мене нема. Сибиновић који заиста свим великим словима може писати реч ИСТИНА. Ево стих и у њему о сну на самртном часу:

„ојађен прошлим распршеним снима“.

Да, сан. Сан о којем говоримо у раду. Сан Сибиновића...

„Свест ми је саздана сад од иверја
које купим из колута дима
нагорелог беспредметног знања“.

На самртном часу песник Сибиновић кори научника, професора Сибиновића због „беспредметног знања“. Дубоко, широко, танано лирско самртно преиспитивање. Убедљиво, истиноносно и за психологе и за психијатре... Вере, ако хоће, могу да траже оно што им треба. **Ја, пре свега видим дубоку лирску антропологију у коју се могу поуздати и антрополози, и писци разних књига о смрти, па и писци књига о животу после живота.**

„јел’ крај ово ил’ и даље живим беспомоћје своје
и севање ово што би могло бити
ко ће смртан знати шта облаци кроје
мрки валовити“

Живети и умрети. Живети „беспомоћје своје“?

Песник укључује задњим стиховима небо и његове тајне у „облака... мрких валовитих“ који „кроје“.

Јесте Питагорино питање: „Остаје вечно питање: ко је човек, откуд иде и куд иде?“ И то је неки део система мишљења, погледа на свет лирске антропологије Једанаест песама Миодрага Сибиновића.

Претпоследња песма од *Једанаест песама* је десета песма *Јесења јава*.

Десет. „Десет се налази између девет – свемоћног 3x3, трсотрука је тријада, довршеност; испуњење, постигнуће, почетак и крај, целина...“ Да ли то видимо у *Беспомоћју*?... Можда као што рекосмо нешто од тога у закључном трећем мотиву делу 0° (нултог степена) и „блаженог стања“ како би рекли математички поетичари. Да – видимо у х (икс) значења песме. Но, ако је песма само графичност, рецимо уобичајено: „мртво слово на папиру“, а читалац то мртво слово оживљава, онда ја у добром делу пројектујем себе...

Но да видимо традиционалну симболику супстанци броја десет (10) – „број васељене, парадигма стварања... садржи све бројеве, па отуд све ствари и могућности...“

Зна се да у „вечном“ реализму има десетак варијанти реализма... *Јесења јава* значи да постоје и летње, и зимске и пролећне... Може се са неком сигурношћу рећи да је реализам *Једанаест песама* близак психолошком реализму, па можда и реализму тока свести.

Песник у првој строфи од пет стихова говори о томе да се „изопачило и ово време“ Наравно мисли се на друштвено историјско, физичко и психолошко време. Дакле у питању је психолошко. У чему види изопачење? Види у томе што

„тајне радости не муте душу
илузије су распршене
и нити са клупка замршене
сапињу јалову земаљску душу“.

Говори о неким дубинско-динамичком психолошко психијатријским феноменима потиснутим „тајним радостима“. Њихово изопачење је у томе што више не муте душу. Да ли је то пут ка језама равнодушности?... фашизам... Наше време – убијање за пресађивање. Ово о „илузијама“ колико толико има људскости.

И следећа друга строфа је богата смисловима и извесним демантовањем човековог одушевљења четвртном технолошком револуцијом. Наравно не говоримо о неким социолошким експликацијама, но о лирској песниковој моћи тропа:

„а човек сам у крхкој нутрини
не може ништа да спречи“

јер живот криваг није болећив
и недодирљив је по дубини“.

Ту „недодирљиву дубину“ разумем као биолошко таложeње у телу човека – квантно, нано таложeње. Ето о њима се вероватно ради и о ономе што се у психологији и психијатрији назива дубинско-диманичка. Ја волим да кажем у *Одгонетању сна* и у другим књигама: у заумним вруљама. Не сме читалац тек тако прећи преко „недодирљиве дубине“ као и ономе што говори о сну Сибиновић итд.

И трећа строфа је богата значењем о дубинама тих вруља и механизму настанка.

Говори о механизму „потискивања“, али веома је нашао леп израз, мислим употребљив у психологији и психијатрији, израз „шминкање“ – „посуштајемо од шминкања“. Дакле „шминкање“ – стварање „Супер ега“, „Над Ја“, „Персоне“. Муке, и посебно Муке где је традиција јака, колективни дух... У процепу Ја и потиснуто Ја и све то „стварност разједа са свих страна“. У томе: „плетиво душе сјесењене“ „Јесен живота како се то каже и, и, и...“

и:

Смрт

Књиге о смрти, али и Смрт о књигама. Ето већ смо нешто рекли. Но, ево бар неколико афоризама о смрти:

„Смрт не чека нико одвећ дуго“ – Иво Андрић, *Ех ponto*

„Из затвора се излази, али се из смрти не враћа“ – Албанска народна пословица

„Бежећи од смрти, људи упораво срљају у њезине раље“ – Демокрит

И афоризми и лексикони дају по број почасно место смрти.

Смрт Сибиновића је у неком ритму: три терцине, један катрен и на крају један стих: „у свемирно море“. Неки пејсажи смрти. Шта да кажемо? Пејсажи „стварности свега“ како би рекли физичари. Или пејсажи: Апсолута, Не(бића), Ништа, Празнине, Пунине... Како би рекли филозофи, историчари вере би рекли Бог... Нирвана... Ту су и мистичари...

Но, бар нешто да кажемо о лирској антропологији смрти у задњој, последњој, једанаестој песми Сибиновића. Пазите боје: „плаво небо“, „жуте стене“, „ливаде зелене“, „шебој зоре наранџасте“, „Плави немир рујно лице / лице-немир, немир-лице / виолетне љубучице“. Питање за мене овог часа је: „Шта ли ћу ја видети на самртном часу?“ Но, ево краја песме у катрену: „Наше сене потрвене / сјајем боја Земље таште / сетне бледопепељасте / отпрхнуше као птице“. „Сене потрвене“ Чиме? „Сјајем боја Земље таште“. Беда људске таштине у односу на оно што се зове смрт или ништа, Не(биће), Празнина итд, итд. Те сене су бледопепељасте и отпрхнуше у „свемирно море“. Да, све нас то чека. Ми против смрти и смрт против нас. Да, јесте – смисао бесмисла и бесмисао смисла. И онако сам пун тога, а ето Сибиновић лирском антропологијом оплемењује у патњи.

Закључне варијације

Лирска антропологија је похвала за *Једанаест песама* Миодрага Сибиновића у смислу општељудског значења и ширине и дубине у психолошком и психијатријском

смислу. **Једанаест песама** као целовито дело, као нека врста поеме. Чак у малом претеривању – као нека утопија са даховима негативне утопије.

Љупка танана реална метафизика озрачује свих 11 песама. Све ово говоримо при пуној савести да данас постоји велика жанровска толеранција.

Једанаест песама. Свака од песама у композиционој структури поемичкој има своје место и функцију. Експозиција, заплет, кулминација, обрт и расплет. Чак и у драмском смислу можемо говорити о јединствима (места, времена, радње, тона и интересовања).

Прве две песме (*Лавиринти поезије и Уметност*) су уводне, манифест, програмске песме... Задња, последња је Смрт. Значи разрешење, расплет. Остале песме имају у структури различите мотиве. Највише је мисаоних, рефлексивних.

Питање песимизма и оптимизма? Упркос чињеници смрти, ми ћемо овде употребити Руђера Бошковића и његову мисао: „Ни песимизам, ни оптимизам, но «мелоризам»“. У смислу живот је тежак, али га треба одживети.

Свака од 11 песама има своје место. Није на одмет рећи понешто о симболичкој супстанци бројева на којем се песма налази. Да не упадамо у формализам и неку поетику неосимболизма ми смо лоцирали неколико песама у свету броја. **Лирско и математика... Математичка поетика.** Нисмо математички тумачили песме, мада заслужују. Квантно, нано књижевност и музика.

„Логика срца“ Сибиновића има тежину научног. Имају шта да траже у Једанаест песама научници, можда посебно психолози, психијатри и други. **Посебно дубинско-динамичка психологија и психијатрија.** Сан... Космичко... Национално нестајање... Разне теме беласају се... Верујемо да снови садрже нешто из вертикале људског, човека као „круне живог“. Имају шта да траже антрополози...

Ту су умешани и мушки (непарни) и женски (парни) бројеви.

Сан и дубине и драматика ирационалног: несвесно, подсвесно, предсвесно. Мислим да постоје и вруће ирационалног које можда у сенкама допиру до предсвесног. У таква умовања нас увлачи лирска антропологија Сибиновића. Логика срца. Душе у крви у квантном, нано нивоу.

Сибиновић говори и о томе да је бар 90% читања Библије „пуко ишчитавање“. Јесте, слажем се и додајем и моје доказе. Значајно је и његово лирско умовање о „слободи избора“ у хришћанству...

Подвижништво и тама. И у подвижништву је присутан сан као тема. Биолошко, ниво кванта и таложeње у телу човека, човечанства информација за одгонетање круне живота – човека. **Присутан је неки суптилни танани дијалектички материјализам лирски.**

Сибиновић се позива на сведоке, цитате из *Постања...*

Анатомија, физиологија савести. Расправа лирска са ставовима Библије... Логика срца, логика песниковог погледа на свет. Но и есејиста има право на свој поглед на свет.

Питање „слободног избора“ у хришћанству. Беба у стомаку или тек рођена има „слободан избор“ да ли да умре на бајонету или у старачком дому у 99. години.

Мислим да се у вертикали човека уопште, у телесном налазе информације о развиту. Актуелно је квантно, нано... Говори се и о квантној музици... Ево и о квантној књижевности покреће ми мисао песник лирске антропологије. Чак је присутан и материјализам о души: „Шта ли је душа меса у крви“. И анатомија и

физиологија савести: „Савест нашу растачу црви“. Његова „логика срца“ је систем мишљења, осећања, поглед на свет.

Предсмртна преиспитивања... „Недодирљиве дубине“ Сибиновић додирује. Његова реална метафизика је убедљива. „Стварност свега“, Не(биће), Тишина, Празнина, Пунина... Свемир... Сигуран лирски антрополог духовног и световног. **Мучи га и извесна уклетост, проклетост. Мучи га и и „беспредметно знање“.** Ако је песма само графичност, мртво слово на папиру које оживљава читалац у икс (x) варијанти, онда верујемо да је веома богато то икс (варијанти). Но оставимо то читаоцима. Али да не изађемо из духа *Једанаест песама* и духа једанаесте – *Смрти*, оставимо и њој. Толико сам се залетео да губим из вида лирског антрополога.

Поступак, форма... Класично компоноване (три мотива – уводни, разрадни и закључни). Неко наслућивање фрагментарности... Мислим да су погодне песме за обраду математичком поетиком: нулти степен (0°) и „блажено стање“ итд. Но ја сам у годинама. Овај рад пишем са извесном стрепњом. Вероватно ово моје писање је извесно подвижништво. Строфе формиране. Најчешће катрени. Има риме: укрштене најчешће и то женске... Има, наравно, и неког ромора асонанци и алитерације. Чин у духу лирске антропологије и завршне песме поемичког „циклуса“, групе песама.

Склад форме и садржине. Склад далек од постмодерног играња жанровском толеранцијом у коме је све дозвољено само да није против текућег режима, да није против идеологије индивидуализма, идеологије интернационале капитала. Само да није против глобалне рестаурације као светског феномена.

Срећа је и утеха читати *Једанаест песама Сибиновића*. Наћи скровиште у лирској антропологији је за мене привилегија. Но, речено је: „Ко тражи и наћи ће“.

После је ишло све некако убрзано

Наравно, хтео сам да пошаљем Сибиновићу књиге *Краћи огледи 4, 5 и 6* у којима говорим о њему и његовим радовима... Мало из лењости, и мало више што нисам могао да дођем до његовог телефона. Покушавао са преко информација, нисам успео. Вирус. Отишао сам на факултет и професор Милошевић ми је дао Сибиновићев број телефона. Мало се помучио.

Јавио сам се Сибиновићу... Договорили смо се да му донесем књиге и да ме он сачека на задњој станици код Градске болнице на Звездари...

...Видео сам да је исцрпљен... Нисам га питао за здравље. Мислио сам да је то боље... Као да не примећујем... Ишли смо полако. Он је водио да почетне станице за центар...

Ја сам му дао моје књиге, а он је мени дао

Српско-руски круг

Сербско-русский

круг

2019-2020.

После је ишло све некако убрзано... Добио сам писмо. Ево доносимо овде цело писмо. Можда је писмо последње што је Сибиновић написао.

Мислим да писмо доприноси разумевању мојег тумачења *Једанаест песама* Миодрага Сибиновића објављених у *Савременику*.

Утисак је да је моје тумачење његових песама, па и на нивоу заумних вруља, убедљиво. И сигурно да не би имао против Малармеа који пише пријатељу критичару: „Драги пријатељу, написао сам лепу песму, молим те објасни ми је, не разумем је“.

Ево, ја ћу застајкивати у деловима мога рада за који мислим да су веома деловали на Сибиновића. У смислу: Јесте, тако мислим, осећам...

И ево овде наводимо Писмо које ми је Сибиновић упутио 13.7.2020. год.

„Београд 12.VII 2020.

Поштовани колега и имењаче Миодраже,

Не знам како се могло десити да ономад останем без броја Вашег телефона. Покушао сам да га пронађем код Србе Игњатовића, али он је имао само Вашу адресу. Мислио сам да ћу проблем решити преко обавештења о телефонским претплатницима, али од њих сам добио број 669-63-40 који, изгледа, више није у функцији. Због тога Вам се обраћам писмом које, ево, шаљем поштом...

Пре свега, још једном Вам захваљујем на књигама које сте ми љубазно поклонили. Опус Вам је, видим, не само према броју библиографских јединица, већ и садржински одиста импозантан (Информисао сам се и из података о Вама који су објављени на интернету).

Мени лично је веома близак Ваш приступ, Ваш начин читања лирске песме. То нам је, вероватно, обојици и део капитала ка којем нас је упућивала и природа наше наставничке праксе. С обзиром на то да сте ви имали пред собом ученике млађег узраста и притом и њиховој фази *општег* образовања, а ја студенте *већ* *опређене* за *филозофско-књижевни аспект проучавања културе* – Ваши есејистички домети заслужују још веће признање...

Кад сам прочитао Ваш есеј о мојим песмама из Савременика, боље сам схватио Ваше инсистирање у разговору који смо водили на томе како је сачињен овај мој избор... Као што сам Вам рекао, нисам имао осмишљену жељу да од објављених једанаест песама сачиним „поемичну“ целину (иако сте је Ви са уверљивим образложењем учили)...

Међутим, ова околност ни у ком случају не побија Вашу тезу о „поемичности“ објављене целине. Јер, ја сам, у природној жељи да на унапред ограниченем простору представим свој лирски опус, учинио покушај да у објављеним песмама *што потпуније представим своју поетику и навестим глобалну „скицу“ сопствених тематско-мотивских прекоупација.*

Ваше лично „ишчитавање“ те поетске грађе у сесеју који сте написали за мене је, с једне стране, доказ кохерентности мог целокупног лирско-поетског опуса. А с друге стране, Ваше „ишчитавање“ унутрашњих конотација, експлицитних и имплицитних значењских линија, чворишта и слојева у објављеном циклусу (укључујући и симболику бројева) може бити својеврсна потврда да та поезија има и потенцијал уметничке творевине. Јер, као што из историје књижевности знамо, читаоци (и књижевни аналитичари) често из дела писаца с правом ишчитавају и откривају неке ствари које сам писац, ношен инстинктом, сигнира – иако на њих експлицитно и не указује...

Због свега тога, ја сам Ваш есеј скенирао (претворио га у електронски облик) и послао сам га на интернет Уредништву *Међународне културне мреже „Пројекат Растко“* да га укључи у сајт „Библиотека Миодраг Сибиновић“. Тај сајт има одељке: (1) биографија М.С.; (2) Библиографија М.С.; (5) Осврти на дело М.С. и прикази; (6) Преводи М.С.; (7) Аудио и видео записи; (8) Ауторова поезија. (Добио сам телефонску информацију да ће бити постављен управо током овог викенда.)

Бићу Вам захвалан ако ми јавите и актуелни број телефона преко ког можемо да комуницирамо.



Миодраг Сибиновић“

Писмо помаже дубљем разумевању 11 лирских песама... Помаже и мом даљем читавању и расчитавању 11 песама. 11 малих лирских организама који имају X (икс) значење, па и значење смрти...

Можда ТАМО нема правописних знакова. Можда је ТАМО још увек ОВАМО, а ТАМО је нешто што се у долским слутњама можда назире...

Ту је и број „темељни принцип“ из којег произилази „читав објективни свет“. Ето датум слања писма, па после тог датума датум смрти...

Ту су сапете тајне буре ирационалних поетских вруља.

*

Сибиновић је избегао књишкост упркос томе што је професор, доктор наука. Лирски подвиг је избећи књишкост. Лирске антрополошке слике лоцирања човека у „стварности свега“... Граматика Апсолута, Ништа...

Сан. Верујем да снови садрже нешто од порука које су наталожене у биолошком човеку и његовог развитка као „круне живота“.

/

Бар 90% читања Библије је „пуко ишчитавање“ заједно са свештенством све четири признате вере.

Реч религија је латинска реч и значи обавеза.

/

Манипулације са слободним избором у цркви, вери.

/

Број свемира, космоса...

/

Реална метафизика Сибиновића је веома далеко од текуће конвенцијске метафизике „небеског народа“, популистичке, ђилкошке, „плаћено дисидентске“... Његова метафизика је чврсто у структури лирске антропологије. Суптилни, танани лирски дијалектички материјализам.

/

- Да – предсмртна преиспитивања „недодирљиве дубине“ су у 11 песама. Лирска антропологија која имплицира читаоцу питање: А ти... Ти и смрт...?

Ја сам писац три есејистичке драме: *Прилози за биографију Ђавола*, *Прилози за биографију Бога* и *Голешке богиње* (наше велике мајке, Косовске девојке на Булевару револуције) и рада *Душа корен нема*.

Да: „...Најважнија порука на свету“. „Шта ће се десити теби приликом смрти“. „Твоја душа“. „Твоје тело умире“. „Где ћеш ићи после смрти“. „Смрт је услов да се плати за грехе“. „Вечни живот“. „Он је умро за тебе“...

Да – 11 песама. Књига?! Речено је негде: „Једини начин да се превазиђе смрт је књига“. Ето – лирска антропологија – једанаест песама.

Овај мој прилог расправи лирске песника Сибиновића, расправи са Библијом, Старим и Новим заветом.

У лирској антропологији 11 песама Сибиновић је најближи реалној метафизици. Значи не патофизици, не популистичкој (ђилкошкој) метафизици у служби „црвеног цара“, „црвене буржоазије“; у служби књиге Алена Даласа – „Како победити Словене“ и главног службеника културног рата Бжежинског.

То је неко наше лоцирање лирске филозофије Сибиновићевих 11 песама. Значи филозофије у самобитку, тубитку и Не(битку).

Лирска антропологија 11 песама Сибиновића је имуна на алхемију трача и у бирократским мистификацијама глобалног села.

Читалац, као што види, писмо ми је Сибиновић послао 12.7.2020. год.

У *Новостима*, понедељак, 27. јул 2020. читам у *Културном додатку*:

IN MEMORIAM

1937-2020.

Одлазак Сибиновића

ИСТАКНУТИ српски слависта, лингвиста, преводилац, књижевник и пензионисани професор Филолошког факултета Миодраг Сибиновић преминуо је јуче у 83. години, саопштила је његова породица.

Објавио је преко 300 стручних и научних радова и 20 аутроских књига из области науке о књижевности. Сибиновићева књига „О превођењу“ (1990) била је основни уџбеник за све средњошколце преводилачког смера у Србији. Радови су му објављивани, осим на српском, на руском, чешком, француском, белоруском и украјинском језику. Године 1996. добио је звање почасног доктора Московског универзитета.

Добитник је бројних домаћих награда, а био је и носилац посебног признања за врхунски допринос националној култури у Републици Србији.

А.П.

Новости у додатку *Култура* 28. јула 2020. доносе текст Зорислава Паунковића са фотографијом Сибиновића.

IN MEMORIAM

МИОДРАГ СИБИНОВИЋ (1937-2020)

Посвећеност литератури

СРПСКА култура претрпела је велики губитак. Напустио нас је Миодраг Сибиновић (1937-2020), истакнути српски слависта.

Радни век провео је на Катедри за славистику Филолошког факултета у Београду, где је предавао Руску народну књижевност, Стару руску књижевност,

Руску књижевност осамнаестог века и Руску поезију средине деветнаестог века, као и Увод у науку о књижевности и Увод у теорију превођења.

Интересовања професора Сибиновића укључивала су српску, руску, украјинску и белоруску тематику, као и књижевно превођење, и у свакој од ових области дао је немерљив допринос. Почев од докторске дисертације „Љермонтов у српској књижевности“ (1971), објавио је велики број књига о класицима (Пушкин, Десанка Максимовић, Манделштам), а посебно су утицајне биле његове књиге о књижевном превођењу („Оригинал и превод“, 1979; „О превођењу“, 1983; „Нови оригинал“, 1990). Међу последњим насловима истичу се књиге које сумирају ауторов дугогодишњи рад на пољу компаративистике: „Словенска вертикала“ (2008) и „Множење светова. Руски писци у српској преводној књижевности“ (2015).



Сибиновићен стручни рад одликовали су ширина, темељност, методолошка поузданост и уграђеност у националну традицију књижевности. Московски универзитет доделио му је звање почасног доктора (1996). Као књижевни преводилац највише се посветио преводима поезије руских класика (Пушкин, Љермонтов, Јесењин, Пастернак, Заболоцки, Блок, Ахматова, Манделштам, Јевтушенко, Кушнер), али није запоставио ни прозу (Гогољ, Владимир Одојески, Чехов, Љесков, Татјана Толстој, Александар Солжењицин). Приредио је антологије руске, белоруске и украјинске поезије. За свој преводилачки рад добио је награде Удружења књижевних преводилаца Србије „Милош Ђурић“ (1999), „Јован Максимовић“ (2002) и Награду за живото дело (2004). На предлог Удружења књижевних преводилаца Србије, додељено му је посебно признање за врхунски допринос националној култури у Републици Србији (2007).

Професор Сибиновић дао је велики допринос развоју академског, професионалног и културног живота, као и популарисању руске, украјинске и белоруске књижевности на српском језичком подручју. Био је председник Комитета слависта Југославије (1990-1998) и председник Просветног савета Србије (1984-1989).

Као што видимо у разним областима „дао је немерљив допринос“...

„Сибиновићев стручни рад одликовали су ширина, темељност, методолошка поузданост и уграђеност у националну традицију књижевности“.

Наравно да се мало непријатно осећам када помислим на мој рад о 11 лирских песама (Лирска антропологија). Знам да сам искрено писао, тумачио 11 лирских песама, и још знам да искреност не обезбеђује истину, Истину, ИСТИНУ.

Ипак, у овом раду нешто је речено о етичким својствима Сибиновића, о његовом превођењу и нешто више о њему као лиричару бар у 11 лирских песама објављених у *Савременику*. Песничка дела, па и лирске песме, имају Х (икс) значење. Ето, овде друго издање тих „малих организама“, издање које тумачи и чињеница смрти Сибиновића и његово писмо, можда један од последњих његових текстова... Заиста блесак истине из 11 песама...

Прилог

Миодраг Сибиновић
ЈЕДАНАЕСТ ПЕСАМА

ЛАВИРИНТИ ПОЕЗИЈЕ

Да ли је голубија река
река која припада голубима
или је то река нека
боје голубије
Да ли душа голубија припада голубима
или је то душа мека
која се у детету крије

Да ли јарко море није море
већ само
сунце у загрљају несташних вала
које пучина лије

Све побројано и јесте и није
јер може бити
и друкчије
кад људска душа залепрша

УМЕТНОСТ

*Кад осећања стихом гуде,
песник постаје само слуга,
јер уметност сувишна буде
где дишу тле и судба.*

Б. Пастернак

Уметност свак за себе мери
у њој налази нешто своје
Чим се одшкрину њене двери
оне почињу да се троје

И тако чудна прогресија
сија чаробним непокојем
који из живе душе клија
мамећи својим непретројем

Уметност је несташна птица
с редовно друкчијим перјем
и неуморна летачица
створена можда сујеверјем

Не знам је л сама сујеверје
ал мера јој је знам безмерје

ПЕСМА ИЗ НЕСНА

Стани крај сваког бујног чокота
штрбни по пуце испод гиже
свако је оно сунца усна
или небеско земље око
спуштено за нас мале ниже

Еј, дај тог живота
бар трун више
Сети се само колко нас је
од прошлог до овог септембра мање

Колико песама из нашег времена
са сном у кобну реку кане

ДАН И НОЋ

Дању је око тек вир са лица
премрежен грањем трепавица
Пун сјај му даје поноћна тмина
коју разгрне месечина

Из ока тада сан извири
да нам видике чудесно шири
и поуздање људско крепи
гле ипак нисмо баш тако слепи

На укрштају душе и твари
живот је врело чудесних чари.

ПРАРОДИТЕЉСКИ ГРЕХ

*Тада им се отворише очи и видјеше
да су голи; па сплетоше лишћа смоква
и начинише себи прегаче.*

Постање, гл. 3, ст. 7.

*А Бог рече: ко ти каза да си го? Да
нијеси јео с онога дрвета што сам ти
забранио да не једеш с њега?*

Постање, гл. 3, ст. 11.

Седобрад мудрац се лупи шаком по челу:
„На крају живота схватих
зашто је међу људима превара толико моћна.
Па она је заправо рођена у Рају!
И без ње не би ни постојао овоземаљски род!“

Други дрхтавом руком поглади ћелу:
„А ко ће га знати!...
И на Земљи је толико забрањеног воћа...
И то твоје сазнање је, на крајева крају,
тек пуки ишчитавања Библије плод.“

Трећи прсну у грозничав смех:
„Па и у рађање нам је уграђен змијећи код...
Слободан избор нам је већ од Постања – пех!“

ДРУЗИ НЕДРУЗИ

*И још међем непријатељство између тебе и жене
и између сјемена твојега и сјемена њезина; оно ће ти
на главу стајати, а ти ћеш га у пету уједати.*

Постање, гл. 3, ст. 15.

Небом вијори проседа брада
Змија не зија бежи од женских пета
и њој и жени да буде боље
и семењу им још додатно

Но завада плане од заграда
а распламсава је шарно поље

Кад се закрви брат са братом
перуша душа-накарада

с неба замрешка гаврање јаго
вртешка врашка
нашка

Недруг постаје друг јучерашњи
на кога насрће жалац страшни.

ПОДВИЖНИШТВО

ко тражи пут из таме
зна за чим жуди
ко тражи пут из таме
у мраку лебди
ко тражи пут из таме
дах снова прати
ко тражи пут из таме
хода по греди
ко тражи пут из таме
земеће влате
и вида ране
и наде буди
запретане

ко тражи пут из таме
каткад осване

РУГОВЕТ

*И Бог благослови Ноја и синове и рече
им: рађајте се и множите се, и напуните
земљу.*

Постање, гл. 9, ст. 1.

*То су породице синова Нојевих по
племенима својим, у народима својим; и
од њих се раздијелише народи по земљи
послије потопа.*

Постање, гл. 10, ст. 1, 32

По чијем налогу настаде свет
из којих побуда је тај налог дат
Ко ће размрсити уклету сплет
Што нам за живот намеће рат

Чиме потомство старога Ноја
испуни земљу и је ли целу
Храна су наша смрти без броја
тек распор душе напуни зделу

Јесу л' нам корени родоскрвни
Што ли је душа меса – у крви
За уснама нам се врпоље жрвњи
а савест нашу растачу црви

Превише сличимо једно другом
док једни друге пљујемо тако
А сви смо сами по себи ругло
ужеглих душа народ и накот

БЕСПОМОЋЈЕ

Можда је ово тај последњи трен како знати
можда се тако и догађа оно што се нерадо помиње
здесна само сева у збињеној глави
уши обузима некакав број златни
и чудно мирише околно растиње
не знам да ли у сну ил ипак на јави

а слева шуштање буба у дудовом лишћу
из којих се спрема да потече свила
као ромор уснулога мора
ваљда самртници то дубоко дишу
пред приновом свако раскриљује крила
и свакога гуши слепа љубомора

под главом се грчи стар јастук од перја
ојађен прошлим распршеним снима
брод тајних ноћних давних путовања
свест ми је саздана сада од иверја
које купим из колута дима
нагорелог беспредметног знања

је л крај ово ил и даље живим беспомоћје своје
и севање ово није што би могло бити
ко ће смртан знати шта облаци кроје
мрки валовити

ЈЕСЕЊА ЈАВА

изопачило се и ово време
тајне радости не муте душу
илузија су распршене
и нити с клупка замршене
сапињу јалову земаљску тмушу

заставе славе празне речи
а човек сам у крхкој нутрини
не може ништа живо да спречи
јер живот квргав није болећив
и недодирљив је по дубини

дреждимо будни до раздања
потискујући зла спомене
посуштајемо од шминкања
ал стварност разједа са свих страна
плетиво душе сјесењене

СМРТ

плаво небо жуте стене
стене-небо небо-стене
ливаде зелене

рујем зоре шебој пласте
да постану шебој-зоре
наранцасте

плави немир рујно лице
лице-немир немир-лице
виолетне љубичице

наше сене потрвене
сјајем боја Земље таште
сетне бледопепељасте
отпрхнуле као птице

у свемирно море

IV

Лирски пресек времена, можда епохе

Смисао бесмисла и бесмисао смисла

(23 песме Александра Лукића у Браничеву број 3-4/2020. год.)

23 песме Александра Лукића у Браничеву

У Браничеву (Часопис за књижевност и културу) број 3-4/2020. година на 171-196. страни објављене су 23 песме Александра Лукића. Песме су различите дужине. Неколико њих због „светиње приповедања“ можемо назвати, ако не поемама а оно бар поемичким песмама. Дакле – жанровска толеранција нашег времена. На пример: *Уз Витовнички стослов или епизода из Румуније пред пад Ждероње (за Мирчу Динескуа) Папирнати бон; РЕАЛСОЦИЈАЛИЗАМ; Спасимо душу; Рок; Јасан дан и Старо репиште*. Све ове поемичке песме имају по око две странице по песни.

Математички поетичари кажу да је „лирска песма мали организам“. Будући да је мали организам лако се примећују мане за разлику рецимо од поеме. Лирске песме у ових двадесет и три песама имају „нулти степен“ нешто што би одговарало „фабули“, „сижеу“, „сказу“ у епском делу.

Поемичност... Све песме (23) скупа узете са мало интервенције могу се узети у композиционој структури као поеме. Могу се претворити у поему. Не смета у томе реална метафизика. Можда је сврха вешта употреба обрнуте експозиције...

Александар Лукић може за себе рећи: „Ја сам увек исти“. Асоцијација на Андрића: „Ја сам од Пута Алије Ђерзелеза увек исти“. Да, исти у песмама и роману *Маестро пер Пјетра*. Дакле, Лукић је у сржи људског трајања: то значи да је, говорећи језиком филозофије, у самобитку, тубитку и Не(битку). Да не расподеламо поетички – он је у „вечном“ реализму са нијансама психолошког, сатиричног, натурализма, натурализма тока свести... Моје тумачење романа *Маестро Пер Пјетро* написано пре 20 година и објављено ових дана 2020. године, као и тумачење лирике *Капларског кола* објављеног 2020. год. потврђује тврђење да је „увек исти“. То значи да Александар Лукић није неки поетички потрчко, постмодернистички „плаћено-дисидентски“ поета.

Сигурно да претерујемо кад кажемо Пресек епохе. Мало нас оправдава то што кажемо Лирски пресек, лирска синтеза. Ту је и смисао бесмисла и бесмисао смисла.

Нејасан је тај пресек лирски ако немамо на уму Алена Дагласа, првог човека ЦИА-е који у књизи *Како победити Словене* каже и ово: „Словене ратом не можеш да победиш. Ми ћемо им дати лажне идеале и они ће сами себе уништити. Ми ћемо наћи истомишљенике, своје савезнике и помоћнике и у њиховој домовини. Честитост и поштење биће исмевани и сматраће се остатком прошлости. Подмуклост и дрскост, лаж и превара, пијанство, наркоманија, хомосексуализам, издајништво, шовинизам и међунационална мржња... Све ћемо то неприметно култивисати у свести људи“.

Да, нејасан је тај лирски пресек времена ако немамо на уму да Запад истура бивше социјалистичке земље, нарочито словенске које се граниче са Русијом, Белорусијом тако да у случају рата доживе грдне погибије. Да, додатак политичкој филозофији Дагласа...

Европа... Мутан тип... Паганац Зевс претвори се у бика, украде је и на својим леђима однесе је... И ми сада кукумавчемо... Чувамо образ... да уђемо у таквог порекла Европу... И... А... У... Европу јер она је сада „светла и срећна будућност самоуправне несврстане СФРЈ“. Не брините: светле и срећне будућности има у неограниченим количинама. А и распадање народа је дуго као век распадања најлон кеса. А богами и век мога распадања се одужио. Ево примакао сам се деведесетој. Ја се примичем, а деведесета се одмиче.

Но, да видимо Европу Александра Лукића:

„Крв преко крви – стара Европа.
Печати тапију црв – зунзара мува.
Из потаје убица. До стопе стопа.
Поредак обездуховљених бува.

Пуст језик. Трпеза празна.
Самоћа Хиљадугођа, поразна.
Плаши се људи – кога друго –
отуда долазе невоље, туго.

Живи живот – просут је туш.
Током шетње употребљавај обе ноге
путујући с једне на другу. У негледуш.
Буди човек. Заобиђи дрљаве стоноге.

Стара девојка. Опајдара, крвожедна девојчур
не помошља на чари брака, већ једе туђу децу:
Је ли то та Европа? Опа, цупа – на роговима бика цура
ужива: усе, насе и подасе. Свуда. На челу кола и кецу.

Како плачу курве – наступајући при страви,
вашки чија крв изложена светлости сјаји
провиднија од рубина. Вашке без кости,
у коси. Подсећају на свет обузет збрајањем злости
крвожедних обичаја Европе – уместо радости.

Народни посланици, утренираношћу се диче:
силују законе и истину - пресамићене чиче...
Чича мича: ево краја те опскурне приче!

Наслов песме о Европи је *Бесмисао*. Можда је језгро, лирско жариште циклуса (ако је циклус), групе песама (ако је група) баш песма *Бесмисао*. Лирско жариште... Да – и цела „поема“ је живи организам. Занемарујући споредне мотиве, можемо рећи да је песма мисаона, рефлексивна са упадљивим критичким ставом.

У мојим књигама на неколико места у склопу филозофије апсурда говорим доводећи до крајности бесмисао и обрнуто смисао доводећи до крајности...

Но, оставимо то и вратимо се на песму *Бесмисао*. Први стих песме: „Крв преко крви – стара Европа“. Да много не причам. Ни о „нултом степену“, ни о „блаженом стању“, само наведимо неколико детаља из лирске слике „старе Европе“: „Поредак обездуховљених бува“; „Пуст језик. Трпеза празна“; „Самоћа Хиљадугођа, поразна“; „Буди човек. Заобиђи дрљаве стоноге“; „Стара девојка. Опајдара, крвожедна девојчур не помишља на чари брака, већ једе туђу децу“...

И:

„*Je ли то та Европа? Опа цупа на роговима бика цура / ужива усе, насе, подасе. Свуда. На челу кола и кецу*“. Да, бесмисао Европе, „девојчуре“ ето још од Зевса „цупа на роговима бика“ лопова... „Она цупа“, а „чиче пресамићене / силују законе и истину“.

Коме је стало до истине, па и истине о мутном типу „опајдаре, девојчуре“ украдене, нека чита Лукићеву песму *Бесмисао*, песму која замењује томове и томове књига и грдна информативна средства IV технолошке револуције. Бар предах...

Смисао бесмисла и бесмисао смисла – ми чезнемо да уђемо у ту и такву Европу, док други излазе. Да уђемо са или без... Но век распадања СФРЈ је дуг као најлон кеса, а богами ево и ја сам са дугим веком распадања.

Језгро, лирско жариште пресека је Европа. Жариште и језгро онога што открива вирус корона, Ковид 19... *Кина, Русија, Куба* су притекле прве у помоћ „старој опајдари, девојчури“ Европи. Наравно, она је примила помоћ од... Гест врхунске свести о човеку на Земљи, у Космосу. Но, ја мислим и то сам написао да „стара опајдара, девојчура“ мисли да је успела да прејебе и Кину, и Русију, и Кубу...

Водећа земља у региону по броју заражених и умрлих је Румунија. Она је лирска јунакиња, прва песма у ових 23 песама. Чаушеску... Наслов песме је *Уз витовнички стослав или епизоде из Румуније пред пад Ждероње* (За Мирчу Динеску).

Ту прву песму сматрам као детаљ, лирску илустрацију – „крв преко крви – старе Европе“. Илустрацију бесмисла смисла и смисла бесмисла... Логиком срца, али истине, песма говори о Александру као песнику у посети Румунији... Лукић рецитије професору Румуну *Причу без краја* – „влашку успаванку за децу“... Лукић са дубљим осећањем истине и несвесно даје пример „светиње приповедања“. Наравно „светиња приповедања“ се првенствено налази у народном приповедању... Завидно је место нашег народног приповедања.

*

Следећа (трећа песма) је *Мој стих боде очи*. Песма песника – рецимо тако – државе *Драме* описане у роману *Маестро Пер Пјетро* где се игра капларско коло. Све песме о којима говорим су песника из *Драме*, песника *Капларског кола*. Сва његова дела су јединствена књига. Он је исти од... па рецимо од *Маестра Пер Пјетра* Мој стих боде очи. Да: „тријумф бескичмењака / – безразложна камуфлажа“. И нека „боде очи“ његов стих. Песник осећа дубљу дијалектику:

„Биће да цивилизације
зближавају ратови и поезије“.

Наводимо и задњи, последњи катрен:

„Стремим ка светлости.
У ово време, усамљен.
Куда би другде, иначе,
да идем, до увис, у спомен“.

*

Песма *Испит древности* има стихова:

„Од вође до вође
мину стогође“.

Ту су и стихови:

„Чланови удружења

У потаји једни друге млате
због бедне плате“.

Да, песник има осећање социјалног, класног.

Читаоци свих великих писаца осећају се као да су покрадени од писаца. Он у њима, они у њему, у његовим књигама. Ево и ја имам то осећање од пре двадесет година откад сам читао и писао о роману *Маестро Пер Пјетро...* У раду о роману често истичем да имамо заједничке мисли, осећаје и доживљај света.

*

Следе песме: *Опело*, *Опсег*, *Акварел*, а песму *Инкантација* цитирамо целу:

„Светлост Хипербореје – староверан слободни дух?
Узмућен рој кошнице европске псеудодемократије –
европска трулеж; кожа на шиљку – стање апатије.
Одран па још досољен на роштиљу шумски пух,

из јалове горе. Крпељи у трави жељни ларви.
Правила: такнуто – макнуто. Одмах иза зида
башта. Салон куртоазног европејства – ни стида,
ни етикеције. Брутални тон; ко ће бити први,

у инкантацији: *Stucifixus*. Парадирање без везе.
Европски католицизам – чудовишног облика,
искључив да појми апотезу словенске антитезе
– бол од ког отиче бешика, дробљењем ситних колика.“

Да: „псеудодемократија“, „европска трулеж“, „стање апатије“, „салон куртоазног европејства“... „парадирање“ и: „католицизам“ и „словенска антитеза“. Ето већ сам и себи досадио са цитирањем из књиге Дагласа *Како победити Словене*.

*

Из песме *Куџони* цитирамо са 180. стране:

„Боже подлости. Образи црвени на зими. Дечје дупенце.
Док светлост плава врх главурда гасне. Јалове сентенце

комуњарске заједнице бију о земљу. Дими буренце
утопије хитнуто из праћке пре но спласне. Назначи венце
обода корита – ко путања светлости далековода. Муњин дизгин.
Крв ти љубим. Нацијом управља владајућа мода: репић пиздин.“

Остављамо читаоца нека без мене тумачи. А читаоцу мог рада да види општи ликовни изглед „збирке“ песама. Можда „групе“, „циклуса“ песама. Ми смо овде застали јер смо дошли, по нашем мишљењу, до језгра „збирке“, „циклуса“, „групе“. Дошли до жаришта квалификације мотива збирке, односно мотивацијског система. Дошли до песме *Бесмисао* – „стара Европа“. Читалац је има на некој од претходних страна. Наравно ја бринем о читаоцу овог мог рада. Мислим да треба да га ангажујем и у слагању са мном и у неслагању. Активна енергија читаоца.

*

Песма *Потајница* посвећена је: „За Белатукадруза и Блеза Сандрара“.

„...Врлина, дабоме,
нисам желео издати живот, ни по коју цену к томе:
живот до кога ми је стало, мој живот, а не нечији други.
Кретања бистре потајнице у вечност по истој јаруги.“

И још стих из песме:

„Патим за оба песника, плус за светину, туго.“

Да: „Ја сам колективно биће“ (Гете). Шантић: „У мени цвиле душе милиона“. Није као Дучић ларпурларистички песник, крајњи ларпурлариста, салонски песник, али за време рата је у манифест песама крајњи утилитариста. Дучић који каже да „у Београду треба разбити то легло Цинцара“. Штета што није знао ко је од наше духовне елите Цинцарин...

*

Следи песма *Чекајући Исуса*. Ето она запада за око тиме што се састоји од пет дистиха. Дуги стихови... Скоро без риме. Овој песми се одужујем тиме што кажем да се придружујем том чекању са моје три обимне есејистичке драме: *Прилози за биографију Ђавола*, *Прилози за биографију Бога* и *Голешка богиња* (наша велика мајка, Косовска девојка на Булевару револуције). Ту је и обимнији рад *Душа корен нема* и детаљи о Исусу у више мојих књига.

*

Следи песма *Јона*.

У спомен на бандаше из Радујевца
Елегична песма посвећена музици... Душа и бандаша.

„Проклет да је свет и светина без душе.

тако се смрт смеши девицама у лице“

Идемо у Европу чекајући Исуса, али и елегични због и ради Јоне.

„Снови нуде други живот који не одживесмо будни

пусти живот, разуми живот. Љубав љубави намени.“

Да, бар да чујемо реч љубав која се крваво књишки злоупотребљава... Да: амор: Не-смрт. Не-смрт у 23 песме Лукића у Браничеву се супротставља Танатосу.

Будући да сам посебно говорио о мотиву поетике у раду о лирици Капларског кола овде у овом раду, да кажемо тако, избегавам да говорим о поетици. Увек на уму Александар Лукић је „увек исти...“

*

Следи песма која и у наслову говори о поетици. Овде је у питању РЕАЛСОЦИЈАЛИЗАМ. Треба да кажем читаоцу који не зна моје књиге да је соц. реализам изопачење „вечног“ реализма. То изопачење видимо у: тенденциозности, агитпропу, политичкој ангажованости, лакировки... Могу узгред рећи да Шолохов каже: „Социјалистички реализам пре свега подразумева поштење“. Сада, у време рестаурације влада капиталистички реализам који уводи у поетику: лакировку, агитпроп, тенденциозност, политичку ангажованост... Индивидуализам (крвави), ђилкошко-фрајерску метафизику скарабуцену од „светосавља“, отрцане фолклорне метафизике: „небески народ“, „небеско царство“, „неслога“, „помазани народ“, „народ са посебним посланством“, „проклет“ итд, тид... Уз то: „луд народ“, „догодио се“, Спрдачина од метафизике. „Отац васколиког српства“... Да „проклет“...

Да се одужимо мотиву поетике ево дајемо цитате из песме у којој се као и у књигама Александра осећа, види класна свест у богатству мотива који осветљавају мотив поетике.

„Мој брат једе свињску *маст* намазану преко кришке хлеба“... „Чинодејствује нација данима пред касом“. Импресионира слика бирократске мистификације:

„Јасни белег револуције рукав скрио:

Но, ја знам да је већина тетовирана.

Прва тачка приредбе утопијског света:

Почиње везивањем црвене мараме

У мртав чвор око дечјег врата.“

Но, ево стихова спектакуларне слике нашег пута у светлу и срећну будућност:

„Конкретни каменолом људски. Учвршћен глађу

Глава одозго: свеједно из сандука камиона или неба.

Толика вера апропо реалсоцијализма, делимична вера!“

И још крај песме:

„Будући да су куће само мртве ствари
Оне су лишене узвишености размишљања:
На крају крајева мора да су срећне, рецимо –
Због околности да не могу појмити камо стреми
Људско понижење? Докле сеже: на шта све
пристаје гладан човек?“

*

Следи песма: *Посвећено не регенту*
- *регенату*

Да, јесте: лирски пресек епохе, времена па и законите рестаурације. Читалац мора имати на уму да су *формације друштвене законите и да трају вековима* и да их у траговима има и данас. Али су и *рестаурације законите и оне се мере вековима*. „Друштвени развитак иде цик-цак“ каже Лењин. Ђифтице, пиљари интелектуални мисле да људска стварност треба да им се развија на длану за време њиховог кратког живота. Наравно, и те како има Лукића. И, а и лирских душа чија логика срца куца у духу и даху умова кроз људско трајање... Но заборависмо шта је важно у овом моменту. Важна је песма, поетика. Но, ево два навода:

„Поезија тражи истину
недвосмислена значења –
ако то није, ништа није
цаба слављење ачења.“

„Поезија гура посвећену историју
низводно шлеповима ка пилани:
Јадне истине нашег отпадништва
садо-мазо забава,
уживања у злочину
Србије у умаку крви
безвољно иду по порцију
истине под гатер.

Регент генерације
понављам: могао си бити Ти.

Али, постао си нешто друго!“

Да – почетак и крај.

*

И песма *Сенкруп* – наркоза даје свој прилог слици пресека 20. века пре свега Европе и нашег.

**„XX век – до пола ренесансни дух, а од пола соц. дашчара:
сикће отуда легло марксистичких трабуњала – критичара.
Стање идеолошке климе коси милосрдне праведне главе.
Буца кантара рипа – диктира тежу. Меру диктаторове славе“**

Додајемо: „...Приче о Брозу“... „фабрика лутака“. На мене посебно делује: „агитпроп и неоагитпроповци једини претек“. Ја неоагитпроповце видим у „плаћеним дисидентима“, у капитал-реализму који користи иста поетичка својства као и соц. реализам а то су: агитпроп, лакировка, тенденциозност, политичка ангажованост..., али и Ђилкошку, фрајерску метафизику... Но више сам о тој поетици говорио у раду о *Лирици капларског кола*.

Ево још детаља из слике пресека XX века и у њему Европа и ми... Лиричар нам објашњава шта је то МИ.

„Комитет куротреса“ и

„...ића и пића

**Наша византијска звона. Молим? Живе ране, идолатрија.
Сплетена у једно висе са греда ужад! Епоха удава, змија.
Штура национална саопштења за јавност: па глас. Зија
човек у празно. Поган ми је језик: нек се не дури Србија.“**

У некој од мојих књига говорим о томе да у некој од земаља има „министарство за самоћу“... Да, важан детаљ модерног пресека XX века, Европе и нас који смо као и увек „на путу у светлу и срећну будућност“ која се сад зове мутан тип EUROPA. А ја чујем глас: „Ајд’ ћаво. Видимо се!“

*

Песма *Света десница* је на 187. страни. У њој видимо говорећи језиком математичке поетике 0° (нулти степен) у следећем:

„У месном храму тражих славну руку / да бих помиловала чело болесног друга...
Да не умре млад / и безграшан. / Али јарасан поп ме, ко луд, / изгна из храма... Храм је без свеца. Наш растанак – час праштања.“

Ето, овај 0° степен ове од 6 катрена, укрштене женске риме тринаестерца нека буде читаоцу полазиште да сам за своје потребе, своје читање, учитавање, расчитавање, допуни „блажено стање“. Наравно све би било боље да се то провери у некој интеренергији, да млади читаоци прочитају песму.

*

Но, ево песме *Фосил*. Хтео-нехтео сећам се државе Дrame из романа *Маестро Пер Пјетро*. Падају у очи велике строфе. Скоро астрофизичност. Пуким прелиставањем види се велико присуство катрена различите дужине стих. Поемичност је особина ове песме.

Када говоримо и о лирици Александра Лукића, онда морамо имати на уму да се он креће лирски на нивоу апстракција лирских, говорећи језиком филозофије самобитка, тубитка и Не(битка). То се дешава и у роману *Маестро Пер Пјетро*.

Да не причамо много, дајемо сведоке (цитате) који ће мој рад учинити колико толико сочним, а и јаснији читаоцу *Пресек лирски XX века* у Европи. Пресек у коме смо ми читаоци, као и прошли и будући, ми у сржи бесмисла смисла и смисла бесмисла.

На уму категорије: песимизам, оптимизам и „мелиоризам“ (Руђер Бошковић).

**„То ће друштво, једног дана бити другачије
супротно изгледу садашњег фосила – нас.“**

И често присутан мотив поетике:

**„У земљи где баш нисмо били омиљени
песници, брате“.**

На уму и да то говори песник земље *Драме* и „од Вардара до Триглава“...
Штимунг, атмосфера:

„Армија потресних празнина одбија да умре

Кротитељи туђих живота и магле...

**илузија другова и другарица. Маузолеј Владимира
Илића Лењина на Црвеном тргу...“**

И ево на крају закључни мотив:

**„Добро, срце ће престати да куца. Нужност
живота то каже. Свако ће поћи свом Богу.
Тријумфоваће правда. За ужасом: чекање
истине биће дочекано. Али, упитајмо се коме
окасна истина служи – која не лажимо се,
не може да оживи мртве. Поезији!“**

Да, и у овој песми мотив поетике.

*

Следи песма, склона поеми *Спасимо душу*.

...У контексту је Србије... И наравно у контексту је лирског пресека (смисао бесмисла и бесимсао смисла) XX века и у њему Европа, Србија, песништво и сам песник Александар Лукић. Наравно, овде није душа као у употреби ђилкошке лирске метафорике „небеског народа“, „васколиког српства“.

„Не подцењуј Србију! Ћеле-кулу.

Не жали за Југославијом

Сапсимо душу

Галама инфанта се шири влашком малом

Наше гласове упиће златоносна река и однети у други свет.

Отвори се браво! Отвори! Отвори!

Без наследника: шта би са собом

Неки наши познаници плачу над својим животом.

Какви су, организују живу даћу, за живот после смрти.

Узалуд их одвраћам да се предомисле.

Судбина се не може избећи, ни заменити.

Не подцењујмо Србију. По старом гробљу

ниче дивља ружа. Цвета дивним белим цветом.

Неверници, чему се надате?“

Наравно да је овде „судбина“ мотивисана целом песмом и са 23 песме, али и са другим књигама Александра Лукића ово „неверници“ је више у Србији...

А и *ружа* са богатом и сложеном симболичком супстанцом брани песму од конфекције плаћених дисидената у служби рестаурације и у крајњем у служби интернационале капитала. Довољно је подсетити на супстанцу симболичку: „... небеско савршенство и земаљска страст... вечност“...итд, итд.

*

Песма *Рок*

Станко Лукић предак је у песми...

Но у песми је и мотив поетике који даје општост и господству старовераца: „Мисли нису орочене“. Да, искрено верујем да мисли Александра нису орочене, нису за једнократну употребу као „плаћених дисидената“ и „темпорално неутралних“. Да: мисли браће Лукића нису орочене и сви смо примаоци њихових „писама“, а можда посебно будући читаоци.

Но, даље се у песми говори и о погинулом из породице при крају Другог светског рата. Да, детаљ детаља *Пресека* XX века: и породица и Србија и, и, и...

**„Смрћу растављени од старине ми –
што познајемо невино вађење живе
ватре из камена: певамо о преношењу
моштију – путовању до гроба до гроба.**

(Песма заподенута на нашем
породичном имању на главичици
приликом кречења запуштеног дуга,
након обеда – обреда мимо публике,
сведочи како овој посмртној песми
рок не пролази.)“

Разноврсни цитати, сведоци, и по теми и по значају за разумевање **Лирског пресека XX века, епохе**. Пресека (смисао бесмисла и бесмисао смисла) Европе и нас у Европи...

*

Следи песма *Јасан дан*.

Говоримо о томе да се у пресеку XX века, времена види самобитак, тубитак и Не(битак). Лиричар... Субјективни израз... Лиризам – атмосфера или штимунг у песничком делу... Можда понајвише та својства има ова песма. Но ево сведока, цитата:

„То сам ја јасни дану, нагдашњи дечак –
не буди облапоран да ме не познајеш.
Старост болест од свих болести
најнесноснија и друге је савладала.“

Пролазност...

„Ево ме јасни дану: на крају крајева,
ни сам не знам ближи чему

Опчињен самоћом

Да, јесте: ПРЕСЕК времена. Пресек смисла бесмисла и бесмисла смисла.

„Видео сам како се мој род католички:
замисли врагове никакав стих не порази.

Моја млада браћа стрељана за пример –
јасни дани на хоризонту ухваћени:
помињем ли вас једини, помињем ли довољно.“

Авај?! Песништво је ПОМИЊАЊЕ. Зауостављање живота. Психолошко, историјско и физичко време. Стварност свега. У физичком смислу садашњост је трен трена између пузеће будућности и прошлости.

У љупко-нежном очају песнику преостаје да се пита: „Помињем ли вас једини, помињем ли довољно“. У чаролији смисла бесмисла и бесмисла смисла песништво је, можда и свих књига, да „помиње“ па и у сва три нивоа апстракције: самобитка, тубитка и Не(битка). Лирска филозофија поетике...

*

Ево нас код песме *Не показивати милост*.

Тема је, како ја често говорим користећи оног времена западну (италијанску) штампу, „Црвени цар“ Јосип Броз Тито. Да светац... и:

**„Не може то бити кућа цвећа –
све док мртвац пушта миро.**

**Старице, старци – војници револуције –
нови завет: поштује поредак ствари;**

**Такви су били наши преци уклештени у туђој
користи: на силу приведени поганлуку.
Нерастворени духови пред сценографијом
Врховног штаба партизанске револуције.**

**Кулаци, индустријалци, интелигенција –
из обести поломљена заветна стабла.
На месту прелома, болни изглед прелома.
Неукаљани српски народ. Другачија диоптрија.**

**Јосип Броз Тито потписао је гнусну
наредбу пред крај II светског рата –
за такву усправну и непокорну сорту:
убијати без емоција.**

**Убијати, убијати:
не показивати милост.“**

Сигурно значајни детаљи конкретизација ПРЕСЕКА епохе, века... Детаљи Европе смисао бесмисла и бесмисао смисла, упркос томе што су у питању законитости па рецимо Не(битка) – устава свемира, апсолута, стварности свега... Бића, Не(бића)...

*

Задња, последња песма ове збирке (ако је збирка), овог циклуса (ако је циклус), ове групе (ако је група) је *Старо репиште*.

Визуелно песма богата разним строфама: и дистих и терцина... Ето нема астрофизичност... Од четверца до четрнаестерца...

Песник на репишту.. фебруар... И његова омиљена ненаметљива тема поетика, тема увек функционална, у чврстом мотивацијском систему: и песме, и целе књиге... И вероватно у чврстом мотивацијском систему целокупног његовог дела.

Ево строфе:

„Окупан сунцем и сам већ
скинух капут – па узех књигу
из унутрашњег џепа сакоа:
антологију о нашем песништву.
Читам поезију – у ово доба
године: намењену да буде вечна.“

У самобитак, и тубитак и Не(битак)... Да, јесте. Човек, поезија и вечност...
Речено је да „једини начин да човек превазиђе смрт је књига“.

Ето песника раздиру сумње у то бар када је у питању поезија:

„У неком смислу читао сам ту поезију
једнако равну женском белом прању –
или, пак, ако је лакше за разумевање –
непостојану пену пива за точењем
у криглу. Бивше заслуге – незамисливо.“

Но, даље у песми неку радосну пометњу уносе духови уз песника што путују:

„Благо вама, где сте, да сте,
непознати духови: сваки
точак има друкчији број
паока у себи.

Старо репиште.“

У грубим категоријама: песимизам, оптимизам и „мелиоризам“ (Руђер Бошковић) песма као крај дела је оптимистична... Ипак, произилази из све 23 песме, али вероватно и из целокупног дела Александра Лукића. Произилази из лирског *пресека* времена у коме је лирско жариште Европа и у њој Србија и песник Александар Лукић. *Пресек* у чијем је мотивацијском чворишту и песник (поетика), и Србија у Европи, али и Не(битак), Не(биће), Апсолут, Ништа.. Или како кажу физичари стварност свега.

Ка закључку

Модерне бирократске мистификације и то на нивоу *глобалног села*. Те мистификације су уклопиве и у идеје „тајна тајне и опет тајна, тајна над тајнама“.

Да – „мистеријум будућности“. Песме о којима говоримо имају и шарм тајности, али не у смислу да се користи: „Пучина је стока грдна“ (Његош), „Крдо“ (Милтон), „Стадо“ (Флобер)... „Политика је уточиште хуља“.

Хоћемо да кажемо да је *лирски пресек* Александра Лукића танана, дражесна песничка творевина која садржи поред самобитка, тубитка и Не(битак). Морамо имати на уму да су синоними за Не(битак) у филозофијама, религијама, мистикама: Не(биће), Апсолут, Ништа, Пунина, Празнина, Бог, Нирвана... Свемир, космос. Рецимо и који је синоним у физици: **стварност свега**.

Кратко и јасно: Многи од тих појмова су веома погодни за бирократске класне експлоататорске мистификације. То показује историјска вертикала човечанства, и наравно *Лирски пресек* (Смисао бесмисла и бесмисао смисла) Александра Лукића. IV технолошка револуција... Глобално село... Време рестаурације. Тајна тајне у духу и стилу реклаказалости. Дух алхемије трача попрсканог крвљу и глупошћу и заливеденог логорејом. Танано, ненаметљиво је 23 песме лирски задахнуто као тема – штимунг стварности *Пресека* (Смисао бесмисла, бесмисао смисла) XX века... Европе и Србије у Европи и у стварности свега. Читаоче! Укључи ТВ, радио, узми новине... кипти од доказа... Чаролија алхемије трача...

Нехотични смисао бесмисла и бесмисао смисла је одумирање Запада. Биолошко одумирање и замена свежим народима са истока и југа Земље планете.. Разрешавање класних противуречности глобалног села. Бомбардовањем и ратовима покрећу „аравијско море што све поплави“ (Његош).

И у свему томе народ је потрошна роба, потрошни материјал.

Ненаметљиво то о чему говоримо је дискретно, ненаметљиво присутно у 23 песме Александра Лукића. И не би ваљало да није дискретно, ненаметљиво – као штимунг, атмосфера. Исток и Југ „производе децу“ (Марксова синтагма за рађање деце за потребе тржишта рада). Са неком горчином рецимо и за потребе ЖУТЕ КУЋЕ... Не расплињујмо се у експликације атмосфере Лукићевих песама – детаља *Пресека* XX века, Европе. И ми ето овако на путу у Европу! А тек каду уђемо, почиње темељна денационализација. Нема изненађења... Бесмисао... Девојчур а Опајдара...

Лирска дијалектика

Да – лирска дијалектика... Историјске вертикале *Пресека* и његовог тананог мотивацијског система у чијем жаришту, чворишту видим и несвесно присуство дијалектике живота. Хегел... Марксизам-лењинизам. Да у лирском *Пресеку* наука. Не ради се ни о соц. реализму, ни о капиталистичком реализму. Ради се о томе да из правих уметничких дела, песничких, наука има шта да тражи и узме.

Моје есејистичко умовање о лирској дијалектици песама Александра Лукића, дакле умовање о димензијама: простор, време, материја, кретање и информациона димензија. Умовање покренуто песмама Лукића објављеним у Браничеву иде у неки дух филозофије дијалектичког материјализма (Хегел, марксизам и лењинизам). Пазите говоримо о песмама које садрже: самобитак, тубитак и Не(битак).

Да – „логика срца“ песника тежи „спознаји тоталитета“ преко *Пресека* XX века, бесмисао... А укључен је и смисао бесмисла и бесмисао смисла... Оставимо филозофију апсурда.. Наравно употреба „логике срца“: тезе – антитезе – синтезе и принципа: „негација негације“, „једниство и борба супротности“, „прелазак квантитета у квалитет“, „негација негације“, „дијалетички однос општег и појединачног...“

Кроз људско трајање све ово о чему говоримо може се наћи код атипичних писаца, песника.

Ја волим да цитирам у оквиру идеје о „златном добу“ Филипа Вишњића, Сервантеса, Марина Држића. Зашто баш њих? Зато што су приступачни читаоцу и као школска лектура. Често и *Нови* и *Стари завет*. Наравно за таква умовања

„логику срца“ лирска умовања у сва три нивоа апстракције погодан је *Лирски пресек XX века*, Европе и у њој Србија и њен пут у Европу као најновија „светла и срећна будућност“. Ето, још увек живимо у светлој и срећној будућности „самоуправне несврстане СФРЈ“. Та будућност је распадање СФРЈ које још траје, а век распадања је као пластичних кеса. Богами и ја имам дуг век распадања. Примакао сам се 90-ој.

У законима дијалектике и Бесмисао... Европа „Девојчура“. **Европа која је по мом есејистичком доживљају песама (збирке, циклуса, групе) лирско језгро, лирско жариште које чини да 23 песме имају једниство лирског система мишљења и осећања: бесмисао смисла и смисао бесмисла. Нека лирска рефлексија, филозофија да кажемо, оптимистичког апсурда. Кажемо у напору да будемо танани лисрки дијалектички материјалисти.**

Говоримо, говоримо, али у свему томе је пре свега песник Александар Лукић песник дијалектике лирске, материјализма, „логику срца“ која је делотворнија од логику... Ето у претходним наводима помежемо читаоцу да се сложи са есејистом који се примакао 90. години.

На крају смо... Моја старачка мисао трезна и опрезна очекује рад младог критичара, есејисте *Лирски дијалектички материјализам логику срца 23 песме Александра Лукића*. Вероватно нећу дочекати тај рад.

Прилог

Читалац зна да се о једној лирској песми објављују целе књиге. И сам сам о скорој песми без речи објавио књигу од 150 страна. О Белој књизи објавио сам књигу од 80 страна.

У овом раду о 23 песме Александра Лукића више сам остао на наговештајима. То посебно важи за тему *Лирски дијалектички материјализам*.

Колико толико нека нам помогне *Браничево* број 5-6/2020. и у њему рад Бела Тукадруза (Мирослава Лукића) – „Трећа Србија. Одабрана места“. У годинама сам. Да колико толико оправдам себе што нисам написао целу књигу о 23. песме Александра Лукића у *Прилогу* доносимо два одломка из „Трећа Србије. Одабрана места“. Први одломак је са 143-144, а други са 146. стране:

„...у североисточној Србији, где су као суседи или измешано вековима живели Срби, Власи, Цигани – да се не присећамо давне прошлости, оне од пре два миленијума.

Кад су се многи заборављени и ишчезли народи са својим језицима и обичајима овде измешали као карте у шпилу. Повест или историја није ништа друго радила до мешала карте пред неку нову партију. Потомци памте, велика већина, то мешање карата, игре, победе и поразе, рецке, а о било којој карти у игри појма немају. Тиме се не бави ни филозофија; тајнама се бави поезија и религија. У *ризницама живе традиције* сачувало се понешто, понеко златно зрнце. У оријашком обичају дубочких Русаља, Великих и малих, сачувао се редукован спомен на елеусинске мистерије, које су овде вероватно донели јелински рудари испирајући злато у Пеку, и не само у Пеку. Само биће *Лепоте – хераклитовско ЈЕДНО, КОЈЕ СЕ У СЕБИ РАЗЛИКУЈЕ*, било је прво пронађено у поезији и религији. Грци су дочекали да процвета цвет, који је недостајао свету.

БЕСКРАЈНО – ЈЕДИНСТВЕНО.

Песнички и религиозни народ живео је са небом и са земљом у истој љубави и узвраћеној љубави, живео је јединствено са елементом у којем се креће, био је по својој природи и у себи самом јединствен, па је вечну лепоту чини се искусио лако. Исто то смо налазили по планинама североисточне Србије, у кућама необразованих људи, и то нас је од младости привлачило. Привлачили су нас и *најнезнатији људи који живе са небом и са земљом у истој љубави и узвраћеној љубави*. Привлачила нас је њихова народна уметност, поезија и религија. У суштини, привлачило нас је ПРВО ДЕТЕ ЉУДСКЕ ЛЕПОТЕ, божанске лепоте. Уметност.“

„Грци ће уметницима великог формата увек бити незаобилазни и важни; њихова уметност и њихова религија су ИСТИНСКА ДЕЦА ВЕЧНЕ ЛЕПОТЕ – ДОВРШЕНЕ ЉУДСКЕ ПРИРОДЕ. То је било схваћено у првој половини 19. века. Хердерлин је схватио. Преко тога се временом прешло, можда и стога што Нова Европа није могла до краја да разуме Стару Европу. Јер многим није било јасно, ни данас није јасно, како то да један песнички и религиозни народ, буде истовремено и философски народ? Рационалне букагије ометају сазнање, пре свега поимање Нове Европе последњих неколико векова.

Какве везе има хладна узвишеност философије, тј. науке, са жаром песништва, тајнама религије? Ту је застала Нова Европа, која је нова само по имену. Човек никада неће бити сит од сувог хлеба разума, чак и кад је добронамерно пружен, јер у њему потајно влада жудња за насладом за божанском трпезом. Грци су то знали, показали, доказали. Поезија и религија су почетак и крај та науке коју називају философијом. Знали су и пастири и лаутари у Звизду и Хомољу. Знају свирачи на бршљановом и багремовом листу. Овде се може уживати у лепоти и у подмлађивању. У уметности се божанствени човек подмлађује и понавља себе. Он жели да осети самога себе, зато ставља насупрот себи своју лепоту. Тако је човек дао себи своје богове. Јер на почетку су човек и његови богови били ЈЕДНО, онда када, сама себи незнана, беше вечна лепота...“

Но, можемо рећи да је цео рад Мирослава Лукића од 142. до 214. неко својеврсно тумачење *Лирског пресека* Европе и у њој наравно Србије. „Трећа Србија. Одабрана места“ је извесна политичко-социјална есејистика с богатом документарношћу, са сведоцима (цитатима) којима се верује. Сведоци Мирослава Лукића и сам Мирослав чине мој рад као рад коме се може веровати. Да кажемо тако бар политичко-социјалним чине моје есејистичко казивање сочнијим и научнијим. Наравно, ако читалац заиста има у виду рад Бела Тукадруза. Ето Прилога *Лирској слици* пресека Европе и у њему Србије, есејисте у 89. години читавањем, рашчитавањем... 23 лирске песме помоћу „Треће Србије. Одабрана места“ Мирослава Лукића показују колико је богат па и сочан *Пресек*, лирски пресек Европе и у њој Србије... „Србије“...

V

**Популистичка метафизика
и моја метафизика**

Ђилкошка метафизика и титоизам

У књизи *Огледи о књигама Александра Лукића* говорим и о књизи лирике Александра Лукића *Капларско коло*. Говорим и о извесној разлици између лирике Александра Лукића и лирике која садржи извесну популистичку метафизику, ђилкошку, урбано-фолклорну. Лирике која није сметала титоизму, „самоуправно-несврстаном социјализму са људским ликом“. „Ти“ песници су владали, све је било у њиховим сенкама. Питање како их је толерисао титоизам, зашто их је толерисао? Одговор је једноставан. Толерисао их је јер је та лирика служила Западу, рестаурацији... Служила је кроз плаћено дисиденство антикомунизму, анти словенству, анти Русији, анти Кини... **Фолклорно-урбана метафизика кроз „небески народ“, „српска неслога“, „најскупља реч“, „народ са посебним посланством“ итд, итд... И те како служила за загревање за крвопролиће и оправдање за распад СФРЈ и бомбардовање...**

Митологија о „небеском народу“ по мом мишљењу је „црни мит“ „малигни“. Просто речено је „црни мит“ јер води у крвопролиће, јер је средство „специјалног рата“, „културног рата“ у служби рестаурације, анти Русије, анти Кине, социјализма. У служби инерационале крупног капитала и његове глобализације. Негативни национални мит у виду метафизике и њене лакировке, њеног агитпропа, политичке ангажованости, тенденциозности итд, итд. Да – мит који је у служби специјалноратовске девизе: „Само будале говоре о чињеницама“. Наравно да знам да не могу никога убедити у ово што говорим па ни „широке народне масе“, масе које немају класну свест. Циљ црних митова метафизичких је крвопролиће међунационално и у оквиру једне нације. Крвопролиће оних чија је национална свест далеко од свести Сервантедове бабе: „На свету постоје само две нације – богати и сиромашни“. Дакле – свест много пре свести марксизма и лењинизма. Наравно, та свест постоји у идејама о Златном добу кроз људско трајање па и у Светом писму.

Матија Бећковић *Морачки Јасновидац*

Ево Бећковића, академика. Како се то говори „он у свом стилу“, ја мислим у стилу неког штоса, у неком суперлативу који је скоро апсолутни сусперлатив. Песма је о Иринеју, али је и покојни Амфилохије присутан.

Морачки Јасновидац

Рекао сам Амфилохију
Каже ми Патријарх Иринеј
Ако надживиш Матију
Ти ћеш и њега прогласити за свеца

Из ваших уста
У Божје уши
Ваша светости

Али Бог је одлучио
Да ја надживим Амфилохија
Па сам ја њега
Већ на сахрани
Прогласио за свеца
Морачког Јасновидца

Техника песме је једноставна. Нека празна анегдота је претворена у стихове. Техника је и у избегнутости интерпункције, правописних знакова.

Наравно, присутна је конфекцијска метафизика за коју волим да кажем ђилкошка, фолклорна, новокомпонована, популистика. Проглашење за свеца; „у Божје уши“; „Бог је одлучио“. Није мала улога поред Бога и самог академика, песника Матеје Бећковића који је на сахрани прогласио Амфилохија за свеца. Богами Богу неће бити мило да се неко тек тако прогласи за свеца. Општи утисак је да се у песми *Морачки Јасновидац* од четири личности намеће као главни академик и песник Матија Бећковић. Тако ми „рече један чоек“ у *Послушањима*.

Радомир Андрић *Заветница*

Песма Радомира Андрића објављена у додатку *Култура* Вечерњих новости је нешто што доживљавамо у контексту смрти и сахране патријарха Иринеја.

Заветница (*патријарху Иринеју*)

На уснама слободно се вије
заветница чуварна застава
хлебозарно вековно битије
само слога Србина спасава

У исусној безмерној љубави
да се зачну саборишта права
да мисао не згасне у глави
само слога Србина спасава

Снага расте кроз Оца и Сина
да будућност не узме тамнава
да вид пуни исконска истина
само слога Србина спасава

Непрестано у части и чести
пут обожен шири Свети Сава
и прињаваља путоказ у свести
само слога Србина спасава

Мислим да и песма *Морачки Јасновидац* Матије Бећковића (17. новембар 2020. год.) има нечег од реалне метафизике коју радо називам *ђилкошка метафизика*, популистичка, народњачка...

Метафизика извучена из контекста народног стваралаштва, из контекста народног мита... Из контекста краја родовског, отприлике као Горски вијенац. Анахроно делују обе песме. Анахроност је посебно присутна у *Заветници*...

Мотив неслоге је оправдан и мотивисан у митској свести косовског епа. Дакле, цео мотивацијски систем оправдава: „само слога Србина спасава“. Мада и Филип Вишњић зна да „ту кнезови нису ради кавзи...“ И ми знамо да „само слога Србина спасава“ има задатак да народ не клоне духом. А вишњићи знају да није у питању „српска неслога“. Но, као и увек код свих народа, у питању је класна отимачина. То показују и грдна убиства и отимачина и служење Турцима и другим. Служење не што су Срби по крви, наследно оптерећени. И те како та неслога као вид генетског материјала и те како служи Бжежинском и Алену Даласу у борби против Словена, комунизма, марксизма и лењинизма.

Речник песме је из народног говора, средњовековног (можда славено-српског), српске рецензије.

Да – „кућа бића“ (језик по Хајдегеру) није могао да учини поетичнијом песму. Ја сам радио у школи и у сећању ми је када сам предавао о *Тражим помиловање* Десанке Максимовић ја сам доносио ђацима често чланове Душановог законика, чланове по којима су настале песме књиге *Тражим помиловање*. Бар неколико пута се догодило да ми после часа приђе ученик, ученица и каже ми: „Професоре, више има поезије у члановима *Законика* но у песмама“. Патина архаичног се претвара у логику срца, у лирско, у поезију. Ја сам углавном говорио: „Слажем се“ и на томе је остајало. То је била као нека наша тајна. Они никад јавно нису питали. Вероватно су причали шта су ми рекли.

„Кућа бића“... Натегнута употреба речи: „хлебозорно“, „битје“, „исусно“, „жеравих“.

Тешко да су шта могли да учине и „исусно“ и „љубав“ и „свети Сава“...Па ни катрен, ни укрштена рима, женска рима...

А ти и Бог

Налазиш замерке. Ево овде у овом раду замерке. Матији Бећковићу и његовој песми *Морачки Јасновидац* и песми Радомира Андрића *Заветница*. Многе замерке имаш у твојим књигама о односу према Богу, према хришћанству, православљу, светисављу. На неколико места говориш и о некој ђилкошкој, популистичкој, урбано-фолклорној метафизици.

А ти?! Твоје есејистичке три драме... Вероватно око 1000 страна... Каква је твоја метафизика? Је ли она ђилкошка, шарлатанска...?

Прилози за биографију Ђавола

Прилози за биографију Бога

Голешка Божиња (наша велика мајка, Косовка девојка на Булевару револуције)

Јесте те три драме есејистичке су вулгарне, простачке, псовачке... Јесте моја нека љутња на Бога, богове свих вера. Мој протест који удара у зидове смрти, очаја, разочарења. Зидови људске немоћи...

Неки филозоф је рекао: „Бог је сенилни деликвент“. Да – ја сам у *Прилозима за биографију Бога и Ђавола* довео „сенилног деликванта“ овде баш код нас; код „небеског народа“; „помазаног народа“, „који не зна да мрзи“, али брзо учи код „лудог народа“... који се три пута љуби и, и, и...

Ето, описујем догодовштине Бога и Ђавола заједно са мном... Догодовштине и филозофске, и религиозне, и социјалне итд. „Кућа бића“ – језик и Бога и Ђавола и Голешке богиње је вулгаран. Не знам да хришћанство забрањује „вулгарне речи“. Не знам да је хришћанство имало класицистичко јединство тона. Не знам да постаје забране жаргона...

Није занемарљива ни чињеница да многи песници, умни људи и обичан свет кроз време тражи да дође Бог па и Ђаво. Траже директан долазак не у куртоазну посету неопипљиву у директном сусрету.

Ето, ја сам испунио жељу и директним захтевима Миодрага Булатовића и Матије Бећковића. Булатовићева жеља је да дођу Ђаволи, а Бећковићева да Бог дође („Кад би Бог дошао“). Миодраг Булатовић, Црногорац, а Црногорци у „со соли српског народа“. Како да му не испуним жељу бар Ђаво да дође у куртоазну посету „васколиком српству“ чији је ћале Ера Добрица Ћосић, а кева „Дафина – српска мајка“.

Како да не испуним жељу да дође Бог Матији Бећковићу кад је главни у употреби „најскупље српске речи – Косову“.

Најскупља реч – Беса.

Посебно им је испуњена жеља, али у заједничком боравку Бога и Ђавола (Сина и брата Бога, Креативца). Посебно испуњење је у томе што је Ђаво Креативац.

Као неки додаток, не знам да ли им се свиђа: Са нашег Олимпа – планине Голеша наши богови су послали Голешку богињу, нашу Велику мајку да у Београду пробуди свест о Косову. Мислим да те свести има доста у речима патријарха Иринеја. Треба да кажем да су Мој бог, Мој Ђаво и Моја голешка богиња моји интимуси. Ја сам упао у закулисне Васељенске па и шире радње... Ето пагански Бог критике – МОМ узима моје име и презиме за свој псеудоним. На крају не знам да су игде у свету забрањени речници жаргона.

„А ти?“ – пита се читалац.

Ја 30 година нисам објављивао... Можда сам био гневан на Бога па и Ђавола. Имао сам своје разумевање Библије па и самог њеног почетка... Хтео сам да искалим бес. У целу ствар се умешало и Косово па и мит... Бедно провидно слугарање Западу... Ето моје књиге, њих преко 60, говоре доста о томе.

Међутим изврстан верски легитимитељ за моју садржину три есејистичке драме даје ми и нешто из хришћанства, правослађа и ко баш хоће из светосавља.

Но ево цитата из књиге Љубомира Ранковића *Ево човека. Светац децијез срца и осмеха, Светопис патријарха Павла.*

„Крајем седме деценије прошлог века у манастиру Благовештењу у Овчару, пошто су били топли јулски дани, обедовали смо напољу под манастриским тремом. После јутрења и доручка, владике су обављале бањски третман. За то време бих у хладу, под једним дрветом у дворишту, седео и читао какву занимљиву књигу из манастриске библиотеке. После ручка, владика Јован би се одмарао у својој соби. За владика Павла тада су почињале „слободне активности“. Био је стално у покрету и у неком послу, који би сам смислио. Изнео би стару кожно торбицу са алатом и мајсторисао.

Поправљао би браве, шарке, фасунге код сијалица, електричне прекидаче и шукое, фрижидере и шпорете у кухињи, причвршћивао држаче олука и расклимане ногаре од столова и столица. Цепним ножићем и маказама орезивао би руже, подсецао неплодне гранчице на воћу које су штрчале из стабла.

Није владика Павле тражио нити очекивао ичију помоћ, али сам ишао у стопу за њим, шегртски ревносно, и помагао му у свему. Придржавао сам врата, додавао алат, односио орезане гранчице од ружа и дрвећа. Искористио сам близину да ступим са њим у разговор. Као двадесетогодишњак покретао сам питања која су тада занимала богослове, студенте богословља и уопште младе људе. Он је увек био отворен и расположен за разговор.

Највише сам запиткивао о последњем Божјем суду, са примедбом како ће Бог као савршена љубав допустити пакао и вечиту казну за своју грешну децу. Са пажњом је слушао питања и чак би допуњавао и додавао, ако бих ја негде запео са формулацијом. Увидео сам да су то била питања која су га у младости, а можда и кроз цео живот, притискала и мучила. Одговарао би најпре цитатима Светога писма, потом би цитирао мишљења светих отаца и на крају завршавао логичним закључцима и упоредним примерима из свакодневног црквеног и народног живота.

Упорно је понављао да Бог није само Бог љубави, него и Бог правде. Наглашавао је да Бог не суди својој деци, него њиховим делима. Подсећао је да је наша државна химна, пре рата, почињала молитвом Богу правде. Нисам ни је попуштао. Тих година, у „Теолошким погледима“ објављивани су текстови великих руских мислилаца и теолога, прилично либераних погледа, схватања и тумачења. Подсетио сам владика да Свети Григорије Назијанзин и Свети Максим Исповедник опомињу да се апокатастаза – спасење свих – „поштује у тишини“, и да „духу гомиле“ не треба откривати „несагледиве поноре Божјег милосрђа“. Насмешио се благо и шеретски одговорио: „А где ви, оче ђаконе, себе убрајате?“ „У гомилу“, рекох, „која је била те среће да чује ове утешне речи великих светих отаца. А пред вама говорим, Преосвећени, јер ви сте свети човек“. Оћута неки тренутак, саже главу, и више за себе рече, без имало жеље да остави важан утисак: „Какав свети човек. Далеко смо сви ми грешни људи од тога. Нико није свет осим једнога Бога“.

Свакодневни поподневни разговори били су права духовна посланица. Владика Павле није говорио са висине и као „онај који власт има“. Напротив, спуштао се на мој младалачки, скоро детињи ниво. Било је то, слободно могу рећи, „дечје чаврљање“ уз рад, о најсуштинскијим питањима наше вере и црквеног живота. Иако врстан духовник и теолог, аскета и подвижник, није желео да компликује питања, да се прави важан, да остави утисак да све зна и да му је све јасно. Напротив, показивао се као сапатник, делећи моју немоћ у поимању узвишених тајни, а онда се трудио да све објасни и што више приближи. Али то све некако детиње топло, без напетости, једноставно, кроз рад, кроз игру. Увек би говорио у множини: „Тешко је нама ограниченим и огреховљеним људима да разумемо узвишене Божје планове и тајне“. Видевши да радо помињем омиљеног писца Достојевског, често би подсећао на његове речи: „Бог само мучи“. Толико је у разговору пленио добротом и уважавањем, неком чудном детињом чедношћу

и срдечношћу, да сам га на моменте, усудио бих се рећи, осећао као друга у игри, брата, драгог човека из комшилука, блиског пријатеља. Једноставно, он је био светац децјег лица, душе и осмеха.

Једне године, крајем седамдесетих, не сећам се више које, највише смо се бавили изреком једног светитеља кога је цитирао Павле Евдокимов, не поменувши његово име. Светитељ је дословце рекао овако: „Видиш, синко, уколико би умео да се играш са Богом, десило би ти се нешто најдивније. Сви Га узимају исувише озбиљно, услед чега Он испада убитачно досадан. Играј се, синко мој, са Богом. Он је најбољи другар у игри“.

Владика Павле је, скоро са сигурношћу, сматрао да је то рекао Свети Серафим Саровски. Много је волео тог светитеља. Признавао је да је изрека веома смела и слободна, и да се он никад не би усудио да тако нешто каже. Истовремено, признавао је да она, на један чудесан начин, открива саму суштину бића наше вере. Објашњавао је да Бог жели нашу љубав и блискост, као што земаљски родитељи чезну за искреном љубављу своје деце. Подсећао је да се у Господњој молитви Богу обраћамо речима “Оче наш“. Очинство је тајна родитељске љубави, од које нема веће у људском животу. А онда је истицао пример великог оца из Христове приче о блудном сину, коју је назвао „јеванђељем у јеванђељу“. Застао би тад, прекинуо рад и свечаним богослужбеним тоном у гласу истицао речи: „Угледа га отац издалека“.

„Видите, оче ђаконе, отац није склапао очи. Непрекидно је гледао у даљину са љубављу и ишчекивањем да се заблудели син врати. Стизали су гласи од њега о његовом распусном животу. Био је тужан, али га нада није напуштала. И кад се син појавио, направио је гозбу и вратио му синовско достојанство. То је слика Божје љубави према нама људима“.

Користећи владичину ганутост, поново бих покретао питање Божје љубави, милости и праштања. „Е да, оче ђаконе, највећи грешници кроз покајање постајали су највећи светитељи и Божји сведоци. Покајани разбојник на крсту, само за једну реч: ‘Сети ме се Госпode, када дођеш у царство Твоје’, заслужио је рај.“ Онда би набрајао велике покајника међу светитељима: Мојсија Мурина, Марију Египћанку, многе и многе.“

Хераклит „о Богу као дечаку који ствара свет играјући се тако што баца коцке“...

Ето, ако може Хераклит и патријарх Павле то да говоре шта говоре, могу и ја да по жељи Булатовића и Бећковића доведем Бога и Ђавола и да се играм са њима, па и Голешку богињу која брине о Косову и Метохији.

У својој препотентности кажем да „сам умео да се играм са Богом“ и да ми се „десило нешто најдивније“. Не „узимам то сувише озбиљно“ и код мене није „убитачно досадан“... Да, каже: „Играј се, синко мој, са Богом. Он је најбољи другар у игри“. И јесте. Бар овај ме је ценио.

Патријарх Павле је „сматрао да је изрека веома смела и слободна“. За мене као својеврсног Не(верника) изрека и моје три књиге нису смеле. А и, како би рекла моја покојна мајка, „памет ми не смета“.

Питање је просто: Да ли ће Бог, па и Ђаво, па и Голешка богиња, да ми узму за зло? Неће ме третирати ни као заблуделог сина.

Ако је „језик кућа бића“ (Хајдегер), онда је Биће криво што је таква кућа. Средство да се изрази виђење Ђавола, Бога и Голешке богиње. Ако је Бог свемоћан, онда се питамо што дозвољава постојање жаргона, вулгарних речи. Или што није бар у светим књигама увео појам класицизма јединство тона. Но, ево оправдавају ме два свеца Павле наш и аутор светац кога цитира. Ето у некој мери оправдавају моје есејистичке драме па и моју новокомпоновану Голешку богињу, мој псовачки крик за *Косовом*.

А ЈА? У гужви сам искористио да приватизујем Бога и Ђавола и да створим нову нашу Голешку богињу (нашу Велику мајку, Косовку девојку на Булевару револуције). Други су приватизовали народ, државну имовину или имовину тајкуна од пре једног века... У гужви где су постојале сенке „дрвеног цара“ и пракса „дрвене буржоазије“ чији је пут осветљавао „Милосрдни анђео“... Да „небески народ“, „помазани народ“ иде путем који осветљава „Милосрдни анђео“. Цар на земљи, Бог на небу. Анђели гастарбајтери у земљи „небеског народа“. Ту је и „отац васколиког српства“, па и „српска мајка Дафина“. Наравно „црвени цар“ и „црвена буржоазија“ су прво приватизовали марксизам-лењинизам и тако се обогатили.

Мој бог и мој Ђаво нису хришћански, православни, светосавски. Они су неки отпад из божанства Словена. Вид... Перун... Весна... Куси и репати. Ван памети је да пристану хришћански, православни, светосавски да буду моји приватни, лични Бог, Ђаво. Једва сам некако смувао паганца МОМ-а, бога критике, да узима моје име и презиме за свој псеудоним. Ја сам искористио полет младе „црвене буржоазије“ – крвави полет рестаурације. У отимачини око божанстава која су злоупотребљавана, ја сам успео да неке отпатке божанства паганских Словена присвојим, приватизујем. А зна се: „приватна својина је светиња“, „загарантована“, „неприкосновена“. Они који су се докопали Бога, Ђавола православног, светосавског... су осигурали место, положаје... па вероватно право на Ускрс, Божић, славе... Прећутно моја света Петка ме се одрекла.

Мислим да не би требало да ме нападају, прећуткују јер је приватна својина светиња. Можда је грех мој што сам приватизовао словенска божанства. У томе је „црвена самоуправна, несвестана црвена буржоазија са људским ликом“ осетљива. Спремна је на крв и нож.

Све је отишло, нестало
И хемијска оловка и сат
И злослутни, кобни корака бат
Шта ћу сада без празних нада

Да ли могу да се јавим Богу?
С ким сам се споречкао нешто.
Његовом реци сину и брату
Да поштују теби реч дату

Ђаволу, сатани...
У књигама описани наши дани

Наше авантуре... па и неке цуре
„Деликвент сенилни“ и манири фини.

Не верујем да је Богу и Ђаволу стало до тога да се прегењају са сенилним старцем. Верујем да је и Богу и Ђаволу све то што се дешавало око њих досадно, тривијално. Чак мислим да им је то шта ја радим симпатично. Богу атрактивна моја наивност која се види у томе да сам се спанђао са Ђаволом, његовим братом и сином да се спрдамо са „сенилним деликвентом“ и то баш у Србији. Тиме оба показују да цене Србију.

Да – у мојој метафизици је у основи ствари релација органско-неорганско. Интелигибилност неорганског... Граница органско-неорганског је интелигибилност.

Од нано, квантног до мозга – „високоорганизоване материје која зна да мисли“ (Лењин о мозгу). Све то у телу, у целом телу Човека – „круне живота, живог“ (бар се тако мисли и каже). У некој другој логици можда је „круна живог, живота“ вирус, бактерија или нешто између живог и неживог. Све ово што говоримо је са становишта човека и садашњег његовог знања и незнања.

И Богу и Ђаволу је занимљиво моје кретање у вертикали интелигибилно-интелектуално. Они су моји и њима је занимљиво моје кретање у несвесном, подсвесном, предсвесном и свесном... Чак и кретање у заумним врућама. Ту је и сан...

„Откуцаји срца фетуса су два пута бржи него код одрасле особе“.

„Више од 100.000 хемијских реакција се деси у мозгу сваке секунде“.

Ћилкошка метафизика, популистичка, има своју примену и у урбаном фолклору, и у „поезији“ самоуправној-несврстаној темпоралне неутралности, и у криминалу. Да – и у цензури коју спроводе стране амбасаде нарочито америчка („да дело не садржи идеје комунизма“). Са популистичком метафизиком се ишло на ратишта. Са идејом ћилкошке метафизике на уснама гинуло се. Али као и у време Хомерових спева довлачио се плен са ратишта камионима, аутомобилима. Ратни тајкун употребљавају ћилкошку метафизику „небеског народа“. Исту метафизику употребљавају и „поете“ и „прозни писци“, и филмације и сликари и, и, и...

Зашто ме прећуткују?

Објавио сам преко 60 књига есеја. Колико знам ни о једној није нико писао. Можда су о неколико књига објављене рецензије уз књигу. Ни за време актуелног титоизма, а ни после. Да – и после Тита Тито. „Црвена буржоазија“ и „црвени цар“.

Србовање је у јеку. Србовање као средство антикомунизма, анти Русије... Средство – *Како победити Словене*. Да књига шефа ЦИА-е Алена Даласа.

Ево конкретније нешто да кажемо. Узећемо професора Драгољуба Симоновића. Он је објавио више књига заиста о српском националном бићу. Неколико хиљада страна, па и директно о Косову и косовској легенди...

Рецимо још да је његова економска књига преведена на кинески у 4 милиона и 200.000 примерака објављена. Осам његових књига објавио сам осам есејистичких књига. Симоновићеве књиге су више студије, за разлику од мојих. Његове књиге имају квалификоване рецензенте – докторе наука... Наравно његове књиге није објављивала САНУ, ни СКЗ.

САНУ и СКЗ се не баве Симоновићем и његовим стварним бављењем српским националним бићем и косовском легендом, митом... Истином нашег времена. Они се баве популистичком метафизиком, ђилкошком метафизиком погодном и за крвопролиће. Метафизиком урбано-сеоском скарабуџеном од „знања“ народне поезије и новокомпонованог ђускања. Метафизика од „небеског народа“, „отац васколиког српства“, „најскупље српске речи“ (казано по формули - БЕСЕ).

Наравно та скарабуџена вредност и за време „самоуправног неврстаног социјализма“, време јачања „црвене буржоазије“ и њене отимачине са старом реакцијом у рестаурацији. Још се повлаче по судовима представници те две буржоазије.

Да – у тој крвавој игри су и „плаћени дисиденти“.

Поштено и право говорећи – добро смо прошли и ја и Симоновић. Бити прећуткиван од... од... ђилкошке метафизике у чијој је основи... Па да – јесте... Време „Љубичице плаве“... Кад је вероватно главни рецензент била америчка амбасада која је између осталог одлучивала да се не снимају филмови са комунистичким идејама. Ето о томе негде говоримо и у овој књизи.

Да – добро смо прошли... Ето, ја још пролазим, а верујем да је Симоновић тамо у царству космичке љубави. Још рецимо да су САНУ и СКЗ обратиле пажњу на Симоновића можда би то била мрља на његовом делу. На делу Драгољуба Симоновића – „необичног човека међу нама“ по мишљењу Драгана Недељковића.

Објављују се књиге, радови оних који су забринуте за злу коб и усуд „српског националног бића“. Објављује се и оно што је етнонационализам. То је из упутства Алена Даласа – *Како победити Словене* и Бжежинског.

Ево *примера*. Нарочито је угодно за тај етношовинизам супротставити *Моравце* и *Динарце*. Мислим да бар мало има законитости, за неке изјаве писаца, академика би се ишло на суд. Басара вређа Ђосића као Моравца – „геџу, чокалију“... Испоставило се да је Ђосић пред смрт рекао да је Херцеговац пореклом. Био је Моравац да би биље могао да ради оно што је радио... Да... „Еро са онога света“ надмудрио и оне који су га нападали као Моравца и хвалили.

Други пример. Миодраг Булатовић, исто академик каже: „Црногорци су со соли српског народа“. Ја у књизи Предредновања кажем му да не ваља много слано. У разговору са неким писцима рекли су ми да претерујем што мислим да то Булатовића води ка оцепљењу Црне Горе... Наравно, обистинило се. Погрешили су они који су видели у томе моју љубомору, завист.

Трећи пример. Академик Драгослав Михајловић тражи „да се Динарци врате одакле су дошли“. Јасне су те идеје „враћања“. Довољно је само да се сетимо Другог светског рата, Туђмана...

Питање је како то о чему говоримо не смета ни титоизму, ни после Тита. Не смета јер се у пракси остварују идеје Алена Даласа и Бжежинског, главна идеја која води у крвопролиће и потпуно је у духу и даху цензора – америчке амбасаде – „да се не шире идеје комунизма“. Тананија ствар је етно-шовинизам, национализам од национализма.

Колико је далеко Симоновић са својим научно поштенем књигама о нашем националном бићу не треба ни говорити. Далеко од крвавог „плаћеног дисидентства“, Далеко од наше елите академика. Далеко од, слободно рецимо, ствари које су више

предмет кривичног гоњења. Наравно знам да је ово далеко од тог. Сетимо се да се Добрица Ћосић хвали да је са Слободаном Селенићем бранио Јаншу који је издао државу онима који су нас бомбардовали.

Прећуткују ме из због Јастребова

Стара Србија и Албанија – Јастребов. „После 124 године од његове смрти, ово непроцењиво сведочанство најзад је објављено на српском, у преводу Весне Смиљанић-Рангелов и у издању „Службеног гласника“...“ Борисав Челиковић, уредник у „Службеном гласнику“ и иницијатор превођења и објављивања. Метохија, Македонија и Скадарска област у Албанији и „суровости Арнаута и Арнауташа“ су тема књиге. Мислим Јастребов види ужасе ропства, однорођења, али у дубини ствари види и политичко класно.

Удовица Јастребова је Српској краљевској академији предала његове путне записе. Она је предала СКА, а СКА је предала записе крваво прљавом заборавау од 124 године. Заборав од пола века Србије и Југославије. Заборав титоизма и Тита је разумљив, објашњив: „народи и народности“, „братство и јединство“... Но, Тито. Али и после Тита... Ја мислим, као што рекох, да је у питању и пре Тита – Тито! Дакле, чињенице које говори Јастребов о Метохији, Македонији, па и Албанији сметају режимима двадесетог века и ево и двадесет и првог века. Режији и слуге режима, па и академици, беже од чињеница јер „само будале говоре о чињеницама“ (слоган специјално-ратовски). Челиковић пристаје да буде „будала“. „Небески народ“, „помазани народ“, „народ са посебним посланством“... Има „оца нације“. Како он као „отац нације“ није објавио Јастребова макар као брошуру, о свом трошку, илегално. Он и његови синови академици који се распадају од јадиковки над „злом коби и усудом“ Срба... И академици и СКЗ. Какав је све крш објављивала СКЗ... Довољно је јадиковка за „најскупљом српском речи – Косово“ и да...

Јесте, грех би био овде се не сетити Јастребова, његове жене, Челиковића, преводиоца.

Прећуткују ме и због *Тајне горанског Парнаса* објављене 2013. год. Библиофилско издање.

Двадесет година пре објављивања рукопис сам дао аутору Харуну Хасанију, аутору књиге *Горанске народне песме*. Ето, веровао сам да ће Горанци објавити моју књигу *Тајна горанског Парнаса*, књигу од 280 страница. Књигу сам објавио о свом трошку уз малу помоћ којих сестара, писца Богислава Марковића и штампара Верка Окетића.

Наравно ни Академија наука (САНУ), ни Српска књижевна задруга, ни други нису били вољни да објаве *Тајне горанског Парнаса*, књигу о народним песмама Горанаца, књигу песама Вука Карацића Горанаца... Не, никако не би себи опростио поред свега што нисам објавио своју књигу о горанским народним песмама. Знам да су наши академици заузети „најскупљом српском речју“, да је Српска књижевна задруга заузета објављивањем сачиненија списатеља „небеског народа“ и дела „оца васколиког српства“. Испред њиховог нивоа је да објављују књиге о народним песмама Горанаца на Косову и Метохији. Они се баве „злом коби и усудом васколиког српства“, „народом са посебним посланством“. Није њихово да се баве Горанцима тамо негде на Косову и Метохији. То је више посао за Јастребова, Руса из 19. века.

А САНУ и СКЗ се баве „плаћеним дисидентима“ и оним делима које је цензурисала америчка амбасада – дела која „немају комунистичке идеје и служе самоуправној-несврстаној СФРЈ“ и „црвеној буржоазији“ и „црвеном цару“.

Горанци су ту са нама, поред нас... Ето, упркос времену, упркос СКЗ и САНУ моја књига говори да су Горанци ипак део нас. Упркос свему па и игнорисању Руса Јастребова и књиге Харуна Хасанија – горанског Вука Караџића. Упркос „плаћеним дисидентима“, упркос оперативцима идеја Алена Даласа и његове књиге *Како победити Словене* и идеја Бжежинског моја књига *Тајне горанског Парнаса* постоји у тиражу од 120 примерака. На крају и упркос званичног прећуткивања и књига и Горанци још постоје упркос спором распадању СФРЈ.

Прећуткују ме због психијатријског жаришта дуалунитарности. Из тог жаришта рађају се: коцкари, тврдице, религиозни фанатици и националисти. Даље често говорим у мојим књигама да сексолози говоре о томе да сваком трећем детету није биолошки отац званични отац. Сексолози кажу да је сваки трећи хомосексуалац, а други мисле да је то претерано, но да је сваки пети. Да не говоримо о другим девијацијама... Озакоњење... брак ОН-ОН и ОНА-ОНА.

Религиозни и нерелигиозни прећуткују ме због мојих есејистичких драма: Прилози за биографију Ђавола, Прилози за биографију Бога и Голешка богиња (наша Велика мајка, Косовка девојка на Булевару револуције).

Прећуткује ме због оваквих реченица: За време комунизма, Тита... Тешка лагарија. Какав комунизам? Извоз „највећег нашег богатства – радника, сељака и интелектуалног пролетријата“. Извоз у капиталистичке земље... Бела куга... „Француска је најнапреднија арапска земља“...

Прећуткују ме због мојих радова о књигама Мирослава Лукића и Александра Лукића.

И те како имају разлога да ме прећуткују кад је у питању роман Александра Лукића *Маестро Пер Пјетро* и моје тумачење његове књиге лирике Капларско коло. Доживљавам земљу Драму у *Маестру Пер Пјетру* као основу за моје негативно утопијске мотиве, орвеловске, форме моје радова о књизи Николе Рацковића *Шта је у питању*, о поеми о Титу Јована Дујовића. *О пуцњу говно – У тамни знака 2* сигнализисте Мирољуба Тодоровића, *Оглед о Никуда* – *Оглед о метафизичкој истости Луке Прошића*...

Рецимо још једном – прећуткују ме због књиге *Нетко бјеше Дујовић Јоване* у којој је рад о Дујовићевој поеми о Титу...

Прећуткују ме због неколико мојих књига о народној лирици Срба на Косову и Метохији. Ето међу њима и књига о горанској народној поезији коју је сакупио и објавио горански Вук Караџић Харун Хасани.

Прећуткују ме због моје књиге *Превредновања* (о три витеза рестаурације – Добрици Ћосићу, Миодрагу Булатовићу и Матији Бећковићу).

Наравно, прећуткују ме и због садржаја у књигама *Краћи огледи* од 1 до 6. можда понајвише због рада о књизи лирике Милоја Дончића.

Прећуткују ме и због рада Данила Киша. Киш кипти од среће што га „прогањају, а опет ухваћен у мутне радње. „Књижевна крађа“. Епигонство Данила Киша. „Ниска туђих бисера“, „Покрао француског историчара“ итд... Драган Јерemiћ Чаролија трача... „Плаћени дисиденти“. Умешан је и Бродски и семитизам... Антисемитизам.

Пазите: „Ма то је речено“, одговорио је збуњени Киш, „да би се књига боље продавала“. Пазите! Антисемитизам „да би се књига боље продавала“. Крвава алхемија трача. Крвава примена идеја књиге Алана Даласа – *Како победити Словене* и идеја Бжежинског, идеја културног рата.

Наравно у целу ствар 2020/21 је умешала прсте и пандемија короне, ковида 19 па ово што говоримо о лепршавом торокалу, „плаћеном дисиденту“ Данилу Кишу нема тежину.

Да, прећуткују ме што о Кишу говорим као неком ко објективно даје прилог антисемитизму. Уноси у књиге оно анти(семитизам) „онако због продаје књиге“. Њега не интересује крвава истина. Важно је изједначити стаљинизам и фашизам. Каква мрља на јеврејство. Ето, нашалимо се. Та мрља дупло је мања, можда и више но дупло јер Данилу је мајка Црногорка (Српкиња). Значи он је само 0,5 Јевреј, а 0,5 Црногорац (Србин) по мајци. По личној жељи сахрањен је по православним обичајима. Па ето и светосавље је умешано. Па ко хоће и моје три есејистичке књиге: *Прилози за биографију Ђавола*, *Прилози за биографију Бога* и *Голешка богиња* (наша велика мајка, Косовка девојка на Булевару револуције). Ко хоће ту је и одцепљење Црне Горе и њено признавање Косова као државе.

Мучна је помисао на Други светски рат. На загрљај Милосрдног анђела који нас још немилосрдно држи у „компромису“. Помисао на то које су све елитне умове дали Јевреји човечанству... Да: и Маркс... И Анштајн... И Чаплин...

*

Прећуткују ме због свих мојих књига. Ево, већ је 62. Нарочито ме прећуткују због мотива – теме „Златно доба“. Наравно прећуткују ме и због конкретних текстова о израђавању комуниста у „црвену буржују“ под руководством заиста мудрим „црвеног цара“, „љубичице беле“, „плаве...“.

Прећуткују ме што говорим истине о законитостима кретања друштва. Рестаурације су законите као и револуције и еволуције. То су ствари које трају вековима а не за време бедно кратког људског живота. Ето, мит каже Богови су за себе задржали вечност, а човеку су дали кратковекост па опет су незадовољни, несрећни.

Многи о којима сам писао су у својој кратковековној беди постали свашточине. Ето један од њих је Данило Киш. Моје тумачење опште, па и превредновање засновано је на принципима дијалектичког материјализма.

Претенциозан сам кад кажем да ја у мојим радовима лоцирам човека у, како би рекли физичари, „стварности свега“, у Не(Бићу), Тишини, Празнини, Богу... Јасењин нас упозорава стихом: „Сви смо бедно привезани за животе своје“. Песник директног дијалога са смрћу. Многи писци су баш „бедно привезани за животе своје“.

Све ово што говорим у вези са мојим књигама не значи да ја не говорим и о самобитку, тубитку и Не(битку). Можда се понекад утапам у конкретности „плаћених дисидената“. Да пракса и теорија.

Мој мозак, ако је мој

Да – жежи нас помисао на то да смо *нешто* у вертикали људског трајања, у вертикали вероватно милијарде година. Јесте – борим се да не кажем светлосних година. „Стварност свега“ и „мој мозак“ у њој.

Ипак, људско трајање... Тренутно време 21. век. 2021. Један вид рачунања времена...

У књизи *Краћи огледи 6* објавио сам рад о томе *Како сам објављивао*. Заборавио сам да нешто кажем о мозгу. Заборавио – ствар за психијатре и психологе. Ево овде допуњавам тај мој рад.

- Негде до 35. године сам месечарио. Сомнабулизам. Сан... Шетање... Хистеричног порекла... Моје сећање на мој сомнабулизам изгледа да је део полубудности, крај... Свест о томе и посебно да могу да паднем кроз прозор. Од 1968. живим, станујем у Новом Београду, IV спрат, без лифта. У сећању ми је да долазим до терасе. Колеbam се да ли да изађем на терасу. Нека полусвест да могу да погинем. Од тог времена ја не знам да ли месечарим.
- Још је важно у вези са мозгом следеће. Вероватно сам имао око 5-6 година на селу. Неко дрво – жбун далеко од дворишта педесетак метара. Знам да сам се попео. Када сам се освестио лежао сам и схватио да сам ја пао са дрвета – жбуна и онесвестио се...
- Имао сам и јадан „испад“. Био сам са женом... Помрачење свести трајало је од 10 увече до сутрадан око 8-9. Наравно, отишао сам код психијатра... Разговор... Причам му шта се догодило. Он ме гледа, слуша и пита: „Је ли Вас то много забринуло?“ Ја одговарам: „Па јесте... Није баш много.“ Он ме и даље гледа... Преписао ми је неке таблете. Употребљавао сам их по рецепту. Ето, од онда је прошло 50 година.
- Једном у животу негде око 50. године заболела ме је глава. Пробудио ме је пулсирајући бол. Ако је и то важно сада у овим годинама имам све зубе осим два умњака. Ето, зуби су близу мозга...
- Једном сам у аутобусу у јутарњим сатима имао благу несвестицу. Што се каже: збијени као сардине. Мириси, помешани...
- Неки умор сам осетио баш од читања... Наравно превазишао сам га за десетак дана.

Физиолошка радост у телу

У вези са писањем и читањем мојим могу да кажем да ја за време читања и писања осећам у телу неку физиолошку радост. Неко миље... Наравно са годинама та радост, тај полет је, да тако кажемо, испошћен, губи сочност и што је посебно мучно и вероватно ће бити болно... Ко зна како ће завршити. „Мозак је високо организована материја која зна да мисли“ (Лењин). Књиге о мозгу. „Јединственој структури у стварности свега“.

Да – књиге и књиге о мозгу. Неке сам и читао Но, овде је реч о томе да кажем нешто о мом мозгу крајње елементарно о здрављу. Знаци који говоре објективно о духу те структуре. О духу вертикале хиљаде, па и милиона година.

Ето и мој мозак и „ЈА“ умешало се то у трајање у људској вертикали, али на специфичан начин. Скоро на апсолутно прећуткивање уз помоћ мог тридесетогодишњег ћутања, необјављивања књига.

Да – све то о чему говорим речено је у мојим књигама. Преко 60 књига.

И моје тело мисли, осећа, машта, има вољу. На физиолошком нивоу. На нивоу квантно, нано... На ћелијском нивоу...

Мислим да је та високоорганизована материја веома раширена мојим телом. Пропусне су границе између интелигибилног и интелектуалног.

Интелигибилног има и у самој „високо организованом материји“ (мозгу), али и степени интелигибилности у органима, широм тела нису исти.

И те како у писању мојих огледа, покушаја, есеја у сфери стварања учествује и тело и то пре свега на интелигибилном нивоу нарочито у осећањима и машти... Изгледа мало се ја мешам у то. Но можда би било боље да се мешам, боље и за мене као аутора, али и за читаоца... Можда губим контролу над заумним врућама.

Биохемија мозга. Биохемија мишљења, маште, осећања и воље. Чулно, телесно мишљење. Квантно, нано...

Мислим да је у мозгу магациониран и процес настанка и „развитка“ језика као „куће бића“ (Хајдегер). У телу и мозгу су сачуване све информације. Оне се показују човеку у сновима – „мед сном и мед јавом“, у „плетисанкама“, у „снохватицама“ па и у патологији мозга као и у душевним поремећајима. Посебно је важно да се тајне у мозгу и телу показују и у креацијама научника и уметника. Биохемија мозга кроз милионе година... Од рике до речи...

Мислим да „плаћени дисиденти“ и сви они који не пишу у складу са истином, у складу са моралом својим, доживљавају противуречности у телу и мозгу и те противуречности им разарају мозак, срце и друге органе.

- Мозак човека је меко, розе-сиво ткиво које по форми и облику подсећа на орах.
- Људски мозак у секунди обради 38 хиљада трилиона операција.
- Триседет грама сперме садржи између једног и осам милијарди сперматозоида.

Шта ми све ово треба?! Квантно, нано. Ове и овакве бројке о „високо организованом материји која зна да мисли“, о „јединственој структури у стварности свега“. Све ово и светлосне године и ја у свему томе.

У библиографији избегавају моје књиге о њима

Ја есејиста и књига

Написане и ненаписане књиге. Можда афоризми помажу.

„Књига је само сен живота, живот у својој старости“ – Бен Гурион.

„Књиге увек имају више духа него људи које сусрећемо“ – Д’Албани.

„Неке нас књиге остављају слободнима, а неке нас чине слободним“ – Емерсон.

„Потребније је проучавати људе него књиге“ – La Rochfoucauld.

Ето читалац нека се сналази. Ја цитирам и неког арапског мудраца и то по сећању: „Дати књигу просту човеку у руке исто је као дати детету мач у руке“.

Ето живот и ја у њему и добио сам мач у руке. Сигурно је да сам многе повредио нарочито са *Прилозима за биографију Ђавола, Бога и Голешком богињом*. Више њих

сам повредио пишући о њиховим књигама. Толико сам их повредио да су плакали. Неколико њих је одбило да прими примерке. Највише повреда је у вези са политиком и еросом, сексом. Моје оправдање... Психијатри и психолози кажу да су књижевници у регресији деца. Лудаци се не враћају из регресије, а писци се враћају. Дете и „мач“...

Верници могу рећи: судбина, фатализам, Бог... Испаштање грехова предака...

Ја – дете тражим опроштај у оквиру бонтона: „Опростите! Извините!“ Бонтон предвиђа оно што не предвиђа закон. Не знам колико у мојим књигама има ствари за кривично гоњење. Да сам верник тражио бих од виших сила. Но место мене верници о којима сам писао тражиће опроштај и за мене. Видећемо шта су урадили. Примакао сам се том дану.

Вадим се на: Данте је рекао: „Књижевност је лепа лаж“. Балзак је рекао: „Књижевност је дивна лаж“. Ја волим да се умешам и кажем: „Књижевност је реална лаж“.

Ипак нека ме бране квалификовани: „Књижевност је врло слободна и независна уметност, али када је поткупљива, она више ништа не вреди“ – Уго Фосколо.

Мислим да нисам поткупљен. Нисам „плаћени дисидент“. Нисам се крио иза „темпоралне неутралности“. *На неколико места кажем: 30 година нисам објављивао. На жалост искористио сам грдно крвопролиће, чак и убијање деце да би продавали њихове органе. Нико није обраћао пажњу на мене. Прећуткивање ме брани...*

„За мало књижевности потребно је много историје“ – Хенри Џемс.

„Неки људи су славни или заслужни зато што добро пишу, а неки пак зато што опште не пишу“ – Ла Брујер.

Бар сам сигуран да имам 30 година заслужних.

Грех је што се мало помиње Драгослав Андрић и његов *Речник жаргона*. Ево шта *Речник* каже о књизи и о писати. Можда и то баца неко светло на моје књиге и моје писање.

Књига – тирита (арх.), ћитап (ш.), купус (ђ.); књига из које испадају листови – купусара; велика књига – кувар; цепна књига – цепњак.

Читати књигу – фолињати у тирити... Можда је значајно да наведемо: *Ђачка књижица* – пасош за пакао.

Ето пођимо од тога са тим пасошем улази се у свет науке, филозофије, религије... па и у свет Короне вируса... Па ко хоће и у свет „тирите“, моје купусаре из које испадају листови сумњиви, који расплачу „црвене буржујке“, „добро воспитане фрајле и бећаре“ па и нервирају „плаћене дисиденте“. Не, неће их „фолињати у тирити“. Њима пример како се не пишу есеји, књиге – како се не шарају, „шарирају књиге“ и пишу – епистоле – готиве шаренице па и о Боговима, Ђаволима и великом брату.

*

Сва права дубља комуникација су књиге. Пре свега његове књиге и моје о њима. Мислим да кажемо грубо да су му се моје књиге о његовим свиђале, мада ја не пишем књиге да би се неке свиђале па ни аутору о коме пишем. Пишем због себе и ради себе, а заиста сам веома много нашао себе у књигама Симоновића. Не знам да ли је то његова мана... Можда и овде да кажем: бар једна четвртина писаца о којима сам писао (и позитивно) избегавају ме. И више њих о којима нисам писао, али су читали моје књиге *Прилози за биографије Ђавола*, *Прилози за биографију Бога*, *Голешку богињу*

(Косовку девоју на Булевару револуције) и посебно *У тами знака 2*, избегавају ме и доживели су књиге као личну увреду. Да – велики комплимент за мене...

Есејистички јунаци.

Писци о којима сам писао су моји есејистички ликови, личности, јунаци. Неки су типови, неки карактери, неки витезови. Неки позитивни, неки негативни. Неки су ликови „поема“, „романа“, „циклуса романа“, „новела“, „прича“, можда и „бајки, басни“.

Можда је и похвала за моје: Бога, Ђавола, Голешку Божињу, што су се умешали у постојећу делатну фикцију. У ову моју хорду, можда чопор есејистичких ликова због времена и настанка и прилика „у траљама“ остају, јер су настале за 20 година.

Бог критике МОМ узима моје име и презиме за свој псеудоним, као заштитно име.

Васељенске закулисне радње...

Поред свега, велику стваралачку радост су ми због ширине и осећања где, кад, како, зашто, ради чега, настају моје књиге.

Изгледа да је овде у питању нека закулисна радња у пустим пустарама празне Празнине у којој нема ништа, па ни самог Ништа. Раскрсница без путоказа сигнала...

Изгледа да су мој Ђаво, мој Бог и моја Голешка Божиња умешали прсте. Да ми се одуже што сам написао о њима онолике књиге. Подмећу ми Нестати и Ах + (крст), подмећу ми бога критике МОМ-а који се распрснуо што је нашао мане... И утрпали су му моје име и презиме за псеудоним, чак и презиме за Стивенсонов мали народ – Мркиће; Стивенсон – извесни претеча Фројда.

Криминалне Васељенске мафијашке радње и ја у њима. Овде, у сплету евро/динара – чаролија као сигнала духа, људи и времена.

Они чине да ја не знам да ли сам ја ја. Ја сам неко други.

Тридесет година нисам објављивао. Затим следи објављивање и ево ово је 62. књига. После необјављивања, вероватно такав је ред, долази *прећуткивање*. Део *прећуткивања* је одбијање да се приме примерци књиге, исправљање у штампарији од стране аутора о којем пишем итд, итд, итд... Темељније прећуткивање је у томе што један број од оних о којима сам објавио књиге или краће радове не стављају моје књиге и моје радове о њима у своју библиографију или избацују ако су евентуално унели. Не знам тачно колико. Због чега и ради чега то раде. Вероватно је у питању политика, али и други разлози. Можда и ерос... Оно што је објављено пре 20-30 године не одговара политички. Ипак, мислим да се праве књиге не пишу да би одговарале или да не би одговарале... 30 година нисам објављивао. Да – објавио сам два краћа рада и прекинуо. 30 година нисам објављивао јер нисам хтео да пишем књиге које могу да се објаве. Но о томе сам говорио, писао у *Краћим огледима 6*.

Пример:

Овде ћу навести један пример како се изоставља, заобилази навођење у библиографији мојих радова о неком писцу. Можда није баш добар пример. Пример је узет зато што ми је био при руци. Ја немам срећену библиографију оних писаца о којима сам писао, а који изостављају да наведу моје радове о њиховим књигама.

На крају то навођење мојих књига о њиховим књигама је њихова ствар. Не знам колико се та „њихова ствар“ уклапа у научност.

Но, ево примера. Један пример од неколико десетина. У часопису *Савременик* број 291-292-293/2020. у Критици објављен је приказ Мића Цвијетића *Игре и загонетке живота и смрти* Виктор Б. Шећеровски: Ако верујеш у снове, Партенон, Београд, 2019.

У приказу се говори да је „Мирослав Шуштић, мериторни књижевни естет, а песнику оставио кључна критичка запажање и оцене“... Даље: „Уводна песма „Опорука“ посвећена је Душици, његовој животној сапутници“. Помиње се и *Ковчег за самоћу* и друге песме о којима и ја говорим. Наравно ја говорим у својој књизи о поезији Виктора Б. Шећеровског – *Поглед преко песничког зида*.

У књизи о лирици песника Шећеровског говорим и о импозантном броју вињета које је Шећеровски објавио у часописима, листовима и књигама. Говорим на око тридесетак страна.

Наравно то моје говорење о вињетама, није случајно. Касније сам писао о ликовним радовима у вези са сигнализмом, али и сликарским радовима мале форме Снежане Б. Стефановић (две књиге), затим о Марини Абрамович, о двома Пикасовим сликама, о сликама Љубе Поповића о ликовним радовима сликара Мирољуба Тодоровића.

Ја не знам колико има књига објављених о књигма Виктора Б. Шећеровског. Можда има више, па је моја књига о његовој лирици и вињетама у том броју занемарљива. Зна да о Његошу има велики број. 200.000 библиографских јединица се годишње објави о Наполеону.

Можда је све ово моја лична ауторска драма. Наставак 30 година мога необјављивања. Наставак у виду прећуткивања мојих књига и то посебно од оних који су били срећни што сам писао о њима. Но дошло је друго време. Њима не одговара оно што сам тада писао о њима у времену и простору.

Душица Илин

Мића Цвијетић каже „Уводна песма ‘Опорука’ посвећена је Душици, његовој животној сапутници и дивној песникињи која је недавно отишла са овог света“. Мислим да не би сметало (бар мени) да се у оквиру сећања на „дивну песникињу“, па и у вези са њеним мужем Викротом Шећеровским, да је поменути и моја књига *Поетика древног и модерног 3*. Књига објављена пре тридесет година (1994). У њој је моје тумачење народне лирске песме *Стојан ми кука до Бога – Изазови и исходништа народне песме Стојан ми кука до Бога*. Рад има око 60 страна. У крајњем смисао рада о песми је нека борба против Беле Куге. Као нека помоћ том мом раду је и рад о песмама Душице Илин – *Висока кућа Душице Илин* (од 88. до 149. стране). Мислим да се тема Беле куге некако код нас замагљује. Број рођених... Никад се не каже да је тај број захваљујући избеглима са Косова и Метохије, Босне и Херцеговине и Хрватске и из других делова СФРЈ.

Да – не би сметало да је приказ књиге Виктора Шећеровског у једној реченици поменути и моју књигу о Виктору и Шећеровском која је објављена 1992. год. И можда у истој реченици и рад о песмама Душице Илин будући да је преминула. Мислим да та једна реченица не би била промашај теме, па и не би сметала грађанској куртоазији према чињеници смрти па и смрти песникиње. Мада Бодлер каже: „Ништа лепше од смрти лепе жене“. Ето да се умешамо са: „И уз то песникиње“. Ето један ред би

садржао и помињање моје књиге о Шећеровском и Душици Илин и њеног прилога борби против беле куге.

Но већ сам оуглао. 30 године необјављивања... Ето и толико година прећуткивања па и у виду изостављања моје библиографије од стране аутора о којима сам писао и оних који пишу о њима. Вероватно је неколико десетина таквих. У неком смислу ја то доживљавам као комплимент.

У конкретном случају ја не знам ко је крив што је изостала једна реченица. Можда не ради мене, но ради песникиње Душице Илин.

Можда Виктор Шећеровски, можда Мићо Цвијетић, можда... Да - стицај околности, немар... Ипак, за мене је неубудљиво да нема намере у том изостављању у неколико десетина аутора о којима сам писао. Случај.. и законитост... филозофија, али и у математици закон вероватноће.

Пре свега ово је неки ауторски догађај за мене. Ето прелистао сам две књиге написане пре тридесетак година: о Шећеровском и Поетику древног и модерног 3 и у њој рад о песникињи Душици Илин.

Наравно, није смак света ако избацују моје књиге из њихових библиографија о њима. Није смак света ако ја то примећујем и схватам као велики комплимент.

Ако је стицај околности, немар, онда тражим опроштај од песника и покојне песникиње. Ја који у искреном полету постојим у обема књигама: и у *Погледу преко песниковог зида* и *Поетици древног и модерног 3*. Опроштај и од писца приказа Мића Цвијетића...

VI

Чаролија прећуткивања

И превредновање је разлог

Прво издање *Превредновања* објављено је у 100 примерака у Београду, Феникс 2002. Друго издање објављено је у часопису *Браничево* бр. 3-4, 2019. године.

Предаја штафете Бећку Матејићу је својеврсни наставак дела *Предредновања* у којем се говори и о Матији Бећковићу. Тај наставак је објављен у *Краћим огледима* 5 Миодрага Мркића.

Ето већ скоро 20 година, три пута је објављивано нешто о „највећем песнику...“ И колико знам нико, баш нико ни речи није написао, рекао о мојем раду о песничком раду Матеје Бећковића. Ја не знам. Много има ТВ. Ја ништа о интернету не знам. Једино што сам чуо од једног песника кога сам срео на улици: „Био сам код Бећковића... Разговарамо... Каже: ‘Људи су завидљиви...’“ Један ми је рекао ових дана да је његов пријатељ читао *Браничево* и питао га за мене: „Ко је па тај?“ Ето заиста је то што ја знам о реакцији на моје радова и Превредновању баш три витеза рестаурације: Ћосићу, М. Булатовићу и Бећковићу.

Апсолутно бити прећутан је врхунски комплимент за мене. Значи толико сам опасан за друштво... толико безвредан, неко из хорде скрибомана... Патлошке мржње без разлога. Није на одмет мало хвалисаве самокритике. Из неког времена остала „самокритика“...

У својој старачкој не(моћи) *ево ја хоћу да раскринкам Чаролију прећуткивања*. Та чаролија је у систему бирократских мистификација рестаурације, крупног капитала, систему који ја видим и у УН.

Тај систем подразумева слободу: мисли, маште, осећања и воље... Академске слободе... слободе штампе...

Наравно, знам шта говорим: слобода подразумева и слободу ћутања, прећуткивања.

„Нико није сасвим образован пре него што научи да ћути“. Заиста из мог случаја види се да су врхунски образовани. Што би се рекло: „Ћуте као заливени“. Они знају и за мисао: „Човек је најзанмљивији кад ћути“. И ово: „Зашто да ломим свесилно ћутање?“. Да, учили су они танану игру лажног нећутања као „плаћени дисиденти“ и својој деци и унуцима оставили у наследство то знање, па и знање о апсолутном прећуткивању па и есејиста.

Ево и мисли о слободи штампе: „Цензор је оловка која је постала човек, или човек који је постао оловка“

Ево и о савести: „Свачија савест тражи исцрпну расправу“. Да – и моја савест и прећуткивана: они о којима сам писао, и они који не пишу о превредновању, а имају другачије мишљење о три витеза рестаурације. Тешко је бити „господар своје воље, а слуга савести“.

„Без храбрости савест је жалостан гост“

Бар за мало(грађане) утеха: „Опрезна шутња је светиња мудрости“. Ето, и ту ме има. 30 година сам опрезно ћутао – био у „светињи мудрости“.

Ето ја замерам онима који користе слободу ћутања – „светињу мудрости“.

Чаролија прећутаности Три витеза рестаурације је, наравно, у ширем контексту.

За и Против... Позиција и опозиција су на истој страни: ПРЕЋУТКИВАЊА. У основи ствари они су у ПРИВИДУ различитог мишљења. А основа ствари је да ли

је „приватна својина светиња, неприкосновена, загарантована“. У ту основу нико не дира и не помишља да дира. Ту је и неки мој одговор зашто и ради чега не говоре ни ЗА нити ПРОТИВ *Превредновања* (три витеза рестаурације). Они су у текућој филозофији и религији као што су пре њих били и њихове бабе и деде и родитељи, па и они сами. У филозофији и религији „самоуправне, несврстане СФРЈ са људским ликом“ и то на „путу у светлу и срећну будућност“ коју смо живели и још је живимо у виду распадања СФРЈ, распадања које још траје. А рок распадања СФРЈ је изгледа као рок, „век распадања најлон кеса“. И увек смо на путу у „светлу и срећну будућност“ које има иначе у неограниченим количинама. Сада је то пут у ЕВРОПУ. Ето, КО-ВИД 19 ове године омета „на том путу“ како би рекли несврстани односно „црвени цар“ - Ковид 19 „подмеће клипове под точкове“.

Да би ме боље разумели, кад све ово говорим, не мислим само на марксизам-лењинизам који је врхунски помогао тумачењу капитализма, рестаурацији на капитализам... Сетимо се само Капитала. Ствар комунизма није само ствар СССР-а, Кине, Кубе итд. То је ствар вертикале људског трајања.

Не знам колико се у школама учи о ЗЛАТНОМ ДОБУ. Баба Сервантесова каже: „На свету постоје само две нације – богати и сиромашни“.

При руци читаоца је и Дундо Мароје (уводни део) који говори о златном добу... Наш Филип Вишњић пева:

„Ту кнезови нису ради кавзи,
Нит' су ради Турци изелице,
Већ је рада сиротиња раја
Која глоба давати не може“.

Вероватно читалац разуме – читалац који разликује личну својину од приватне. ... Да, неке баке и деке из времена самоуправне несврстане су још живи и опет се боре за „срећну будућност и светлу“, али сада се та будућност зове „ЕВРОПА“, а не „социјализам наших боја народа и народности“, будућност Србије са или без КиМ... Постоји и нека мутна могућност да Европа уђе у нас, да прође кроз ЈА. Европа без Енглеске, Енглеска без Европе... Није први пут.. Аустроугарска... Немачка и Италија... НАТО...

*

Хуманитарност режими продају маси, народу као хуманзам, социјализам. Јул на челу с Миром Марковић у том неком хуманитарном социјализму је водиља а, а, а... у, у, у... Теорија хуманитарног социјализма. Теорија хуманитарног либералног капитализма...

Мисле да је разлика у томе ко ће више да „законито“ опљачка од народа извезеног и неизвезеног. Извезени радници и сељаци и интелектуални пролетеријат, некада се звао „поштена интелигенција“. Европа хоће, па и распаднута, да увезе Србију са и без. Увози Арапе и црнце да надокнаде нерођене и велике потребе за јефтином радном снагом. Да, биолошки ће им доћи главе... Бивше колоније сада биолошки колонизују колонијалне силе.

Тек кад буде Србија, са или без, увезена у Европу, онда почиње темељно губљење васколиког српства, темељно губљење националног бића „небеског народа“. Темељно

утапање нас белаца у европске белце... У том смислу Европа нас чека као озебао сунце. Противтежа црнцима и Арапима. Већ се говори о томе да је „најмноогољуднија арапска земља Француска“.

Иначе наши у Европи и САД већ у првој генерацији губе језик... Тамо рођени... Они већ могу као Европљани и Американци да бацају касетне и некасетне бомбе и, и, и...

Шта би рекао Хитлер да види спортисте црнце и Арапе који су сад више Немци но и сам Хитлер?... Аријевци...

Темељно уклапање у белу расу. Изумирући белци, па и Хитлеровци, су једва дочекани у односу на „аријевско море што све поплави“, како је рекао Његош. Дакле Арапи и црнци. Исток и Африка враћају дуг колонизаторима. Племенитије и темељније – биолошка колонизација. Но, већ сам и себи досадан са овом темом.

Да – у том ширем контексту схватам зашто сам и ради чега прећуткиван, и сада конкретно зашто је моја књига *Превредновања* прећуткивана 20 година и упркос поновљеном издању у *Браничеву* и настављеном *Превредновању* у мојим *Крајим огледима 5. Гробна тишина*. Ја, колико знам, нисам умро. *Браничево* у 300 примерака постоји. Можда се варам. Можда је у питању моја есејистичка „снохватица“, „плетисанка“. Можда је у целој ствари само „можда“ као филозофема...

Самоуправно несврстана мишљења под маском слободара „плаћених дисидената“... Увек свевременци постоје. „Наредни свему што дође“. Главна наредност је била развитак „црвене буржоазије“ под вођством „црвеног цара“ – „највећег сина...“, „љубичице плаве“... Развитак уз помоћ старе реакције којој је отето тајкунско богатство... Ко зна какви све тајкуни, па обogaћени за време рата. Стари тајкуни уз помоћ Запада помажу „црвену буржоазију“. Помажу до тренутка рестаурације кад почиње отимачина да „црвена буржоазија“ мора да врати старој... Мислим да се породица Ђинђић још суди са некадашњим власницима.

*

Приличи не приличи... Не приличи академицима, високим интелектуалцима забринутим за „злу коб и усуд васколиког српства“ да говоре, пишу о приземним стварима, темама као што су незапосленост, извоз радника, сељака и интелектуалног пролетеријата. О класној сталешкој беди. О 600.000 брачних парова без деце, о проституцији, о трговини бебама, белим робљем, наркоманији, о просјацима који су запосели пешачке зоне. О томе да зврје празне зградурина, станови у којима живи по један старац или старица... лешеве им размичу пси и мачке... а породице са петоро и више деце у ћумезима... Старци и старице оглашавају да су умрли преко несносног смрада њихових лешева... А наследници лешинари почињу судску отимачину око наследства... Убиства, самоубиства... Нека премија је кад их убију криминалци да им узму пензију, уштеђевину, девизни пензионери... Једва дочекају медији и још ако је уз то и силовање... па и силовање леша девизног пензионера...

Не, не приличи академцима, високим интелектуалцима да пишу о томе, да говоре томе. Наравно они пишу и говоре, дубокоумишу о томе да „нису оптимисти“, да „књижевност не може да промени свет...“ Још давно пре су интелектуалци

озрачени егзистенцијализмом Сартра. То озрачење модификовано још траје. О њему сам нешто говорио у књизи *Последња сфера мистике* (О делима Мирослава Лукића), Заветине, 2013, Београд.

Заиста је темељно припремана „светла и срећна будућност“, „несврстана самоуправне СФРЈ“. На свим пољима па и верским и националним. Па и у тананом шовинизму, национализму у оквиру Срба. „Со соли српског народа“. „Да се Динарци врате одакле су дошли“. Танани етнонационализам...

Наравно најважније је било јачање „црвене буржоазије“ под вођством „црвеног цара“.

Све и у оквиру идеје *Како победити Словене?* првог човека ЦИА-е Алена Даласа. Затим и идеја у оквиру културног рата Збигњеа Бжежинског, Американца, Пољака. Његов ниво је за „крдо“, „стадо“. „стоку грдну“. Ето већ сам досадан и себи са цитирањем и Даласа и Бжежинског.

Жан пол Сартра сам већ поменуо. Он покрива (али и многи други) књижевност, филм и филозофију... егзистенцијализам. Идеолошко политички... филозофска протува која је више пута долазила у СФРЈ и „дружила“ се са „највећим сином наших народа и народности“, са „белом љубичицом“, „плавом љубичицом“. Мислим да није био тегет љубичица... Углавном Сартр је покривао филозофски ниво припрема у крајњем и 1999. год. Но, у целој ствари био је главни за извоз потрошног материјала, потрошне робе, највећег богатства СФРЈ – радника, сељака и интелектуалног пролетеријата, некадашње поштене интелигенције. У свим видовима, можда посебно у просвети, припрема се распад, који ће се одвијати у крви, распад који још траје. Распадамо се путујући у Европу која се ето одвојила од Енглеске. Распад СФРЈ. Ето и ја се још распадам и поред прекида објављивања од 30 година.

Но, вратимо се на Сартра. „Дигао је глас против совјетске интервенције у Мађарској, али и ратова у Вијетнаму и Алжиру“. И не само он. Но, многи више дижу лову (у неком облику) но што „дижу глас“. „Филозофија случаја случајности“ и Сартр. Рецимо да и последњи бакутанери београдских насеља верују у законитост, а не случај... Заинтересован је за самоуправљање и каже: „Титова Југославија је реализација моје филозофије“. Да – извоз народа. Сурова и сирова илустрација погодна за антикомунизам. Није му само Тито био пријатељ, но и Владимир Дедјер.

Утицај на многе и то баш како да не говоре о стварности друштва, но да се бране општим дубокоумним темама, фразама које ништа не значе. Дакле, Сартр на филозофском нивоу. Уметници у својим врстама. Можда је најуспешнији био филм. Награђивани филмови са идејама антикомунизма, СССР-а, Кине. Еклектистички крш... Малден Секуловић је рекао: „Ви још не знате да пишете сценарија. Још треба да учите“.

Главне муке наших дубокоумника, академика и високих интелектуалаца како одржати у дубокоумисању општост, да се не примети конкретна друштвена стварност. У дубокоумљу да се сасвим избегне помињање „златног доба“. Често воле да употребе реч „огррромно“. Значи да се величина и дубокоумност покаже и борбеним котрљајућим „р“ које је понекад и самогласник. *Но, ево бар нешто од самоодбрамбене ревије*: „Нисам оптимиста“; „уметност не може да промени свет“; „цивилизација главну штету и неправду нанела је природи“; „питање еколошке катастрофе“; „љубав и без...“; „посматрајмо глобалне токове“: „У ком смеру се креће свет и да више тако не може“; „како да редефинишемо заједницу“; „еколошке теме...“;

„Глобални проблеми“; „криза заједнице у најширем смислу“; „себичност...“; „градити једно солидније друштво“; „Љубав... љубав...“; итд и: „...свет у коме се људски род и цивилизација морају изнова дефинисати“.

„Најтежи задатак у овом суровом свету је остати човек“; „таленат и рад“; „пун живота и љубави“: „људски род се суочио са властитим границама“; „одговор природе“; „Изневерили смо природу и она нас сад упозорава“; „Да ли је људски род паметан трач“; „Ко није научио реч мајке историје...“: „Док је људи биће и потребе за културом“; „слобода не постоји ван човека“; „свет треба да се окрене себи изнутра“; „време за прочишћење“; „овакво човечанство одавно не разговара са Господом“; „Бесомучно уништавање природе“; „загађење градова“; „Они који су измислили идеологије и системе за владање, измислили су богате и сиромашне“; „Овај искаљани свет! Да ли је време за прочишћење?“; „Господ послао неку своју поруку“...

Аман бре људи, остависте попове, министарство за заштиту средине, политичаре, „плаћене дисиденте“ без леба. Покуписте све из окретног фразераја бирократских мистификација. Узесте им средство рада. Вас не могу да извезу као потрошни материјал – раднике, сељаке и интелектуални пролетеријат...

Ето и то о чему говоримо је инфраструктура за успешно прећуткивање мојих књига и мене. Тридесет година нисам објављивао и толико година ћу бити прећуткиван...

Ево ме, сам сам у стану и право да кажем непријатно ми је од оволике дубокоумности конфекцијске. Утисак је да та дубокоумност има исте изворе, корене. Тешка конфекција. Како му бре брата није незгодно, непријатно да он даје филозофски савет поред грдне светске елите кроз хиљаде година људског трајања? Народне елите, елите древне Кине... Истока, Африке, Старе Грчке, Рима, Индије... да он даје савет да се људски род и цивилизација морају изнова дефинисати. И не само он но и многи други наши дубокоумници тако говоре... Као да говори министар за екологију... *Да, јесте – тако је, више се неће рачунати време пре Христа и после, но пре нашег човека, Србенде и после.* А сад је шанса, пре уласка у Европу, док се Србија у компромису још није распала. На жалост ја нећу дочекати јер век мог распадања, са прекидом од 30 година неписања, је ограничен. Век трајања ми је ограничен, а моја глупост је неограничена па могу да трућам. Но да узимам реч моме Богу „сенилном деликвенту“ који то тачније и добронамерније објашњава.

Сигурно неспретно дајем шири контекст у коме се појављује моја књига *Превредонвање*, па и друге књиге. Контекст у коме ја видим разлоге зашто су и ради чега прећутане моје књиге и посебно књига *Превредоновања* (Три витеза рестаурације: Д. Ћосић, М. Булатовић и М. Бећковић). Браничево часопис из Пожаревца је објавио као друго издање *Превредоновања*. Ћосић и Булатовић су покојни. Паралелно са достављањем Браничева у руке читалаца је текло славље 80 година Матије Бећковића. За мене је нешто што нико, ама баш нико не помиње мој рад о Бећковићу. Ја не знам, можда је и поменут негде. Ја овде доносим оно што сам нашао у *Новостима* о прослави рођендана Матије Бећковића. Ја сам се придружио прослави *Предајом штафете Бећку Матејићу* објављеном у *Краћим огледима 5*, ауторско издање, 2020. год. Београд.

Чуо сам да Пуриша Ђорђевић ради филм о Матеји Бећковићу. Не знам да ли би му користило то што сам ја објавио о Бећковићу.

И још ово

У неколико мојих књига говорим, узгред, о томе да Запад интегрише земље које су ближе Русији, Кини, Истоку... Ако дође до сукоба те земље су бар за класично копнено ратовање на удару. Дакле, Запад их спрема за грдне погибије... Да, јесте: „компромис...“ КиМ... 1244... Устав... враћање избеглох... враћање имовине... референдум... Савет безбедности, САД - Србија... Србија - Европа... Да, мера: „Ја да не будем крив што се предаје Косово и Метохија“. Да, мера културног рата... Чување позиција... Ресурси Косова и Метохије кажу већи су од Србије.

*

Прећуткују ме и због... 68. година је вентил. Али, главни вентил сигурности СФРЈ је извоз радника, сељака и интелектуалног пролетеријата. 1971. СКЦ и, и, и, је додао вентил СКЦ који је дуго употребљаван. Све се то назива „освајање слободе“, а у ствари је слугарење инерационали капитала, слугарење у оквиру „културног рата“.

„Темпорални неутралци“ и данас говоре о СКЦ центру као нечему што је „освајало слободу“, а не као делу активности културног рата, време мога прекида писања.

*

Прећуткују ме што кажем да је Марксов *Капитал* објективно од свих књига највише допринео рестаурацији.

*

Мој Бог и мој Ђаво и Голешка богиња, па и МОМ - бог критике у вези са наглим повлачењем небеског народа на небо па и црквених великодостојника - кажу ми: Мрки, бре, то ми не радимо, не повлачимо вас на небо него тај ваш Бог.

*

Прећуткују ме и због књига о Мирославу Лукићу и Александру Лукићу.

*

Људи од струке замерају глумцима нових генерација: лажну природност и површну лежерност.

Упркос свему „бардови нашег глумишта“ бардишу. И, и чека их Алеја заслужних.

*

Прећуткују ме што кажем да ми лирика садашња, бар она до које долазимо, личи на слободни превод, невезани стих са страног језика везаног стиха. Слободни превод чији стихови звуче „звекетаво“. Прави естетски крш, лом, да не кажем дивље мале депоније. Тешко да би најмодернија рециклажа па и Шекспира, Пушкина, Његоша наредних генерација могла нешто да учини.

*

Прећуткују ме што кажем да је инфраструктура успеха наших писаца на западу у томе што изједначавају Хитлера са Лењином и Стаљином. Емигранти после револуције у Русији на Западу у њиџтинском јадиковању за калним положајем у емиграцији изједначавају Хитлера са Лењином и Стаљином. И деца емиграната Руса... још су актуелна и њихова дела. Морали су да служе Западу да би им Запад објављивао књиге. Наравно, антикомунистичке, антируске, антикинеске.

*

Релација Израел - Косово... Не знам колико је то ЗА и колико ПРОТИВ Јевреја.

*

Прећуткују ме што кажем да је инфраструктура успеха писаца на Западу у томе што изједначавају Хитлера са Стаљином и Лењином. На тој инфраструктури су живели и многи наши писци.

*

Жири писаца Динараца награђује писца Моравца који тражи „да се Динарци врате одакле су дошли“. Жири писаца Мораваца награђује писца Динарца који каже да су „Црногорци соли српског народа“. И једни и други су у истој служби идеји писца шефа ЦИЈЕ, писца књиге *Како победити Словене*. Да, не ради се о широкогрудости Мораваца и Динараца.

VII

Превредновање превредновања

Савременик ^{плус}, број 294-295-296/2020. године почиње са

„Уместо уводника

Стварно или виртуелно“

текст почиње са: „Да кренемо од неких чињеница...“, а завршава се са: „Последња вест: Народна библиотека Србије откупиће ове године нула књига, и нула часописа, јер за те потребе у буџету има нула пара“.

Већ сам и себи досадан са цитирањем пословице слогана културног рата (Алена Даласа – *Како победити Словене и Бжежинског*): „Само будале говоре о чињеницама“. Упркос том слогану, пословици ја се у мојих 62 књиге држим чињеница. Наравно, ето видите нисам сам.

Но, ево још образлагања уредника *Савременика*: „Али чему таква расправа када се има на уму гола реалност: множина гладних уста, и потребе да се у она што продорније пиште ипак убаци који залагај!?“

„... – један колега је констатовао како нам је књижевна критика одумрла, како је у великим медијима замењена маркетингом, а у књижевној периодици (листовима и часописима) је готово и нема, управо зато што више нема те периодике, или је једва има.“

„...Министарство културе је посредством Удружења књижевника Србије, подржало да се на страницама *Савременика*, часописа који иначе није подржан, реализује пројекат – односно покрене дебата именована као *Критичко вредновање савременог стваралаштва* у Србији.

„У супротном, да часописа нема, а пројекат о вредновању је ипак, како-тако, финансијски подржан, преостало би да га ваља реализовати на неки волшебан начин. Рецимо виртуелно.

Да у духу времена, виртуелно.

У духу времена...“

Да – *вредновања и превредновања*. Да – у духу времена.

Цензура и превредновање

Да подсетимо читаоца: „...Цензура означава процену коју над уметничким делима изводи државна или црквена власт...“. Да не оптерећујемо читаоца подсетимо на *Index librorum prohibitorum*... Опасне књиге... превентивна цензура...

Да, јесте: цензура „светиње приповедања“, „логике срца“... душе... смрти и живота. Можда се иза овога што мучи Србу Игњатовића крије цензура и грубе тананости дубоке државе. Све то мотивисано званичним тржишним законима. Ево помаже у целој ствари друг, господин, брат, пријатељ... Ковид 19 који на квантном, нано нивоу у оквиру квантне уметности, књижевности чини јаснијим и иначе мутно и нејасно питање *вредновања и превредновања*. Можда релацију *вредновање и превредновање* и са њима у вези цензура обогаћује и оно што се са цензуром дешавало у нашој СФРЈ. У дефиницији цензуре главне речи су „државна и црквена власт“. Али у СФРЈ (самоуправно-несврстаној) поред „државне и црквене власти“ је и власт страних

амбасада. „*Бункерисан* је документарац Радивоја Лоле Ђукића Грчка деца. Образложење да се овај филм не приказује је захтев америчке амбасаде јер шири идеје комунизма“. Мало је јасније како су „плаћени дисиденти“ глуматали борце интелектуалаца за слободу говора... Из прилога из Новости видимо доста од тог глуматања. Тема цензуре је сложена. Наравно постоји литература о цензури. Мислим да је ово што смо рекли доста помогло разумевању онога што говори у Савременику уредник часописа Срба Игњатовић. Али пре свега разумевању питања, проблема ПРЕВРЕДНОВАЊА. Тема која наравно не мучи само уредника Савременика но и мене.

Ја неспособан у сналажењу у 250 стилских фигура, и са неким осећањем да је аутоцензура са уметничког становишта неморална, као и што је неморална поетика темпоралне неутралности, прекинуо сам објављивањем књига и радова. Прекид је трајао 30 година. У несврстаној самоуправној СФРЈ ја нисам могао да објављујем књиге и радове о „црвеном цару“ и о развиту „црвене буржоазије“... Кратко речено крвопролиће ми је омогућило објављивање. И државна и црквена власт су биле заузеле својим мукама и ја сам објавио у ревији од 62 књиге и три моје вероватно главне књиге: *Прилози за биографију Ђавола*, *Прилози за биографију Бога* и *Голешку богињу* (нашу Велику мајку, Косовку девојку на Булевару револуције).

Ево ја сам се примакао 90. години. Ганут до суза мислим да се неће никад извести позоришни сценарио моје драме. Да никад неће бити изведена опера по либрету *Голешка богиња* или *Прилози за биографију Ђавола*, *Бога*...

Да, у неким дубинама заумних вруља разумем уредника Савременика и његове патње због и ради превредновања.

Перфидност цензуре... Бирократске мистификације уз помоћ алхемије трача на свим нивоима државе и државе и Глобалног села нају као вода излазе, пролазе и као природни растварач најчвршће истине, чињенице растварају, релативизују. Дакле – „Само будале говоре о чињеницама“. Али у дужим мерама времена ипак чињенице остају. Остају упркос кратковекости човека. **Остаје као историјски процес вредновање уметности и књижевности и њихово вредновање па превредновање вреднованог. Ипак знам, разумем да Игњатовић говори о конкретном друштвеном вредновању па и у вези са голим животом укључених...**

Моје залагање за превредновање па и *превредновање превреднованог* се схвата као напад на „српско национално биће“, напад на „небески народ“ итд, итд. Или се схвата најбезазленије као моја „завист, љубомора“ на писце, њихов успех. Показало се да „со соли српског народа“ (Миодраг Булатовић) хоће своју државу, хоће свју цркву. Суштина је и другог тражења „највећег српског живог писца“ Драгослава Михајловића: „Да се Динарци врате одакле су дошли“. Други светски рат је показао језе тог враћања а и време „Милосрдног анђела“ па и садашње време показују језе тог враћања. Дакле – време распада СФРЈ још траје, а распад СФРЈ је дуг као распад пластичних кеса. А, богами и мој век распадања се одужио. Ево примакао сам се 90. години.

Време је показало да главни србујући елемент – „отац васколиког српства“ пред смрт каже да је „Херцеговац пореклом“, а не Моравац. Ера је прешао и оне који су га нападали као Моравца и оне који су га бранили као Моравца...

Ја знам што смета ово што ја говорим. Смета ово што ја говорим што се коси са идејом Алена Даласа, шефа ЦИА-е и његове књиге *Како победити Словене* и са

идејама вође културног рата Бжежинског. Већ сам и себи досадан са цитирањем и једног и другог.

А и идеје Миодрага Булатовића, и Добрице Ћосића, и Драгослава Михајловића су крвави лирски цветови „Милосрдног анђела“. Цветови Даласа, Бжежинског... Очекивани цветови... Али у некој мери неочекивани, за некога невероватни као нашег државног и црквеног цензора - америчке амбасаде: „...да се не шири комунизам...“. „Научно-филозофски“ цензор у чијој је сржи протува писац *Мучнине* Сартр, интимус „љубичице беле, плаве“ – драп. Интимус му је и Владимир Дедијер.

У оквиру те „филозофеме“ из америчке амбасаде: „да се не шири комунизам!“ цветали су филозофски цветови „Праксисоваца“ – „мислећих људи“, „људи који сумњају“... Да им не ређамо имена. Сигурно је десетак страних филозофа, социолога итд, итд...

Можемо да се лажемо, али целокупна духовна атрактивност, и научна и уметничка, је стварана у духу и даху (ритму) главног цензора – америчке амбасаде. Инфраструктура том духу и даху је извоз радника, сељака и интелектуалног пролетеријата – некадашње „поштене интелигенције“. На томе је живео „црвени цар“ и имала полет „црвена буржоазија“. Ко је заиста био за комунизам, он је онемогућаван па и по цену живота. Лажни морални крш и лом је награђиван и новчано, и положајима, наградама у земљи и иностранству. Осам академија наука се немилосрдно пунило новим члановима. Једно време Црна Гора је имала две академије наука. У то време сам израчунао да не 4000 становника у Црној Гори долази по један академик.

Највише су ушићарили националисти и бивши „ибеовци“.

Ударне и најпрофитабилније ствари су биле национализам и антикомунизам. Наравно, зна се као што стално говорим за масу – „крдо“, „стадо“, „стоку грдну“ осим социолога, филозофа... главни извори су *Како победити Словене* шефа ЦИА-е Алана Даласа и Бжежински...

Чињенице, чињенице...

Колико толико да ове моје есејистичке речи подупремо чињеницама доносимо део чланка из *Новости* од 20. XII 2020. год, са 23. стране. Ту је и издвојени цитат о захтеву америчке амбасаде... „да се не шире идеје комунизма“. Пазите у званично „комунистичкој земљи“.

„*Новости* 20. децембар 2020.

Пише Иван Миладиновић

Цензура је уместо страха рађала отпор

кажу да је цензура стара колико и писана реч. А да је то углавном тако, потврђује и податак да њен назив потиче, по чувеном Оксфордском речнику, још из старе Грчке, где је цензор био судски чувар јавног морала. Преведено на данашњу организацију државе, то је отприлике исто што и јавни тужилац. Дакле, човек који штити закон и јавну реч од злоупотребе. Временом, цензура ће постати саставни део владавине свих држава без обзира на то да ли су називане тоталитарним, аутократским или

демократским. Откако је Гутенберг измислио штампу, а црква инквизицију и Цензорски уред 1485. године, остало је на стотине хиљада докумената који говоре о забрањеним књигама, часописима, новинама, позоришним представама, ликовним изложбама, филмовима и који потврђују систематско затирање слободе јавног говора. Нажалост, жртве се не броје само у броју забрањених, сакривених или спаљених шлајфни текста, већ и у животима.

Колико понижавајуће и тескобно звучи та реч цензура најбоље сведочи разговор који је забележио чувени чешки сатиричар Јародлав Хашек и то са својим цензором:

- А који су разлози забране мог трећег комада, господине потперфекте?

- Посве једноставни. Када сам вам забранио извођење првог и другог комада, дошао је сасвим природно на ред и трећи.

А како је изгледала цензорска пракса и како је функционисала машинерија забрана у Југославији, земљи која се поносила својим најоригиналнијим, најпрогресивнијим, најправеднијим и јединственим политичким системом? И у свему овоме је била светски изузетак. Патентирала је „цензурисање без цензуре“. Званично, цензура није постојала. Њени уставни су јамчили слободу изражавања сваком грађанину, готово да је био преписан члан 19. Опште декларације УН о људским правима: „Свако има право на слободу мишљења и изражавања: то право обухвата слободу задржавања властитог мишљења, без уплитања других, те тражење, примање и ширење информација и идеја путем било ког средства јавног саопштавања и без обзира на границе“.

То је заправо значило да нису били прецизно дефинисани механизми, па су стога цензори могли да буду чланови централних, општинских комитета, директори позоришта, издавачких кућа, председници радничких савета, али и сценски радници, дактилографкиње или словослагачи. Нису постојала дефинисана правила шта се сме, а шта се не сме. Није се знало где је та тачка, та црвена линија, када, ко и зашто може да цензурише. Врло често оно што би било пожељно једне године, постајало је већ следеће „непријатељска делатност“.

Наравно, цензурисање је пратило и сатанизовање уметника или његовог дела оркестрираном медијском кампањом, прављењем атмосфере у друштву да то није пожељно или исправно. Често се, поред забране, завршавало и судским пресудама. Није занемарљив списак стваралаца и јавних радника који су одлежали коју годину затвора.

Педантна хроника ефикасности „цензурисање без цензуре“ показаће да од ослобођења до распада друге Југославије, само 1960. није забележена забрана неке књиге, часописа, новина, „бункерисање“ филма, скидање позоришне представе са репертоара.

А почело је одмах после рата. Први на удару је био, већ октобра 1945. Хуго Клајн, лево оријентисани интелектуалац, близак комунистима, неуропсихијатар, заступник Фројдове психоанализе. Он ће на основу богате праксе у Војној болници у Ковину, написати студију „Ратна неуроза Југословена“. Пошто се у књизи спомињу и психички болесни „партизански јуришници“ она је стопирана. Занимљив је податак да ће ова студија угледати светло дана десет година касније, на иницијативу генерала Гојка Николића, у издању Војносанитетског завода.

Годину дана касније тематски број часописа „Књижевност“, посвећен Светозару Марковићу, због библиографских јединица Слободана Јовановића, биће повучен из

продаје и унутрен. Човек који је алармирао партијски и полицијски апарат за овај потез био је Радован Зоговић. Ваљда инспирисани ревношћу друга Зоговића, другови из Политбироа доносе одлуку да се сабрана дела проф. др Слободана Јовановића, осуђеног „ратног злочинца“, обајвљена 1940. забране за даљу продају и униште. Те 1946. са репертоара београдског Народног позоришта скинута је музичка драма „Кнез од Зете“ Петра Коњиовића због „лажног и мистичног третирања народне прошлости“. Исту судбину, у истом позоришту, доживела је и представа „Пигмалион“. Престала је да се игра и драма, ни мање ни више него самог Мирослава Крлеже „У агонији“ – због декаденције формализма.

Затим 20. септембра 1947. на сцену ступа Јавно тужилаштво ФНРЈ и забрањује лист „Јез“ због карикатура са „увредљивим карактером“. На ред долазе и филмови – „бункиран“ је документарца Радивоја Лоле Ђукића „Грчка деца“. Образложење да се овај филм не приказује је захтев америчке амбасаде јер „шири идеје комунизма“?! Лола Ђукић, човек који ће наступајућих шездесетих година, недељом увече поред малих екрана држати приковану целу Југославију, каријеру је почео неславно. И његов први играни филм „Језеро“ биће забрањен.

Забране се ређају, а 1959. београдска полиција запленила је и уништила документарни филм „Воз 4686“ Живојина Павловића зато што се у једном кадру појављује зајечарска железничка станица. У то време су железничке станице имале третман војне касарне па се сматрало да је забрањено њихово снимање.

Савезна комисија за преглед филмова 1961. на захтев Вељка Влаховића забрањује документарни филм Крста Шканате „Кафана“. Наводно је прослављени шпански борац и партијски функционер рекао: „Ја сам по цијелом свијету био, али овакве кафане не виђех!“ Кад већ спомињемо Шканату врло је значајно рећи да је осам година касније, на захтев ЦК СК Хрватске, забрањена дистрибуција његовом филму „Терористи“ у коме се расветљавају сви детаљи диверзије Миљенка Хрчака у београдском биоскопу „20. октобар“ 1968.

На средокраћу шездесетих година (1965) уследила је једна помало заборављена забрана која можда на најбољи начин објашњава идеолошку заслепљеност српског партијског кадра. Судском одлуком заплешено је и уништено 10.000 примерака „Речника савременог српскохрватског језика“ Милоша Московљевића, доктора филологије, који је на њему радио две деценије. Разлог је што дефиниције неких одрединца могу да изазову „узнемирење грађана“. По изласку речника из штампе у „Политици“ је изашао текст, из пера тадашњег главног уредника, Мирка Тепавца, у коме се Московљевићу замера дефиниција речи четник, појма четништво и одредница партизан као човека који се „пристрасно руководи интересима своје партије“.

Наступајућа 1968. подразумева се, била је обележена судским забранама студентских листова и часописа: заплешени су бројеви „Студента“ од 4, 8. и 25. јуна, за тим „Наши дани“ 15. априла, „Студентске новине“ бр. 1, „Видици“ бр. 121-122. Лист студената Правног факултета у Београду „Црвене новине“ од 5. јуна, запленили су и уништили партијски активисти. Радници штампарија „Политика“ и „Слободан Јовић“ одбили су да штампају омладински лист „Сусрет“, посвећен студентским немирима. Тог варљивог лета 1968. забрањени су часопис „Дело“, бројеви осам-девет, и ревија „Дуга фељтон“ бројеви 62, 62, 64 и 65.

Посебно место у анализа забрана заузима изложба „Призори“ Миће Поповића 1974. у Културном центру Београда. Пошто је аутор одбио да уклони „Свечану слику – Тито с члановима холандске краљевске породице“, као и Тита са Ричардом Бартоном у зоолошком врту, спречено је отварање изложбе. Забрана је стигла у последњи час када се пред галеријом окупило неколико стотина људи, унутра нису могли јер је тамо био вод полиције у пуној опреми.

Време је осудило цензоре, а рехабилитовало цензурисане. Забране су уместо страха рађале отпор.“

„Новости 21. децембар 2020.

Одлука жирија: „МЕДАКОВИЋ“ ЗА ВУКИЋЕВИЋА

Жири награде „Дејан Медаковић“ за 2020. годину донео је једногласну одлуку да ово признање додели Дејану Вукићевићу за књигу „NON IMPRIMATUR или цензура у библиотекарству и издаваштву“ (Библиотека „Влада Аксентијевић“, Обреновац; Библиотека „Димитрије Туцовић“, Лазаревац).

- Дејан Вукићевић је написао питку, узбудљиву, духовиту и застрашујућу књигу о историји цензуре од постанка човечанства до данас, у свим њеним појавним облицима – наводи се, поред осталог, у образложењу жирија и додаје да ће награда Вукићевићу бити свечано уручена 10. јануара на Дан издавачке куће „Прометеј“.

Верујем да чињенице из *Новости* потврђују моје есејистичко умовање, и обрнуто – моје есејистичко умовање бар не смета чињеницама у расветљавању „плаћеног дисиденства“ о коме често говорим у мојим књигама.

Савременик неће „поетичку сламу“

Кроз људско трајање увек постоје они који полазе од чињеница. Па и данас упркос бирократским мистификацијама глобалног села и конкретним државама. Данас у време владавине ковида 19... Чињеница је да је ковид 19 изрешетао капитализам на квантном, нано нивоу. Тако га је изрешетао да се на пример САД „такмичи“ са најзаосталијим земљама у развоју. Број смртности... „Умиру људи као муве“ како негде каже писац *Мртвих душа* и *Ревозора*. Да – људи су потрошна роба, потрошни материјал. 60. милиона у САД нема здравствено осигурање... Решава се проблем незапослености. Чак се и расни проблеми решавају...

Пре двадесет година *Савременик* + Србе Игњатовића бави се питањем превредновања. У питању је број 95/2001 и 96/2002. Овде ћу цитирати из Браничева 3-4/2019. које је објавило мој рад Предредновање (Три витеза рестаурације – Добрица Ћосић, Миодраг Булатовић и Матија Бечковић). Прво издање *Превредновања*, Феникс, Београд, 2002. било је у 100 примерака.

Ако је књига *Прилози за биографију Ђавола* мој допринос обележавању 2000 година хрушћанства, онда је Лукићев текст у *Савременнику* прилог и знак обележавања неког јасног почетка превредновања у нашем песништву, у нашој „литератури“.

Иначе мислим да неки званични датум за тако флуидне и еретичне ствари као што је поетско, песничко, тешко је дати. Међутим, можемо узети, ипак, да је

објављивање рада Мирослава Лукића у *Савременику* у делу: *ПЛУС Нове стваралачке праксе – примери преиспитивања* (XXI век. Гаталинка и Шљивов видик) *Легенде о књижевним илузијама* (бр. 95/2001-96/2002) – да је неки датум за превредновање...

Верујем да Савременик (и други „савременици“) могао објавити више радова на тему превредновања. Ето како се види, постоје и „механички“, временски разлози за превредновањем. Нови миленијум и МИ. „Преиспитивање“.

Сигурно је заслуга уредника *Савременика* што је покренуо питање превредновања, преиспитивања, „ревизије“ како каже Владимир Вујић.

Знамо да је превредновање процес... Свака епоха вреднује и превреднује за своје потребе...

Примитивно песништво... Функција уметности... Усмено вреднује усмено... Самоуправно-несврстано... „плаћено дисиденство“ вреднује за своје потребе... Није касно што Срба Игњатовић, ето после 20 године, тражи да се преиспита вредност наше књижевности уметничке, да се превреднује, да се изврши „ревизија“...

Мој прилог томе је и књига *Превредновања* а и више мојих књига у којима чешће говорим о предредновању, о лажним величинама које су у поетици горе од соц. реализма по – лаикровки, агитпропу, политичкој ангажованости... у прљавој ђилкошкој, популистичкој метафизици „небеског народа“...

Да – Игњатовић не пристаје на лакировку, на „поетску сламу“... Види инфраструктуру ствари о којој ево и говормо овде као што говорим и у више мојих књига.

Опет Ја и Бог

...Гете није волео да има посла с „богом“, та реч је изазивала у њему зловољу, осећао се свој једино у људскоме, а управо та човечност, та еманципација уметности од окова религије, чини величину Гетеову. Ни стари класици, па ни Шекспир, не могу у том погледу да се с њим мере...

Ф. Енгелс, *Положај Енглеске*, („Немачко-француски годишњак“, Париз 1844), Целокупна дела Маркса и Енгелса, од. I, св. II, Берлин 1930, стр. 428.

Ја у вези са Богом немам те муке, проблеме... Па да, ја нисам Гете, нисам ни Шекспир. Енгелс даље каже, Енгелс у вези са књигом Грина о Гетеу – „најсјајнији пример о томе да је човек раван немачком малограђанину“.

Можда да искористим стихове Гетеа које наводи Енгелс, стихове који сликају наше сада и овде:

„Што ми одскора у свету томе
Анархија толико прија?
Што свако живи по ђефу своме,
Те се тиме користим и ја“

Ето Гете не може тек тако да употреби „бога“, а ја могу. Што би рекла моја мајка Роса: „Можеш ти. Сигурно – памет ти не смета“. Да – ја у ђилклошкој метафизици

сам интимус са Богом и Ђаволом. Хришћанским Богом о Ђаволом. Ко хоће – са православним, светосавским. Ето како се од светосавског у последње време стварају нове вере.

Мало ми је било то па сам измислио и Голешку богињу (Косовку девојку на Булевару револуције, нашу Велику мајку) на нашем Олимпу – Голешу.

Много сам се осилио – побудалио, поветао. Створићу мој Олимп. Ту је и „отац васколиког српства“. Станиште, мој Олимп – IV спрат. Без лифта... 14 стан 18. Тешко да ће ко да се усуди да се пење без лифта.

И – „...поредак манифестације...“ Божанства...

Есејиста Миодраг Мркић

Објавио сам књиге о неколико десетина писаца. Приметио сам да неки у последње време избегавају да наведу у биобиблиографији моје књиге о њима. То је добро и није добро. То је неки њихов знак поред пута, али и мој знак. Зашто и ради чега не помињу моје име? Писао сам о Богу, Ђаволу, Голешкој Богињи. Не знам да ли ме они помињу на небеским промоцијама, наградама, у небеској биобиблиографији. Они морају да ме помену јер су моји приватни, а „приватна својина је светиња“, „загарантована“. Просто речено, уцењени су. Бог критике МОМ (моја муза) не само да ме не помиње, но чак узима моје име и презиме за свој псеудоним.

Неки су *Прилоге за биографију Ђавола, Бога и Голешку Богињу* доживели као личну увреду. Наравно, то је добро и није добро. Кудикамо је више добро у смислу „колективног бића“ и „вечног“ реализма.

Можда и овде да кажем да сам равнодушан.

Бог и Ђаво, кад су видели о коме и шта све објављујем, са мном су се споречкали.

Чак сам се споречкао и са Голешком Богињом. Ђаво је дигао руке од мене. Бог ми је рекао: „Срећа твоја што ме нема, а да ме има... Ти не верујеш у мене, ја верујем у тебе, али си изневерио моја очекивања.“

Изгледа да су се сво троје покајали што су постали јунаци мојих књига, негативни антивитезови Неба.

Моја муза – „Бог критике МОМ, бог без маске“ и даље узима моје име и презиме за свој псеудоним... Мутне закулисне небеске радње и ја у њима, и ми у њима.

Есејисто...

Утеха утехе за твоје грехе.
Твоја муза пуна отровних суза.
Паганац МОМ – бог без маске,
Због њега пати све до даске.
У Последњој сфери мистике
Чу болне савете и крике.

*

Твоја муза – паганац МОМ –
Да старца не доживиш слом.
Кроз савет Мирку поети
У болној света сети.

Утеху ти болну даше
Поете света и поете наше.

*

Утуви! Утуви! – вечно људи глуви.
Дух Шекспира – мир немира;
Милтона истина бучна звона;
Пушкина, загонентне Русије сина;
Очајне истине поете Диса;
Са сусретишта Неба и Земље Виса –
Петра Другог – где станује сам Бог,
Бог Речи – светлости
Небо Земљу премости.

*

Утеху у твојем достојном греху,
Свечано очајне сете
Дадоше ти бесмртне поете.
Оковаше те у речи искрене
Од живота болне, од вечности смене

*

Зло одмрзи племенитим гневом.
Корачај строго Левом, левом.
И у пустим пустарама празнине Празнине
Воле неко да лево левом промине.

...

Ја се разликујем...

У чаролији читања својих књига *Прилози за биографију Ђавола*, *Прилози за биографију Бога*, *Голешка Божиња* и поготову *У сенкама сигналистичких радова Мирољуба Тодоровића* и посебно *Пуцња у Говно*, ја не знам јесам ли ЈА ЈА, или неко други. Ипак:

*Од себе не смемо крити
Једног дана неће нас бити.*

Шта ми вреди што ја знам да нисам ЈА ЈА кад они не знају. Ја сам неко други, а тај други нека... А он неће... Ако треба тог неког другог... А мене нека оставе на миру да пишем ове лирске песме, као сви наши бардови самоуправно-несврстани национално-бићевити небеског народа и да патим „јер нисам оптимиста“, због „цивилизацијског посрнућа“ и „зла које је у човеку“, јер „љубав“, „љубав“, „позитивна енергија“ ће... „А Бога ми и лова...“

Поетски тајкуни... Организована естетска и поетска мафија... Сарадници... Они кажу да су сарадници Неба...

Ја се разликујем од многих, па и писаца, у томе што они верују у Бога, а Бог верује у мене. Рекао ми је да сам га изневерио, изневерио његова очекивања, па ће ме вероватно казнити да цркнем, да скапам, а не да се „упокојим“, „представим“.

Есејистички јунаци.

Писци о којима сам писао су моји есејистички ликови, личности, јунаци. Неки су типови, неки карактери, неки витезови. Неки позитивни, неки негативни. Неки су ликови „поема“, „романа“, „циклуса романа“, „новела“, „прича“, можда и „бајки, басни“.

Можда је и похвала за моје: Бога, Ђавола, Голешку Божињу, што су се умешали у постојећу делатну фикцију. У ову моју хорду, можда чопор есејистичких ликова због времена и настанка и прилика „у траљама“ остају, јер су настале за 20 година.

Бог критике МОМ узима моје име и презиме за свој псеудоним, као заштитно име. Васељенске закулисне радње...

Поред свега, велику стваралачку радост су ми због ширине и осећања где, кад, како, зашто, ради чега, настају моје књиге.

Изгледа да је овде у питању нека закулисна радња у пустим пустарама празне Празнине у којој нема ништа, па ни самог Ништа. Раскрсница без путоказа сигнала... Изгледа да су мој Ђаво, мој Бог и моја Голешка Божиња умешали прсте. Да ми се одуже што сам написао о њима онолике књиге. Подмећу ми Нестати и *Ах* + (*крст*), подмећу ми бога критике МОМ-а који се распрснуо што је нашао мане... И утрпали су му моје име и презиме за псеудоним, чак и презиме за Стивенсонов мали народ – Мркиће; Стивенсон – извесни претеча Фројда.

Криминалне Васељенске мафијашке радње и ја у њима. Овде, у сплету евро/динара – чаролија као сигнала духа, људи и времена.

Они чине да ја не знам да ли сам ја ја. Ја сам неко други. Што су се наврзли на мене, што се не залепе за тог другог, па и трећег? Толико сигнала и раскрсница има. Да нису умешали прсте писци књига двојништва?

МОМ под псеудонимом

Бог критике Мом пише књиге под псеудонимом писца *Прилози за биографију Ђавола, Бога и Голешке Богиње* и других књига. То је откривено у књизи *Рукопис нађен у ћоравој соби*. Рукопис који је на бувљаку на Звездари продала писцу ових редова Косовка девојка, Кртана из Неродимља, продала за 100 динара, а писац је великодушно платио 120 динара. Да би се колико-толико демистификовале ствари око ауторства, дајемо неке одломке из *Трансцедентног савршенства* и *Горанског Парнаса*. Уз то, дајемо и један број књишких песама, књишке лирике есејисте, књишке лирске патње, као и библиографске податке са ауторовом сликом. Увек на уму да ЈА нисам ЈА, но...

Ове демистификоване мистификације, законите у уметничкој књижевности као поступак, средство израза... Мислим да доприносе општој слици есејистичког рада од 40-50 књига објављених за двадесетак година.

Ја сам свој јунак,
и нека ми Пушкин помогне:
„Ја свет не желим да забавим.

Брбљивим гласом лире чедне.

Да не би читалац понеки,
или издавач какав преки
клевете и лажи које
сравњивао овде црте моје,
и тврдио у кругу вишем
свој портрет да сам овде дао.“

Ето, ја по песничком бонтону причам причу стару, ону. Мој старачки дух нема мира: види у хладним тамама Сибира: у ћоравој соби види поету; у вечној тмини негује сету. Можда сам то ја, а не он, мрвице духа Пушкина звон.

„Стварност свега“, „све у свему“ загонетну тајанствену тему. У мени из садашњих дана титра у неред у дух шамана.

*

Стивенсон, извесни претеча Фројда, узео је моје презиме (Мркићи) за своје „пагуљке“. Дечје хвалисаво говорим о антиципацији претече Фројда Стивенсона.

Стивенсон ме видео у будућности кроз моје презиме. По парапсихологији време је јединствено: без граница између прошлости, садашњости и будућности и зато су могуће прекогниције. Архетипско, колективно несвесно у вертикали људској и у хоризонтали.

Значи, Стивенсон је видео мене у виду презимена у будућности, а ја видим њега преко оријентира, Фројда, у прошлости.

Памет ми не смета и за овакве видове мистификације, као прилог богу критике Мому који узима моје име и презиме као свој псеудоним. Ја не знам биохемију интелигибилности ћелије, гена... Не знам алхемију интелигибилности.

У овом нашем завршетку овога рада позвали смо у помоћ за **тумачење самоће песму из времена древне Кине из 8. века п.н.е. (I.5.2(56) страна 108.** Ради се о књизи *Књига песама, Конфуцијански поетски канон*. Превод Игор Радев, Албатрос Плус, Београд, 2019.) *Како сам објављивао књиге тумачи песник древне Кине.*

Но, ево песме:

Радостан крај обале

Радостан крај обале је ваздан,
Достојник часни миран у души;
Сном и јавом самоћи је предан,
А радост му никад не пресуши.

Радостан је у урвини горској,
Достојник часни у ведром миру;
Осаму точи у сладостан пој,
Радостима што не умиру.

Радостан ходи равним пропланком,
Сав у спокоју достојник часни;
Сам живи кроз дане, сам у сну свом,
Радошћу што реч не објасни.

Из таме дубине древне Кине која има и Пут свиле и данас **значајан дух песништва ме је видео, боље но Ја себе што видим и схватам.** Видео је мене бедно привезан за свој живот, мене самохвалисавог.

Да, ја се хвалим да бог критике МОМ узима моје име и презиме за свој псеудоним. Но, мало ми је то па кажем да је Стивенсон, извесни претеча Фројду, узео моје презиме (Мркић) за своје „патуљке“ – Мркиће. Да, дечије хвалисаво говорим о антиципацији претече Фројда Стивенсону. Стивенсон ме видео у будућности кроз моје презиме.

Ево овде ме чуди што песник древне Кине није директно говорио о мени. Што ме није видео кроз таму миленијума будућности. Није ме видео, а имао је и шта да види. Сам бог, мој бог, када ме видео рекао је: „Шта је ово?! О чему се ради?! На шта ово личи?! Да му ставе главу пред Уједињене нације не би знали од чега је...“

Но, то је тако. Да видимо како ме видео кинески песник. Није ме видео као „самоуправно-несврстаног“ поету, „национално бићевитог“. Видео ме у мерама миленијума људског трајања.

„Радостан крај обале“. 30 година нисам објављивао. Да, радост су моје књиге. Увек „крај обале“ не у току реке... „Достојник часни миран у души“. Тешко је веровати да то није тако, а ево примакао сам се деведесетој.

Биобиблиографска белешка



Есејиста Миодраг Мркић рођен је 1932. године у Трстенику, Дреница, Косово и Метохија. Радни век је провео као професор српскохрватског језика и књижевности. Прве радове објавио је 1964. године. Затим следи прекид од тридесетак година.

Увек, у свему, у свим својим радовима, бави се поетиком древног и модерног. Нарочито древно у модерном препознаје преко традиционалне симболичке супстанце. Карактеристика његовог стила је извесна обимност. Он испитује, препознаје, како сам често истиче „велику поетску енергију у поетским црним рупама”.

Велику поетску енергију открива у српској народној изреци Срба на Косову и Метохији – *Душа корен нема*, у српској народној песми *Стојан ми кука до Бога; Оглед о времену у Голешкој богињи*; у поеми *Мирољуба Тодоровића Пуцањ у говно*; у поеми *Шта је у питању* Николе Рацковића; *О биљци у поезији*, у љубавним песмама. О појединим књигама, или о једној песми – написао је целе књиге.

Објавио је мањи број радова у часописима и новинама и има у рукопису више књига, огледа, у којима се претежно бави лириком, мада има радова и о другим књижевним родовима као и радова који се више могу третирати као белетристичка дела.

ОБЈАВЉЕНА ДЕЛА

1. Поетика древног и модерног (Београд, 1991);
2. Поетика древног и модерног 2 (Београд, 1992);
3. Поглед преко песниковог зида (Београд, 1992);
4. Поетика древног и модерног 3 (Београд, 1994);
5. Поетско досезање бића (Београд, 1996);
6. У тами знака (Београд, 1997);
7. У тами знака 2 (Београд, 1998);
8. Дивне реалне лажи (Кањижа-Београд, 1998);
9. Огледи о сигналистичкој песми – слици Ах + (Ах крст) Слободана Вукановића (Подгорица, 1999);
10. Прилози за биографи ју Ђавола (Београд, 2001);
11. Рембоов двојник – огледи о роману Богислава Марковића (Београд, 2001);
12. Магновења Жарка Ђуровића (заједно са Велизаром Бошковићем и Бранком Поповићем) – огледи о књизи лирике Раст и смирај (Београд, 2001);
13. Неко други – огледи о роману Сага о Сагу, Сава Мартиновића (Београд, 2001);
14. Прилози за биографи ју Ђавола (Београд, 2001)
15. Голешка богиња (Наша велика мајка) (Београд, 2002);
16. У метафи зичкој истости /оглед о Никуда Луке Прошића/ (Београд, 2002);
17. Двострука парабла (критика о прози Богислава Марковића, заједно с Војиславом Бубањом, Београд, 2002);
18. Аветињска метафи зика романа есеја (Београд, 2002);
19. Превредновање (Три витеза рестаурације: Добрица Ђосић, Миодраг Булатовић и Магија Бећковић; Поноћни самопротестник) (Београд, 2002);

20. Кроз пукотине каменог неба – огледи о лирици и прози Перивоја Поповића (Андријевица, 2002);
21. Прилози за биографију Бога (Београд, 2003);
22. С оне стране Вештине (оглед о вампир новели-приповеци *Вештина* Војислава Бубање, ИК Комови; Андријевица, 2003);
23. Сфера последње мистике (Есхатолошки реализам поеме Мирослава Лукића) (Београд, 2004);
24. Сенке тишине (Огледи о поетичкој драми Песам и романа Мирослава Лукића) (Београд, 2004);
25. Самобитак, тубитак и Не(битак) библиографа Николе Рацковића (Београд, 2005);
26. Љупка језа пролазности пред вратима визије (Оглед о књизи После свега Мирослава Тодоровића), (Свен, Ниш, 2006);
27. Песничке вертикале Драгољуба Симоновића (Економика, Ниш, 2007);
28. Видијанска неуротика Драгољуба Симоновића (Свен-Економика, Ниш, 2008);
29. У мрежи Потоње верзије, Мирослава Тодоровића, Свен, Ниш, 2008.
30. Култ жене и мајке у „Мојим иконама“ Жарка Кољибацића (Бесједа, Бања Лука, 2009);
31. Три огледа о поезији Мирослава Тодоровића (Свен, Ниш, 2009);
32. Нетко бјеше Дујовић Јоване (Три огледа о поезији Јована Дујовића) (Удружење књижевника Црне Горе, Подгорица, 2009);
33. Рукопис у ћоравој соби нађен (Заветине, Београд, 2009);
34. Видијанска народна историја Драгољуба Симоновића (АНУ и Свен, Ниш, 2010)
35. „Снежана Б. Стефановић (Ликовни компјутерски надреализам)“ (Заветине, Београд, 2010)
36. Двојна експозиција (О Бубањиној причи Мора и Пет рецензија мојих књига) (издање аутора, Београд, 2010)
37. Тајна тајне Знакова поред пута Ива Андрића, Београд, 2011.
38. Богаљ месија у сенци тајне васељене (Ниш, Унус Мундус, 39/2011)
39. Огледи о поезији Мирослава Тодоровића (Свен, Ниш, 2011)
40. Избор из поезије Драгољуба Симоновића (Видијанске песме), Економик, Ниш, 2012.)
41. Есејистичке драме (Београд, 2012);
42. Последња сфера мистике, књига о Белатукадрузу (Заветине, Београд, 2013);
43. Трансцедентно савршенство сигнализма (Београд, 2013);
44. Тајне Горанског Парнаса (Београд, 2013);
45. Краћи огледи (Београд, 2013);
46. Снежана Б. Стефановић 2 (Посвећење у проклето сликарке) ауторско издање (Београд, 2014).
47. Краћи огледи 2 – поезија политике – политика поезије, београд, 2014.
48. Тајна тајног песника. У књизи Космичке љубави Драгољуба Симоновића (247-303. Стр.), АНУ, Економика, Свен, Ниш, 2014.
49. Одгонетање сна, ауторско издање, Београд, 2015.
50. Краћи огледи 3, Београд, 2015.
51. Стиховане књишке лирске патње, ауторско издање, 2017, Београд.

52. Ми у космосу, космос у нама (Оглед о „Космичким љубавима Драгољуба Симоновића“, Ниш, Ану, 2017. страна 119-236.) у Драгољуб Симоновић: Никола Вратковић, Косовска божур вода, Принц цвет
53. Тајни песник савременик вечности, 185-321, у Видијанство у Срба (Прасрбски ведски језик, теорија веддема и триглава, Нино Бак – небрад и сур-асур-Ану – Економика, Ниш, 2018.)
54. Есејистичко ведање, 321-370. страна у Видијанство у Срба...
55. Огледи о драмама и причама Бранислава Јованчића, Ану и Економика, Ниш, 2017, страна 95-152., у Бранислав Јованчић Мелоспеви, Ану, Ниш, 2018. г. Миодраг Мркић
56. Поетско у чињеници и броју (Детаљи живота Бранислава Јованчића) У књизи Базак и приче Бранислава Јованчића. АНУ, Ниш 2019. страна 78-141.
57. Краћи огледи 4, Београд: ДМД, ауторско издање, 118 страна, 2019.
58. Браничево, Пожаревац, Часопис за књижевност и културу, година LXII, број 3-4/2019. Превредновања (три витеза рестаурације – Добрица Ћосић, Миодраг Булатовић и Матија Бећковић). Друго издање. Страна 15-121.
59. Есеистичка прича о драми и причама Бранислава Јованчића. Објављено у мр. Бранислав Јованчић - Слике Ниша, Свен и Економика, Ниш 2020.
60. Краћи огледи 5, Београд: ДМД, ауторско издање, 122 страна, 2020.
61. Краћи огледи 6, Београд: ДМД, ауторско издање, 138 страна, 2020.
62. Два огледа о књигама Александра Лукића
О роману Маестро Пер Пјетро и О лирици Капларско коло
Београд: ДМД, ауторско издање, 136 страна, 2020.

ДЕЛА НА CD-у :

001. Анекс 1.001. И РУКОПИСИ: У тами знака 3.
002. О маестру Пер Пјеру А. Лукића.
003. Сенке будућности.
004. Поводом Кундере.
005. Лирски патос.
006. Тајне Наслага.
007. Антиципација смрти.
008. Поноћни самопротесник.
009. Немамо времена да се чудимо.
010. О песми двојнику, сени.
011. Књига духа енциклопедије.
012. Будућност сигнализма.
013. Оглед о реч стрели.
014. Љубавни троугао Р. Мићуновић.
015. Јарослав Супек.
016. Поетска коцка З. Сарића.
017. Компаративни оглед (Сремац, Куељо, Лукић).

II КЊИГЕ:

013. Голешка богиња.
014. Аветињска метафи зика романа есеја.
015. Рембоов двојник.
016. Двострука парабола.
017. Лирска алхемија.
018. Прилози за биографи ју Ђавола.
019. Кроз пукотине каменог неба.
020. Превредновање. ЗАВЕТИНЕ Плус ултра, Београд, 2003, прво издање.

ДЕЛА:

Друго издање на CD-у: на самом крају 2003. – (штампано у ПДФ формату) допуњено је прелиминарном верзијом огледа Есхатолошки реализам поеме.

Поред наведених књига објавио је више десетина краћих огледа критика у књигама, часописима и листовима. О његовим књигама објављено је неколико десетина краћих радова.

Мркић је написао и неколико краћих огледа-радова у којима се бави и ликовним стваралаштвом. Рецимо, радови о вињетама Виктора Шећеровског; о илустрацијама *Тонске слике* Lóránta Agostona и фотографијама Ивана Црнковића и Золтана Кламара у *Смоли*, Снежани Б. Стефановић и књигама лирике Љубомира Ђукића, као и сигналистичким радовима, вербално-визуелним: *Мирољуба Тодоровића*, *Слободана Вукановића*, *Марине Абрамовић*, *Жарка Ђуровића* и других.

У својим радовима Мркић се бави различитим темама, посебно у песништву, како у народном тако и у писаном. Не устручава се да у огледима и есејима упада у оригиналне белетристичке излете који су део својеврсне критичке рецепције и интерпретације дела. Он даје и неке узредне микро-есеје, творевине поетско-прозне, често на граници између научног и литерарног.

Упркос извесној плаховитости, есејистичким застојима, ретардацијама и извесном „контролисаном расулу мисли” – његови есеји имају неку своју есејистичку драматику – етапе (фазе) развоја „радње”... можда онолико колико су његови есеји субјективни. Наравно, тешко је издвојити из његових вртлога субјективно-објективно једно од другог. Мркићеви есеји имају доста подналова, тако да се стиче утисак да се чита својеврсна енциклопедија, лексикон.

Профили Миодрага Мркића на интернету:

<http://www.prevednovanje.blogspot.com/>

<http://sr.wikipedia.org/>

САДРЖАЈ

I Ми у „златном добу“ „златно доба“ у нама.....	9
Комунизам у људској вертикали и хоризонтали.....	11
Марксизам – лењинизам (комунизам) у вертикали златног доба.....	13
Место „златног доба“ први човек ЦИА-е Ален Даглас и Збигњев Бжежински.....	14
„Несразмер између развитка материјалне и уметничке производње.....	17
Лоцирање у миту Златно доба.....	21
Сада је 3333. година.....	21
Злоупотреба појмова (комунизам, златно доба...).....	24
II Фрагменти фрагмената.....	27
Медијација.....	30
Завет на самртном часу.....	30
Приручник за бирократске мистификације (Пендрек место пера).....	31
Моје читање фељтона Васе Казамировића “Моћна и разуздана сила”.....	32
Из приручног лексикона за модерне бирократске мистификације.....	34
Другарица Сервантесова баба.....	35
Чиста енергија... Одлагање политичког отпада.....	35
Мутити у „бирократским мистификацијама“ (<i>Приручник за рад са масом</i>).....	36
Два клошара као поете.....	37
Из Протокола свашточина.....	38
<i>Погледи из Трешњевице</i> згуснути у лирску црну рупу.....	40
III Смрт и једанаест песама Миодрага Сибиновића.....	45
Претходница Лирској антропологији.....	47
ЛИРСКА АНТРОПОЛОГИЈА <i>Једанаест песама Миодрага Сибиновића</i>	50
Број, естрадни патриоте.....	50
Посебно о песмама.....	51
Одлазак Сибиновића.....	65
Прилог.....	67
IV Лирски пресек времена, можда епохе.....	73
23 песме Александра Лукића у <i>Браничеву</i>	75
Ка закључку.....	87
Лирска дијалектика.....	88
Прилог.....	89
V Популистичка метафизика и моја метафизика.....	91
Ђилкошка метафизика и титоизам.....	93
Матија Бећковић <i>Морачки Јасновидац</i>	93
Радомир Андрић <i>Заветница</i>	94

А ти и Бог	95
Зашто ме прећуткују?.....	100
Прећуткују ме из због Јастребова	102
Мој мозак, ако је мој.....	105
Физиолошка радост у телу.....	105
У библиографији избегавају моје књиге о њима	106
VI Чаролија прећуткивања	111
И превредновање је разлог	113
И још ово	118
VII Превредновање превредновања	121
Стварно или виртуелно“	123
Цензура је уместо страха рађала отпор	125
Есејиста Миодраг Мркић	131

